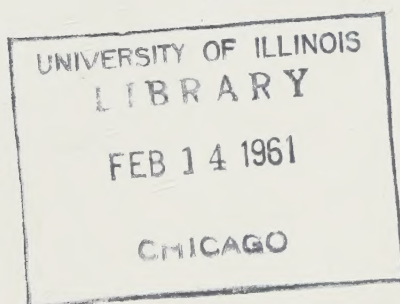

2

ARKITEKTEN

OLD
skal det nye København bygges?
havns Engros Grønttorv

EDDELELSER FRA DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

3

afgørende LEVIN-fordele....

automatisk af-isning og ideel kulde-cirkulation sikrer en ensartet og rigtig opbevaringstemperatur.

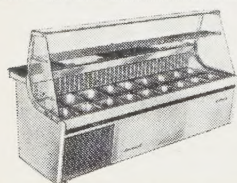
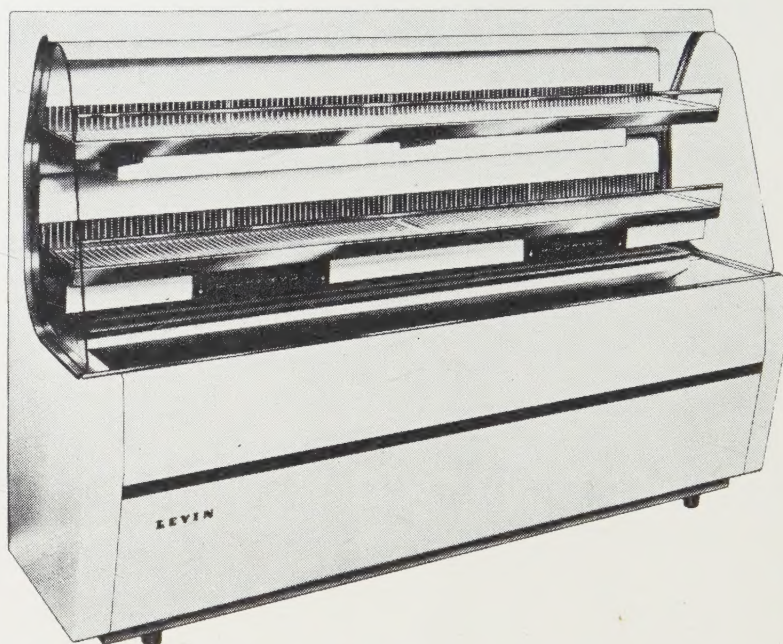
møblerne er bygget af helsvejset stål uden anvendelse af træ — og den fremragende udførelse garanterer årelang økonomisk drift.

navnet LEVIN er anerkendt som det førende i Europa. LEVIN kølemøbler vil derfor bedst af alle kunne sælge Deres varer.

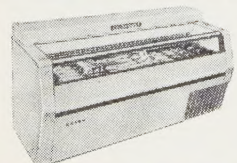
NYHED DUORAMA

— vægmodel
— det første
absolut perfekte
kombinerede
køle- og
frysemøbel
med automatisk
af-isning.

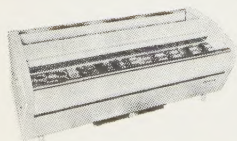
Universal

køledisk for et alsidigt
levnedsmiddel-sortiment
med fremragende
overblik over varerne.
Findes i 13 forskellige
udførelsesformer.

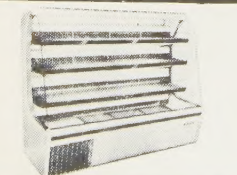
Top-Frys

— med automatisk
af-isning og
ideel placering af
fryseelementet i diskens
top. Findes i 6
udførelser.

Top-Frys Gondol

— en all-round sælgende
fryse-disk med
usædvanlig godt
overblik. Findes i 6
udførelser.

Kylorama

— med 4 hylde.
En speciel køledisk for
mejeriprodukter og
færdig-pakkede
levnedsmidler.

Levin kølemøbler er bygget af karosseriplader som er rustbehandlede og ovnlakerede med syntetisk emaillelak — til det indvendige er benyttet aluminium. Møblerne er derfor af højeste kvalitet og giver de absolut bedste betingelser for at forsyne Deres butik med et virkeligt moderne og tidssvarende salgsarrangement.

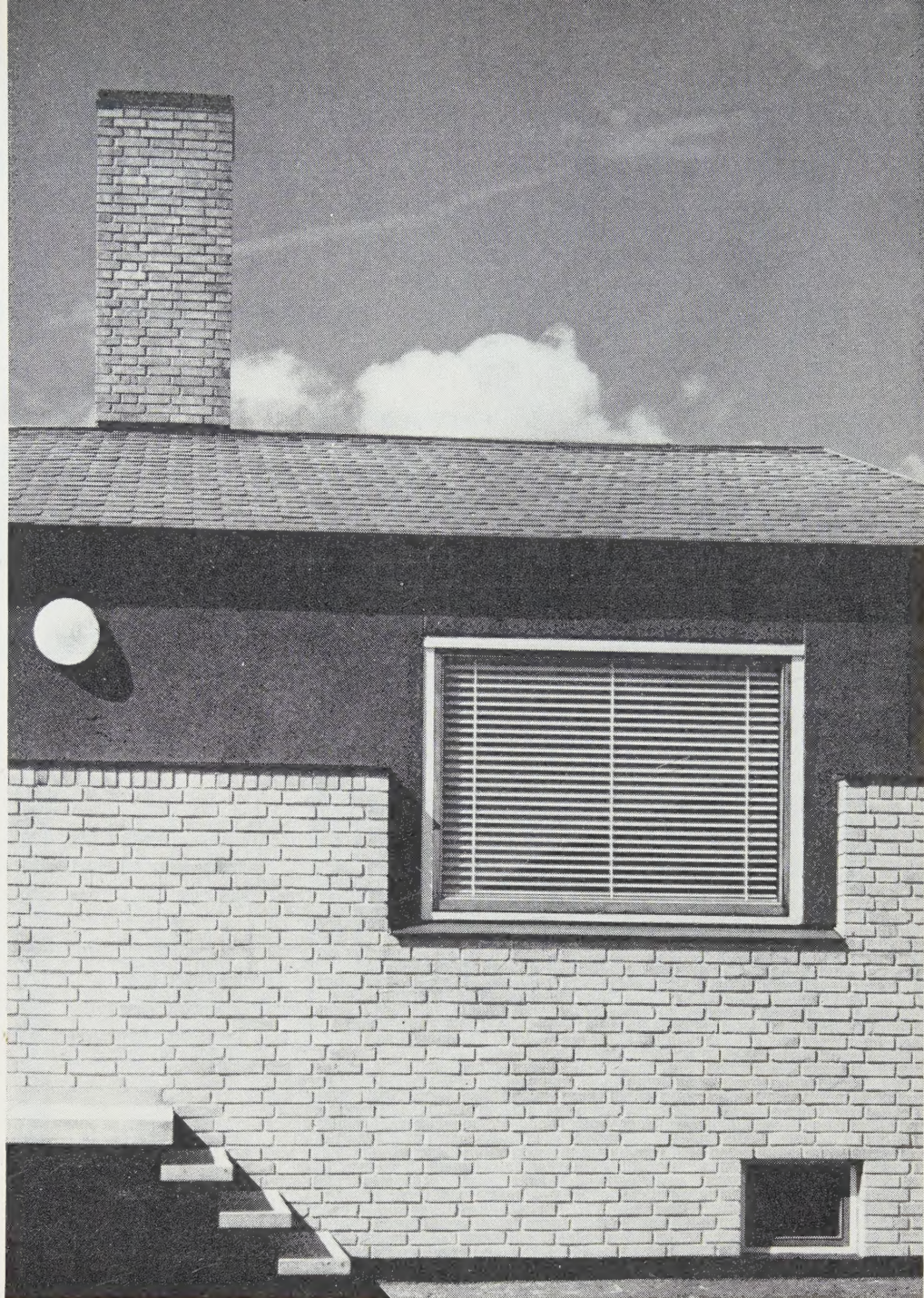
Interesserede bedes venligst henvende sig til generalagenten for Danmark: A/S FARODANE P/F, der opgiver nærmeste forhandler.

AB K. J. LEVIN
FACK, MALMÖ 1,
Sverige.

A/S **FARODANE**

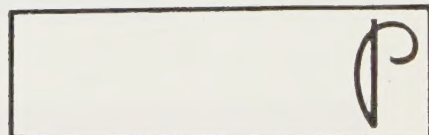
Skt. Peders Stræde 38,
København K.
Tlf. PA 7979 - PA 7998

EFFLA, Sanderum, arkitekterne A. og E. Eriksen, M.A.A.

induer
markiser
persiønner
cadeelementer

PERSPEKTIVA

KØBENHAVN V - VESTERBROGADE 18 - HILDA 3506

ÅRHUS - FREDENSVANG RUNDDEL 6 - (061) 43624

Direkte parketlægning med **LIMHAMNS-RUDER** løser problemerne!

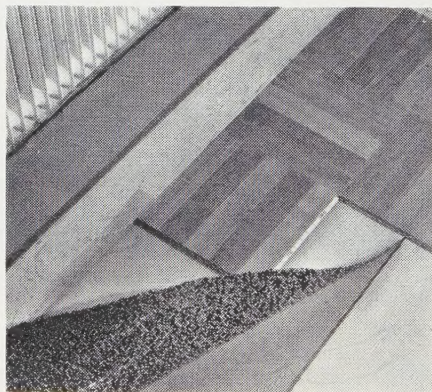
Tid og arbejdskraft spares

Limhamns-Ruderne kan lægges hurtigt og uden specialværktøj. Det underliggende betongulv behøver ikke være glittet — blot velafrettet uden lunger og rygge. Betongulvet dækkes med asfaltpap belagt med korksmuld på undersiden. Limhamns-Ruderne pålægges nu uden videre — uden at skulle sømmes eller limes til undergulvet.

Varierende fugtighed uden indflydelse

Limhamns-Ruderne er bygget op efter **tværlamelmotoden**, hvorved sammentrækninger og udvidelser modvirkes. Slidfladen består af eg. Derunder ligger 5 mm fyr med fiberretningen vinkelret på egen. Dette mellemlag hindrer, at egen slår sig. Nedenunder findes igen 4 mm fyr med fiberretningen parallel med egen for at hindre, at ruden bliver skæv.

Limhamns-Ruden fås i størrelserne ca. 25 x 25 cm. Tykkelsen er 13 mm. Ruderne leveres ubehandlet eller behandlet med plasticlak.

Limhamns Rude-parket skåner ben og øren

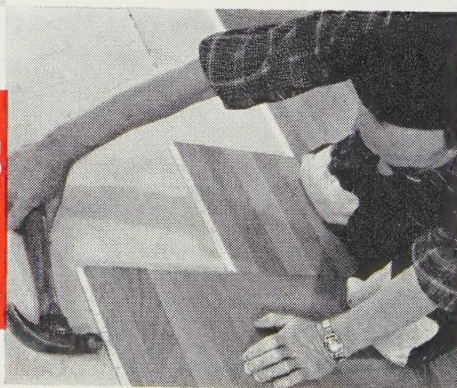
Korksmulden gør Limhamns Rude-Parketgulv behageligt at gå på og giver en god isolering; f. eks. udgør trinstøj-isoleringen på et godt underlag af 16 cm beton 60-65 dB.

Limhamns

PLASTINDUSTRI AB

Exportorganisation for Limhamns Träindustri AB — grundlagt 1886
RUNDELSGATAN 14 - MALMÖ C - SVERIGE
Tlf. (020) - 737 70

Skriv eller ring efter nærmere oplysninger

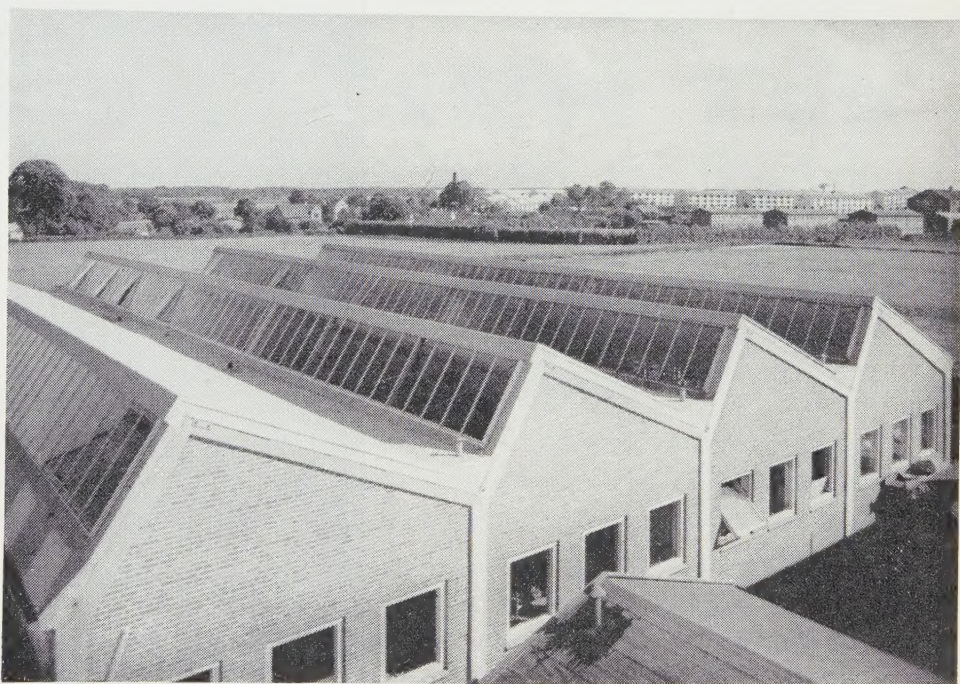

VITRAL

GLASPANELER

DLYS
TLYS
TERLYS
ELYS

Dansk Knivfabrik A/S, Lundtofte

Arkitekter M.A.A. Acton Bjørn og Axel Olesen, København

dagslys med **VELUX**

S H E D L Y S

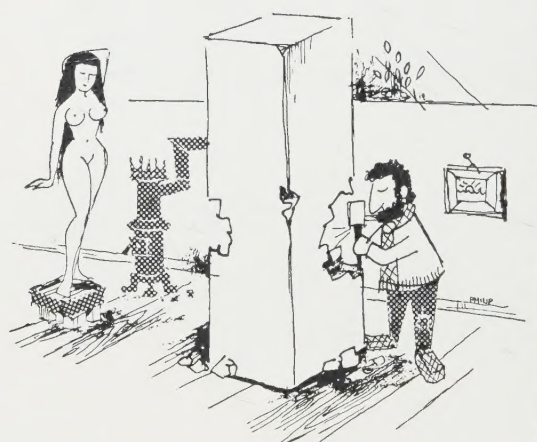
MODERNE FORMGIVNING

KENDETEGNER

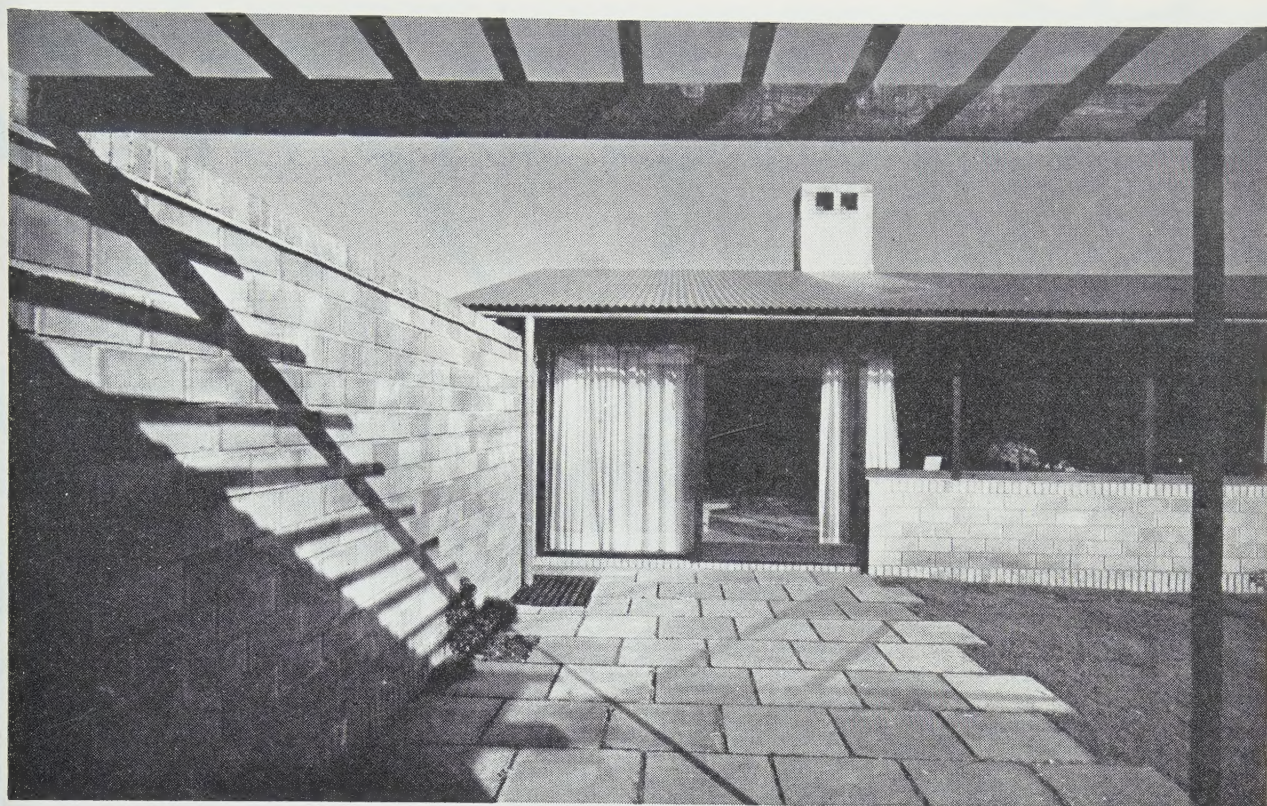
MONOBLOC

KOMBINATIONSKLOSE

SPHINX VITREOUS CHINA
FORHANDLES AF GROSSERERE
I RØR OG SANITETSBRANCHEN

TEGLBLOKKEN T23

TEGL KENDER DE, og T₂₃ er af tegl ligesom mursten. Tegl har egenskaber som styrke, frostfasthed og varmetæthed, der gør materialer af tegl velegnet til beskyttelse mod det danske klima. EN MURSTEN KENDER DE, men T₂₃ er ikke én mursten, men 5 i samme blok. Det betyder forenkling og hurtigt resultat. T₂₃ er både for- og bagmur – og alligevel til at opmure med én hånd.

Teglblokken T23 forener tegls egenskaber og blokformatets arbejdstekniske fordele

KVALITET OG ØKONOMI er ikke altid forbundet, som man kunne ønske det, men med ydervæggene, der i materialer kun koster et par tusinde af de mange kroner et hus beløber sig til, har man chancen for at vælge det smukkeste, rigtigste og bedste – uden det behøver at gå ud over andre ting. Udover anlægssummen kommer de årlige driftsomkostninger. Størrelsen afhænger blandt andet af murens varmetæthed. Tegls porestruktur er forudsætningen for isoleringsevnen. I teglblokken suppleres varmeisoleringen meget væsentligt af de lodrette, forskudte luftspalter. De adskilte stød- og langfuger sikrer – sammen med teglets evne til hurtigt at afgive fugtighed til yderluften – en tør væg, der udnytter hele isoleringsevnen, og udelukker bygningsskader opstået på grund af fugt.

Teglblokken T23 bevarer Deres værdier – blokmuren er derfor en klog investering

SMUKT UDSEENDE er noget, man ikke kan diskutere, men synes ikke også De, at tegl virker gedigent og ægte – ellers se på Deres nabos hus – det er sikkert bygget af tegl, hvis det ikke er det – se på det alligevel og spørg ham eventuelt om VEDLIGEHOJDELSE. 100 kr. om året i 25 år giver med 6 % i rente 5.815 kr. Med teglfacaden får De ingen årlig vedligeholdelse.

Teglblokken T23 har en levende overflade og facaden holder uden vedligeholdelse

Emauglas

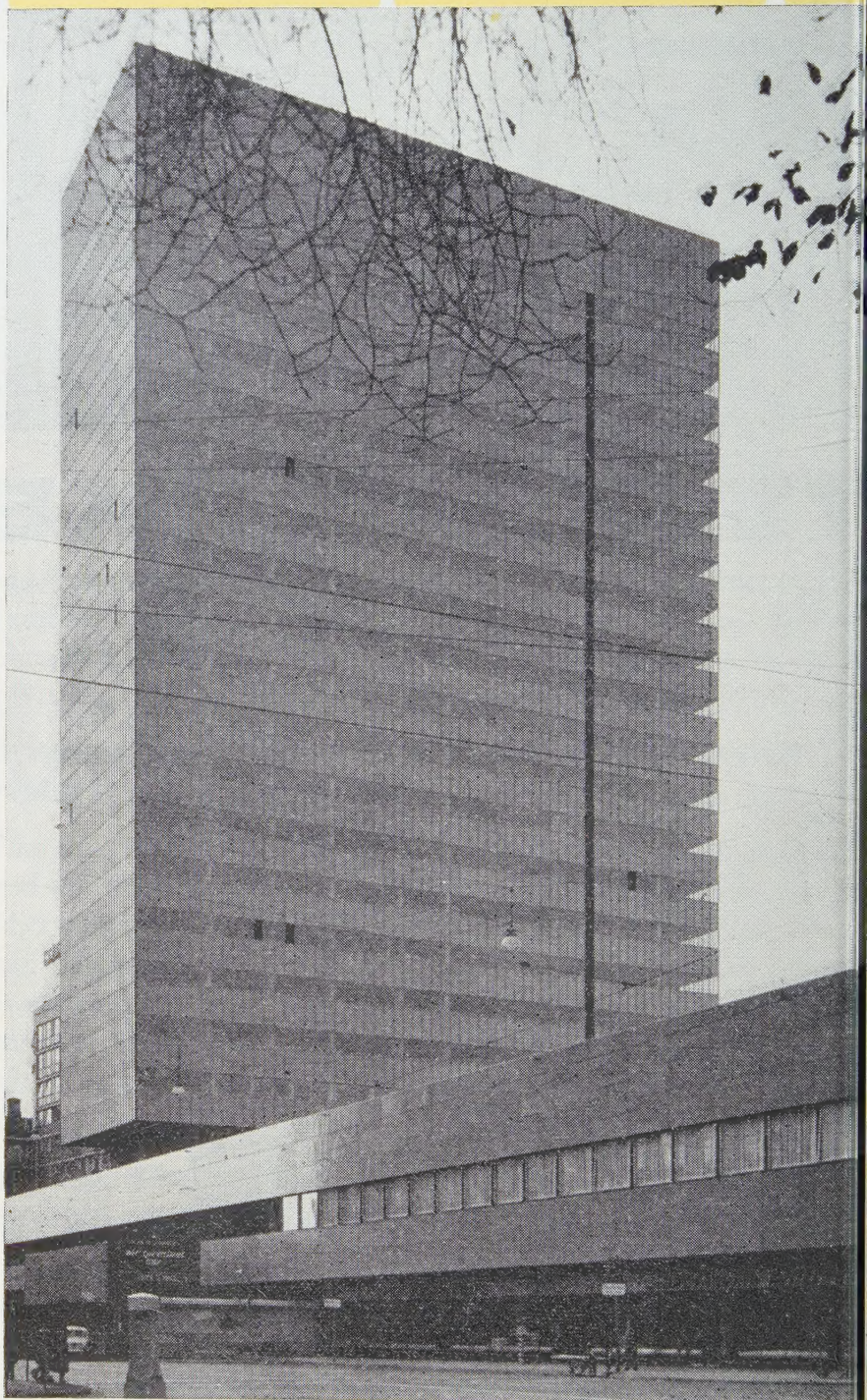
Et glasprodukt (spejlglas - vinduesglas - raglas - og ornamentglas) hærde- og emaljeret i uforanderlige farver.

Benyttes til
det nye
kompleks, som udgør
S.A.S.' hovedsæde i
København og
bidrager til
at give
dets facader, både-

Elegance
Farve
og Uforanderlighed.

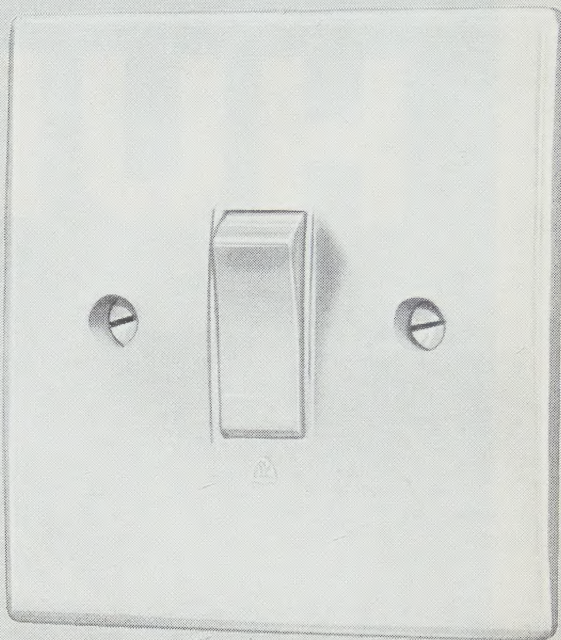
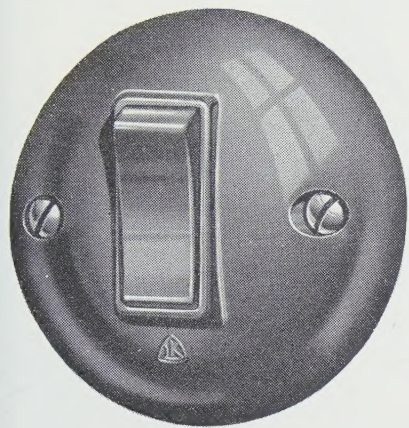
Emauglas
fabrikeres af
den største
producent og

frankrigs største
eksportør af
vinduesglas:

Glaces de **Boussois**
Paris

Oplysninger og råd: Spørg Deres sædvanlige glasleverandør.
eller direkte: Service Exportation des Glaces de Boussois, 22, boulevard Malesherbes, Paris 8°

Tangent- afbrydere

for 10A vekselstrøm

Føres i halv- og planforsænkede udførelser

Den planforsænkede TANGENT-afbryders forplade er stor nok til at dække pudskanten. Ved sammenbygning slutter afbryder og stikkontakt helt tæt sammen. Alle TANGENT-afbrydere passer til eksisterende dåser og underlag.

De halvforsænkede TANGENT-afbrydere passer til eksisterende trærosetter og er velegnede til montage direkte i dørindfatninger. TANGENT-afbryderne har helt glat overflade og er lette at holde rene.

Alle afbrydere føres i farverne hvid, grå eller sort.

LK

LAUR. KNUDSEN A/S

HUDEVAD

PLAN-

RADIATOR

HUDEVAD RADIATORFABRIK A/S

PR. AARSLEV . TELEFON DAVINDE 46

FØLG MED TIDEN!

Byg let og lyst!

DETTE

BLIVER

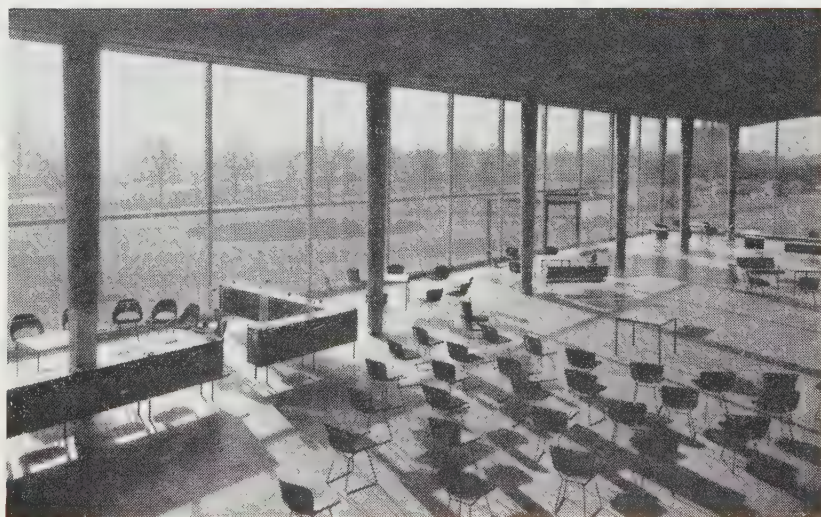
TIL DETTE

VI FREMSTILLER:

- Råglasplader til 27 mm.
- Polerede spejlglass og plader til 24 mm.
- Bøjede spejlglass til 6 mm.
- Hærdede spejlglass og plader „SECURIT“.
- Hærdede, emaljerede spejlglass og råglas „EMALIT“.
- Hærdede døre af spejlglass „SECURIT“.
- Standard døre „CLARIT“.
- „DURLUX“ døre af hærdet råglas nr. 77.
- Lamineret sikkerhedsglass „TRIPLEX“ 5,5-26 mm.
- Støbte glass i hamret eller riflet udførelse samt ornamentglass og trådglass.
- Bølgeglasset „VERONDULIT“ til tagbeklædning og indendørs dekoration.
- Vinduesglass i alle tykkelser til 7 mm.
- Isoleringsruder „ATERPHONE“ og „TRIPLEX“.
- Betonglass og glasbygningssten:
 - Massive glasbygningssten „NEVADA“ og „BASTONI“.
 - Hule glasbygningssten „PRIMALITH“.
 - Runde og firkantede betonglass „LUMAX“.
- Glasagsten til tagbeklædning.

COMPAGNIE DE

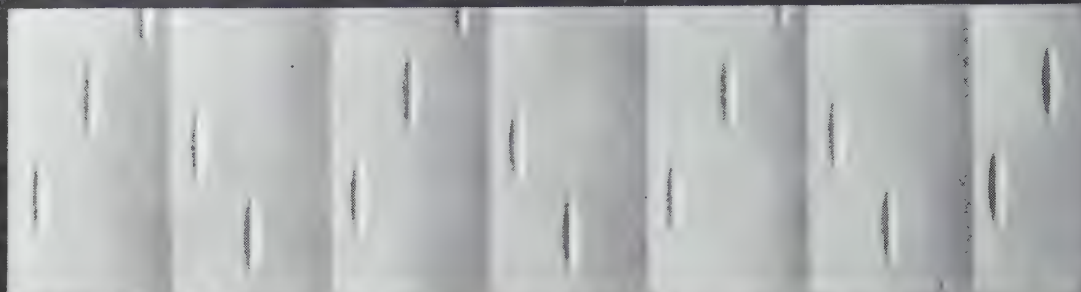
SAINT-GOBAIN

DIVISION GLACES • SERVICE EXPORTATION
8, Rue Boucry - PARIS (XVIIIe)

Forhandles af førende glarmestre og glasgrossister over hele landet

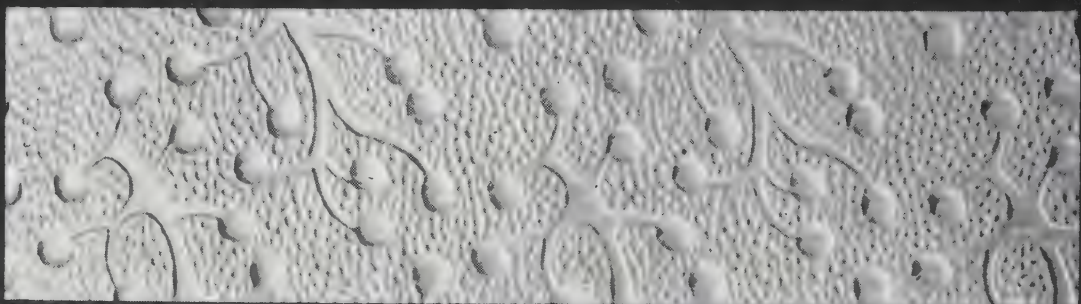
Seks nye mønstre

REEDROP

FROSTLYTE

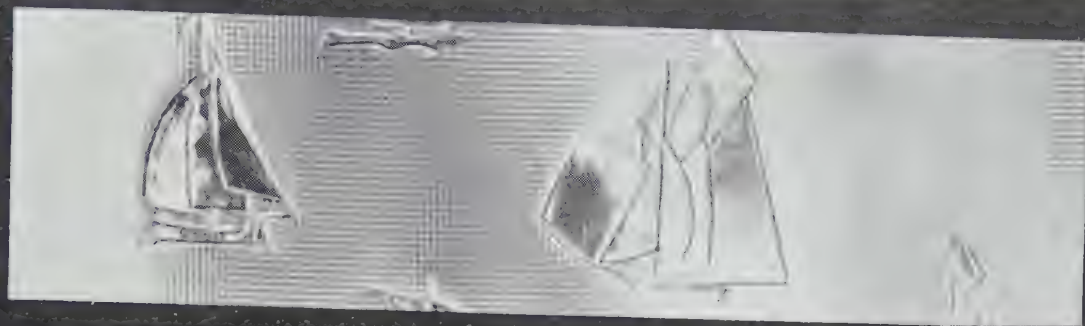
CORALYTE

Disse mønstre med deres varierende gennemsigtighedsgrad vil kunne finde praktisk anvendelse på en lang række områder — og de føjer nye dekorative muligheder til det udstrakte udvalg af Pilkingtons glas Cathedral, Ornament, stribede og kannelerede glas.

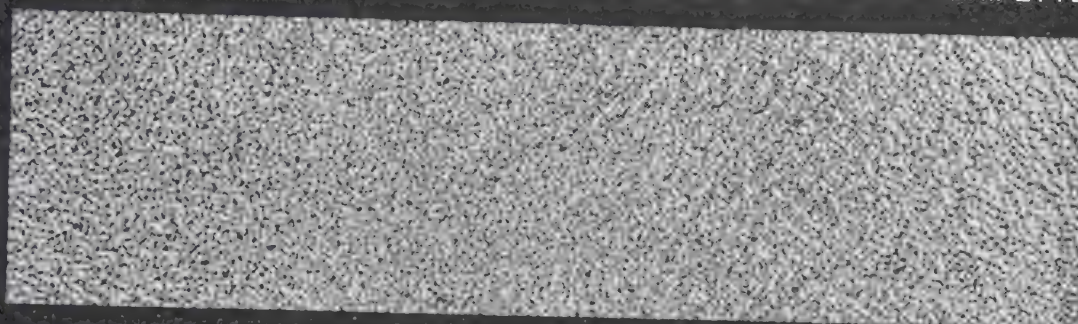
Yderligere oplysninger vedrørende Pilkingtons mønstrede glas eller ethvert andet Pilkington produkt fås ved henvendelse til vor agent.

British Glass Agencies, Fiolstræde 7, København K

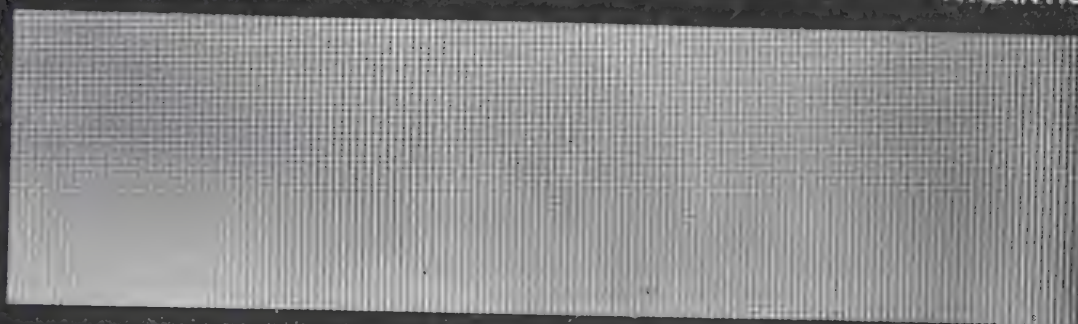
Decorative ornament glass

SHIPLYTE

ATLANTIC

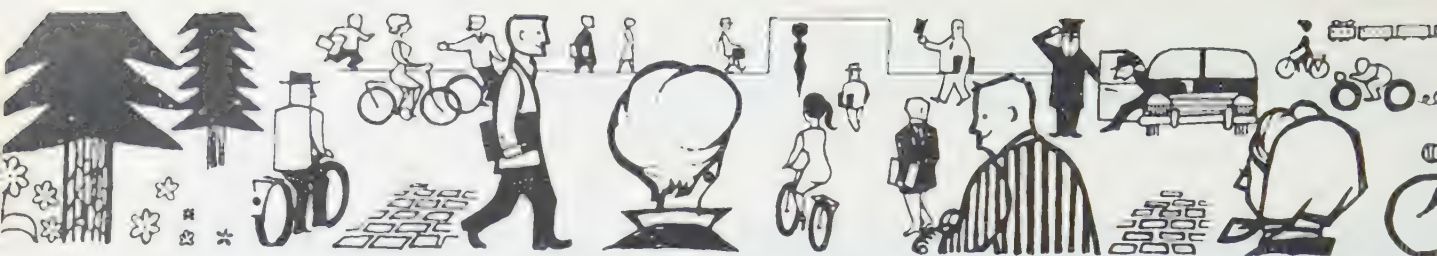
PACIFIC

PILKINGTON BROTHERS LIMITED

Fabrikanter af alle slags glas til bygningsbrug

ST. HELENS - LANCASHIRE - ENGLAND

Hvad mange ser

Tusindvis af mennesker kommer og går – alle bør have et godt indtryk med sig.

Kontorlokaler, industrier, skoler, badeanstalter – ja praktisk taget alle bygninger og lokaler må opfylde store krav om hensigtsmæssighed, soliditet og skønhed.

Få materialer kan udvise så lykkelig kombination af slidstyrke og variation som Höganäs klinker – fra de velkendte uglaserede gulvklinter til de glaserede klinker i et ual af farvenuancer og de helt nye 3D-klinter. Henvend Dem til en Höganäs forhandler om katalogmateriale etc.

A/S STEN- & KLINTER-KOMPAGNIET
Frederiksberg Allé 18-20, København V. Hilda 2012

*Facade: glaserede klinker i stavformat i violet, gul og grøn
Sokkel: glaserede klinker i stavformat i sort glasur*

*Kontorbygning: Skånska Ättikfabriken, Perstorp
Arkitekt SAR Hans Westman, Lund*

HÖGANÄS *KLINTER*

ARKITEKTEN

Meddelelser fra Danske Arkitekters Landsforbund.
Udgivet af Arkitektens Forlag.

Redaktion:

Houl Erik Skriver (ansv.)

Chr. Enevoldsen

Redaktionsudvalg:

John Pedersen (leder), David Birnbaum, Jarl Heger, Arne Karl-
sen, Henning Meyer og Finn Monies.

Annonceredaktion:

Hertel Barnholdt (annoncechef)

William Schmidt (sekretær)

Redaktionens adresse: Nyhavn 43, København K, Minerva *6200.

Udsendelsesdag: Hver anden onsdag. Redaktionen slutter 14 dage
for udsendelsesdagen.

Pris: 3 kr. pr. hæfte i løssalg, abonnement 58 kr. årlig.

Udsendte artikler står for forfatterens regning, usignerede for den
ansvarshavende redaktørs regning. Kun når det udtrykkeligt er
angivet, kan artiklerne ses som et udtryk for Danske Arkitekters
Landsforbunds standpunkttagen.

INDRINGSLISTE

Byggecentrums kursusprogram

Udførligt program på side A 54 ff.

Kunstakademiets offentlige forelæsninger

Professor G. Biillman Petersen taler om *Latinske Bogstaver i indu-
stiens tid*. Torsdagene den 19. og den 26. januar kl. 16.15 i
Kunstakademiets festsal. Adgangen er offentlig og fri. Den første
af 3 forelæsninger holdtes torsdag den 12. januar.

Professor C. Th. Sørensen vil onsdag den 25. januar 1961, kl.
15.15, og følgende 7 onsdage forelæse om *parkpolitik* i Kunst-
akademiets festsal på Charlottenborg.

Den første forelæsning skulle give en oversigt over, hvad der
er sket, siden C. Th. Sørensen's lille bog „Parkpolitik“ udkom i
1931, og tanker om problemstillingen i dag.

Derefter bliver emnerne: 1. 2.: Boligkvarterer. 8. 2.: Anlæg
til aktiv rekreation, leg, idræt og fritidsarbejde. 15. 2.: Frednin-
ger. 22. 2.: Parker. 1. 3.: Vejanlæg. 8. 3.: Kirkegårde. 15. 3.:
Menneskene bag tingene. Adgangen er offentlig og fri.

KONKURRENCER

Byggeskildisk konkurrence om reguleringsplan for Tokerud-
stet i Oslo

Aflevering: Udsat til 5. februar 1961.

Byggeteknisk idé-konkurrence om dispositions- og
byggeskildesplan for et areal i Humlebæk

Aflevering: 6. februar 1961.

Byggeteknisk projekt-konkurrence om billige enfamiliehuse
i Jægersrup

Aflevering: Arkitekter med bopæl i Jylland. Aflevering: 20. februar 1961.

International konkurrence om udvidelse af biblioteket
i Trinity College, Dublin, Irland

Aflevering: 1. marts 1961.

Alle henvendelser vedr. konkurrencer bedes rettet til D.A.L.s sekretariat,
Postgade 66, København K. Minerva 1290.

ARKITEKTENS FORLAG

Nyhavn 43, København K. Minerva *6200.

Udgivningstid: 9-16³⁰, lørdag 9-13.

I dette hæfte indlæg fra:
Walter Jessen & Co. A/S

Østifternes Kreditforening, København
Arkitekter: Chr. Erik og Aage Holst M.A.A.
Isoleret med Bituklinker og Skumglas
Tækket med 4 lag PHØNIX BUILT-UP

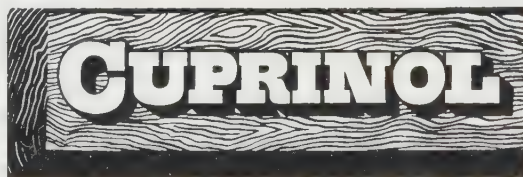

BUILT-UP
TIL
FLADE
TAGE

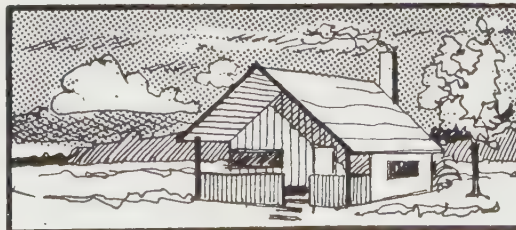
PHØNIX

Se HFB side 468 og 469

Værdier skal bevares
— og det klares med ...

Grøn - Farveløs - Brun »I«
Brun »U« - Mørk brun »U«
Brun »Super«

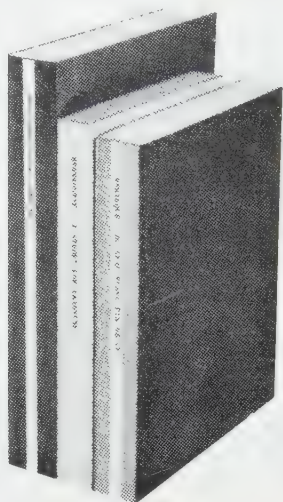

Ja - alt træ - ude og inde, skal behandles
med CUPRINOL - for det er nu engang
det bedste raad mod svamp og raad!

A/S KYMEIA

Glentevej 61 - C. 7516 - København NV

Lad Arkitekten indbinde i

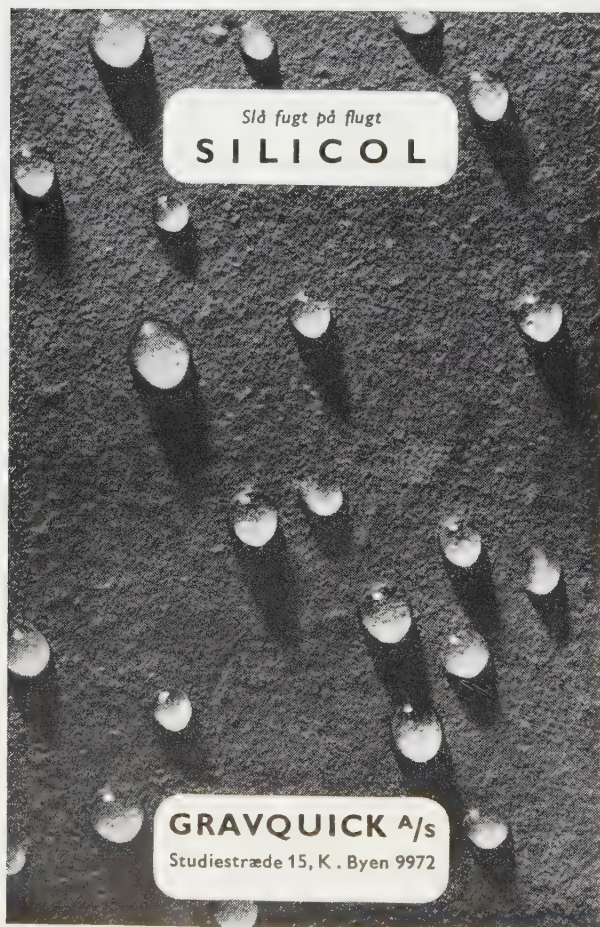

STRIP-BIND

eneste virkelig moderne indbinding, der er tidssvarende og billig og lige velegnet til bøger og tidsskrifter. Indbinding af en årgang af Arkitekten koster i Strip-bind kun 9,60 kr. Alle boghandlere landet over har prøvebind og modtager Deres blade og bøger til indbinding.

PETERSEN & PETERSEN

Holbergsgade 15 . K

Slå fugt på flugt
SILICOL

GRAVQUICK A/s
Studiestræde 15, K. Byen 9972

Indholdsfortegnelse

Arkitekten nr. 1/1961

Arkitekterne og byggeriets industrialisering.

Af Hans Henning Hansen, M.A.A.
St. Catherine's College.

Arkitekt: Arne Jacobsen, M.A.A.
Om boligkulturen.

Odd Brochmann: Inne, anm. af S.
Moderne japansk arkitektur.

Udo Kultermann: Neues Bauen in Japan, anm. af p...
Kunst og teknik.

Lewis Mumford: Art and Technics, anm. af H.E.L....
Fotografen med malerøjne.

Keld Helmer-Petersen: Fragments of a city, anm. af
Skriver
Fyrtårnet.

Handels- og Søfartsmuseets årbog
Advarsel.

Gerd Zimmerschied: Grafiske effekter for arkitekturud-
kast, anm. af Kay Fisker
Hvordan skal skolen være.

Af forstander, cand. mag. Svend Andersen
Noter.

Efterårets repræsentantskabsmøde, Charlottenborgudstil-
lingen, Prisopgaver for kunsthåndværkere, Stadsarkitekt-
stilling i Odense, Konkurrencen om rådhus i Farum,
International konkurrence om ventesal, Boligbyggeriet
i september og oktober 1960, Byggeomkostningsindex
oktober 1960

Text på annoncesiderne

Byggecentrums kursusprogram A
Udstillingen Dansk Bogproduktion 1960 A
Kritik af Triennalen, fra det tyske fagblad Baumeister ... A
Meddelelser fra D.A.L. Spørgsmål og svar vedr. off. ide-
konkurrence om en vej- og bebyggelsesplan i Ballerup,
Ledige FN-ekspertstillinger A
Adresseforandringer A
Meddelelser fra A.A. Nye medlemmer A
Sådan siger de andre. Uddrag af den engelske presses vur-
dering af projektet til St. Catherine's College i Oxford.. A

Arkitekten nr. 2/1961

Hvor skal det nye København bygges.

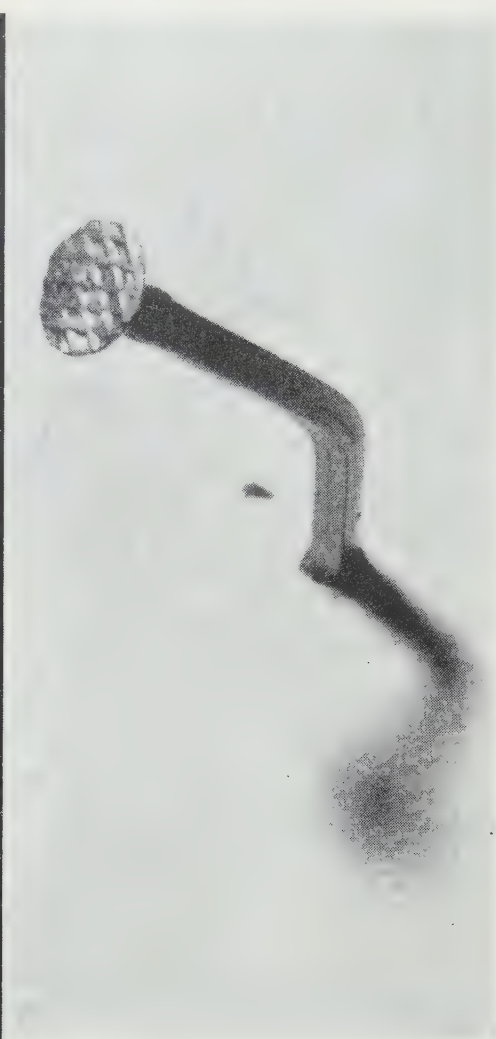
Om Egnspansekretariatets principskitse til en egnspan
for København, af S.
Københavns Engros Grønttorv.

Arkitekter: Gunnar Krohn og Hartvig Rasmussen, M.A.A.
Noter.

U.I.A.s internationale udstilling i London, Studierejser
til U.S.A., Ud at se med D.A.L., Uddeling fra Brygge-
riet Stjernens Studiefond, Costa del Sol, Byggevirkso-
hed 3. kvartal 1960, Privat-finansieret boligproduktion
er stigende i Vesteuropa.

Text på annoncesiderne

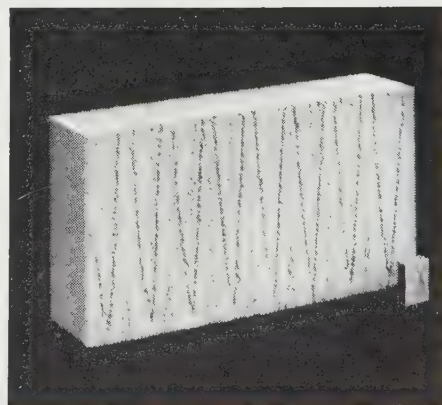
Et skridt på rationaliseringens vej A
Huse pr. post. A
Vinterarbejde i telt. A
En ny Hasselblad A
Byggecentrums kursusprogram A
Københavns Engros Grønttorv, håndværkere og leveran-
dører. A
Meddelelser fra D.A.L., adresseforandringer A
Sådan siger de andre. Sagt om St. Catherine's College,
Oxford i B.B.C. og Svar på kritik A

Slå bare til - det bli'r der

lad blot bygherren gå igang med hammer og søm. Når De har foreskrevet Gasbeton som bagmur, har De ydet ham Deres hjælp til en let og smertefri anbringelse af alle mange små og store ting, der skal op at hænge på væggen. Gasbeton er sømfast, en fornøjelse at slå søm i. Ikke sømfaste vægge kan give ærgrelser, og de er størst, når huset er nyt. Er bagmuren vanskelig, risikerer man huller i væggen, bøjede søm - og prestigetab i familien. Gasbeton skal han ikke lede efter det rigtige sted, hversten er ensartet sømfast. Med få slag går sømmet lige i og ligger urokkeligt fast.

Gasbeton bagmur er en anbefaling mere . . .

GASBETON

bagmur

V/S DANSK GASBETON, CODANHUS, GL. KONGEVEJ 60, KØBENHAVN V. TELEFON CENTRAL 9575

BYGGETEKNISK ORIENTERING

Et skridt på rationaliseringens vej

Den udvikling, der i de seneste år er sket inden for byggeriet, både hvad angår dets teknik og de materialer og bygningsdele, der er til rådighed, har understreget betydningen af, at der søges en koordinering af bygningernes og bygningsdelenes mål.

Den hidtidige mangel på koordinering af målene har bl. a. givet sig udtryk i, at visse komponenter ikke har kunnet sættes i produktion, før deres mål var „taget på stedet“, hvilket både har medført unødige forsinkelser og stop i byggearbejdet og vanskeliggjort den sæsonudjævning, som ellers kunne ske ved fremstilling af sådanne dele til lager i døde perioder. Det har endvidere betydet, at grundlaget for at tage industrialiserede metoder i brug ved fremstillingen af byggeriets mindre komponenter, ikke har været til stede.

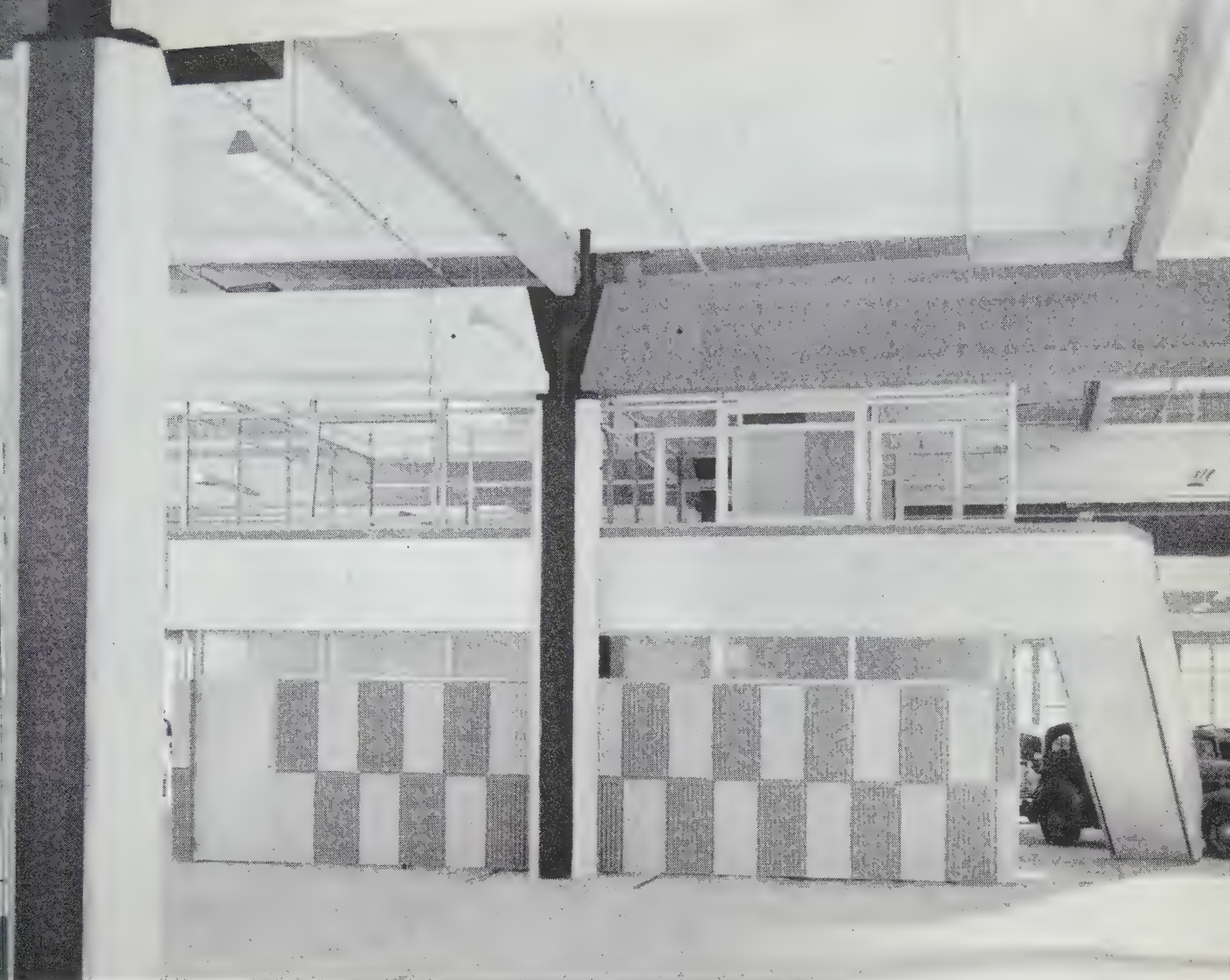
Når dertil kommer, at mange af de nye bygningsmaterialer og -dele har en sådan karakter, at tildannelse og tilpasning af dem på byggepladsen ikke lader sig gøre, er det klart, at kun en generel koordinering af målene vil kunne løse disse problemer. En sådan ordning vil desuden også, rigtigt anvendt, bidrage til at projektmaterialets målangivelser bliver helt klare

og entydige, således at de vanskeligheder, der nu ofte forekommer, fordi målangivelserne forstås på flere måder, afhængig af hvem der aflæser dem, bliver elimineret.

Disse problemer har i en årrække været genstand for indgående studier i en række lande, som alle er kommet til den opfattelse, at indførelsen af et system for koordinering af alle mål i bygninger, vil være den sikreste hjælpemiddel ved løsningen af disse problemer. Et sådant system – en modulordning – udgør et fælles grundlag, både på projekteringsstadiet og ved bygningens opførelse og samtidig også for fremstillingen af byggematerialer og bygningsdele, idet der derved skabes et sikkert grundlag for standardisering af en række dele, som hidtil har måttet fremstilles specielt for hver enkelt projekt.

Under hensyn til den stadigt voksende samhandel mellem de forskellige lande er det desuden klart, at en speciel national modulordning vil virke bremsende på landets muligheder for eksport og import af byggeprodukter. De centrale byggemyndigheder i de nordiske lande har derfor ladet en gruppe byggeteknikere undersøge dette spørgsmål og fremkomme med for-

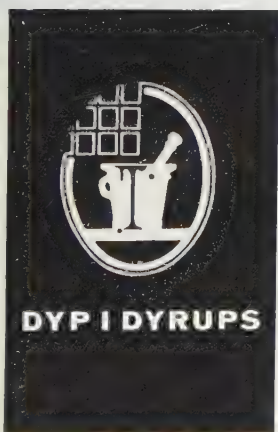

GRATIE OVER GRØNTTORVET

Til grønttorvet er Dyrups malinger anvendt i stor udstrækning. Kgl. hofmaler Robert Rasmussen har behandlet søjlerne i den store hal med Alka Grundmaling og Creconto, medens der til dragere og åser er anvendt Dyrutex Plastic-Maling.

Dyrups malinger dækker ethvert behov indenfor byggeriet, og vi står med glæde til rådighed i valg af materialer, behandlingsmåder, farveplanlægning m.v.

S. DYRUP & CO^A KØBENHAVN

slag til en konkret løsning. Dette udvalg afgav rapport i april 1960, og da den skønnes af interesse for alle byggefolk, er den gjort tilgængelig for offentligheden. Rapporten kan erhverves gennem boghandlerne (pris kr. 6,-).

Udvalgets arbejde har allerede resulteret i, at der i de nordiske lande findes enslydende standards for modulordning, og disse standards har i stort omfang haft indflydelse på tilsvarende standards i andre lande og – ikke mindst – på de forslag til internationale standards, som i øjeblikket er til drøftelse. Det grundlæggende teoretiske arbejde er altså afsluttet, og tilbage står den vigtigste del af arbejdet – at få modulordningens principper indarbejdet i praksis.

Som et led heri er der for Danmarks vedkommende gennem den nye landsbyggelov, der træder i kraft 1. april 1961, åbnet mulighed for, at der i de tekniske bestemmelser, som skal indeholdes i et bygningsreglement til supplerende af loven, optages krav om projektering efter særlige målnormer for derigennem at fremme anvendelsen af standardiserede bygningsdele m.m.

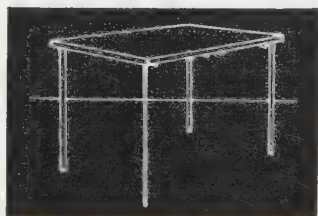
I overensstemmelse hermed vil det kommende bygningsreglement indeholde krav om, at alt boligbyggeri, der opføres med udleje for øje, skal projekteres

i overensstemmelse med de nu fastlagte modulprincipper.

I erkendelse af, at den nærmere anvendelse af disse principper endnu ikke er alment kendt, vil dette krav dog først være gældende fra 1. april 1963.

I moduludvalgets rapport, som nu er offentliggjort, fremsættes bl. a. en række forslag til, hvorledes den oplysningsvirksomhed, hvis iværksættelse på denne baggrund er en absolut forudsætning, kan tænkes grebet an.

Man fastslår, at det ikke anses for ønskeligt at oprette særlige nye organer til varetagelse heraf, idet opgaven naturligt kan dækkes af de eksisterende faglige organer, i Danmark bl. a. Statens Byggeforskningsinstitut, Dansk Standardiseringsråd, Byggecentrum, de tekniske læreanstalter, samt de enkelte faglige organisationer, når blot man sørger for en virksom koordinations mellem de enkelte gruppers indsats. Der vil derfor blive søgt udveje for at etablere et nærmere samarbejde angående disse spørgsmål, hvis løsning jo ikke blot har betydning for vort hjemlige byggeri, men også for Danmarks muligheder som eksportør af byggeriprodukter og dets evne til at modstå udefra kommende konkurrence.

- kantine og restaurationsmøbler

I ES kantinemøbler danner stål og træ et harmonisk hele...

Stolesæder og rygge er i teak eller mahogni og bordpladerne fås i rød, gul eller beige plastic – eller efter ordre – med ophæng for stole. Leveres i 2, 4 og 6 mands størrelser.

Vor specielle fosfaterings- og lakeringsproces giver stålrensens overflade en overordentlig modstandsstyrke overfor slid og slag.

Møblerne fås med enten runde eller ovale ben.

Vi sender Dem gerne prospekt, forslag og tilbud...

SPECIALFABRIK FOR KANTINEMØBLER

Ejby Savværk A/S

EJBY . FYN . TELF. 50 (kaldenr. og 46)

Interiør fra Københavns
engros grønttorv.

Arkitekt:

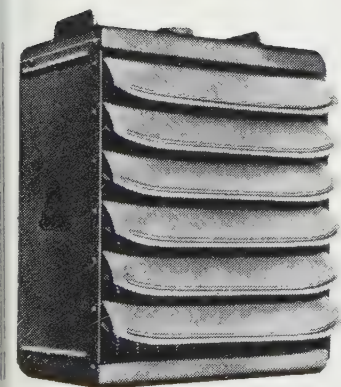
Gunnar Krohn og
E. Hartvig Rasmussen,
M. A. A.

Rådg. ing.:

Ingeniørfirmaet
Johs. Jørgensen.

Varmeanlæg i hallerne på
Københavns engros grønttorv er
udført med DEFOR varmeventilatorer,
type MV og ZV.
Derudover omfatter vort
leveringsprogram type MVL,
beregnet for loftsmontage.
Forlang specialbrochure.

146

Defor varmeventilator, type MV

DEFOR **VARMEVENTILATORER**

Hurtig opvarmning
Frigørelse af gulvplads
Nem regulering
Jævn varmefordeling
Enkel montage

Er velegnet til opvarmning af
værksteder, lagre, forretninger,
servicestationer m. m.

DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

PUGGAARDSGADE 17, KØBENHAVN V. (0128) BY 9606

UDSTILLING:

ST. KONGENSGADE 47, KØBENHAVN K. (0128) BY 9606

GULDSMEDGADE 25, AARHUS (061) 211 00

FABRIK: NÆSTVED, TLF. (03725) 18

En forsøgsopstilling med RAB-elementer

Huse pr. post

En engelsk arkitekt, C. A. V. Smith, der har projekteret aluminiumshuset „Commonwealth“, hævder, at masseproduktion af éns, præfabrikerede huse, ikke er løsningen på den verdensomspændende bolignød. „Hvad der savnes, er et slags mekanosæt af lette, nemt transportable og billige elementer, hvoraf man kan lave en hel serie af varianter af bygninger i forskellig form og størrelse“, siger han.

For at imødekomme dette krav, har Smith & Rekert fra firmaet Barnard & Smith opfundet en serie metalplade elementer i forskellige façon, der kan boltes sammen og dermed bruges til enhver form for bygning, også én, der ligner et traditionelt hus. Der er ansøgt om patent på dette nye bygningssystem under navnet RAB-systemet.

RAB-elementer af aluminium eller stål er nu på markedet og leveres af Ocees Components & Structures Ltd., 49-54 Knightsbridge Court, London S.W. 1., som allerede har modtaget ordrer og forespørgsler på mange forskellige bygningstyper. Blandt de vigtigste er en forespørgsel på adskillige tusinde små huse i en del af Commonwealth, der fornylig blev raseret af cykloner. Desuden to luksus-villaer til Antigua, Vestindien, klasseværelser til Johannesburg, ungarleboliger til Sydney, villa til Sheiken af Qatar, benzinstationer til Nigeria og en restaurant til Holland.

Den første ordre kom fra Bolivia. Arkitekterne sendte tegninger til et beton-laboratorium og forespurgte om det kunne bygges af RAB-elementer. Resultatet samles nu på en plads i England. Det vil senere blive afmonteret og emballeret til forsendelse til La Paz. Kunde og leverandør har aldrig truffet hinanden, og hele transaktionen mellem England og Bolivia kan måske bedst betegnes med ordene „huse pr. post“.

DET GÆLDER BÅDE
TAVLER og MØBLER

GOD

BEDRE

BORK's

BORK's PATENTTAVLER A/s . TVEDVEJ . KOLDING

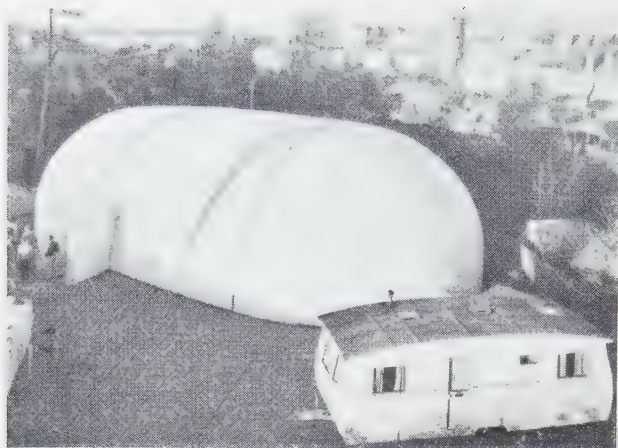
Telefon 4000

-i hjertet af huset...

BRØDRENE DAHL^{A/S}

KØBENHAVN AARHUS KOLDING ODENSE NYKØBING F.

Teltet rejst i Hampton. Længst tilvenstre ses indgangen

Inde i teltet er man i gang med arbejdet på husets fundamenter

Vinterarbejde i telt

England med sit milde vinterklima har også vinterbyggeriproblemer. I det regnfulde vinterhalvår bliver byggeprocessen både mere langvarig og ubehagelig.

Et nyt byggeselskab, Hampton House Developments Ltd., har planer om at opføre et stort antal énfamiliehuse, og for at sikre en uafbrudt produktion, har man konstrueret et telt af nylonstof.

Teltet har form som en badmintonhal, men uden nogen form for bærende konstruktion. En luftpumpe

blæser til stadighed luft ind i teltet, så der altid er et svagt overtryk, der bærer teltdugen ud. Det er overordentlig let at rejse teltet, og man får et helt frit rum på $70 \times 40 \times 20$ fod.

Et énfamiliehus med fladt tag kan opføres fuldstændigt under dette telt. Et énfamiliehus med rejshøjde kan opføres til rejsehøjde. Byggeselskabet regner med at kunne fuldføre et hus under disse vilkår på tre måneder.

Festgaven skal overrækkes - Valget var intet problem.
Man mødtes hos Georg Jensen Sølv - Østergade 40
og fandt gaven alle kunne blive enige om.

FACIT AE-3

FACIT AE-3 er additionsmaskinen med det hurtige, 3-rækkede tangentbord samt den støjdæmpede og behagelige gang. Alle markeringer på regnestrimlen er bogføringsrigtige: Debetposter og -summer i sort, kreditposter og -summer i rødt.

FACIT AE-3 har lynmultiplikation med automatisk cifferflytning, der udvider dens anvendelsesområde. De moderne linier og

den dæmpede, vikinggrå farve gør FACIT AE-3 til en prydding for ethvert kontor.

Forlang uforbindende demonstration.

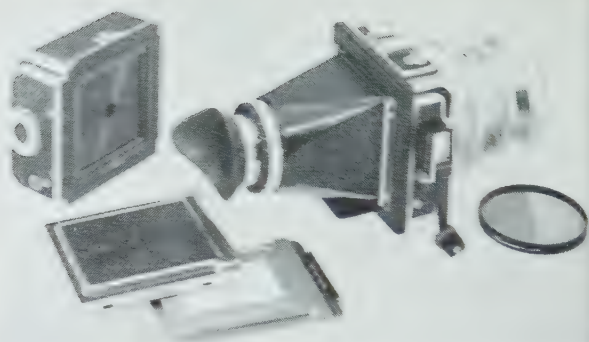
FACIT AE-3

med kreditsaldo og
kapacitet 10/11 cifre **kr. 1.725,-**

Bredgade 21 - København K - Telefon Minerva 6501

*Salg og service
over hele landet*

Hasselblad Super Wide U har lens 1:1,1 sammen med et stort udvalg af tilbehør, som gennemskåret i billedet.

En ny Hasselblad

Det efterhånden verdensberømte svenske kamera fra Hasselblad i Göteborg findes nu også med super vidvinkel på 90°. Der går her bl.a. sættes eget til konstruktion af kameraet. I Sverige har Hasselblad-kameraet aftrukket sig konstruktionens opmærksomhed ved sin elegante og smukke form og velegnede konstruktion. De tre forskellige magaserne tillader f.eks. at man hurtigt veksler mellem sort-hvid og farvefilm, og mellem filmmateriale 11 x 16 mm, 12 x 16 mm og 12 x 24 mm. Prisen på dette dejlige kamera har dog nok gjort, at de fleste har måttet lade sig nøje med glæden ved en mindre apparat hos forhandlerne.

Men man får samtidig meget for pengene.

Det nye objektive er fuldstændig nyt, Zeiss Biotar 8 mm f/2,7. Takket være en mellemklappe på 90° giver objektivet en billed gengivelse uden distorsion såvel horisontale som vertikale linjer - og hvad det er yderligere, uden forvrængning. I billederne selv ved større forstørrelser. Det har en 6 x 6 filmformat med dobbelt skarphedsdybde med mulighed for fokusgradering med til og med uden nærbefordlings.

Hasselblad Super Wide U har et automatisk lukkerespænding, centrallukket med ekspansionsstat, topudløst og svejst for hurtig håndledning.

ARKITEKTER

Der er en stigende efterspørgsel efter det landskendte

AMI aluminium-kassetteloft

(i detaljer)

til brug i nybygninger og ved modernisering.

Såvel kassetter som det øvrige ophængsmateriale er kvalitetsprodukt helt igennem, og vort ophængssystem er enkelt og solidt, - og håndværkerne kan lide at arbejde med det.

Efter en væsentlig udvidelse af vort produktionsapparat er vi nu i stand til at imødekomme den øgede interesse for vort produkt.

Har I en opgave, hvor der skal leveres et gedigent, solidt og lydabsorberende loft, beder vi Dem indhente nærmere oplysninger enten hos Deres sædvanlige leverandør af bygningsmaterier eller direkte hos os. Vor brochure og beskrivelse sendes gerne på forlangende.

AARHUS METALEMBALLAGE INDUSTRI

GJELLERUPVEJ 89 • AARHUS
TELEFON AARHUS 545500

NKT
METALLER

HOLDBARHED

LETHED

STYRKE

BYG MED ALUMINIUM

**Fremtidens
byggemateriale**

Aluminiumbånd og aluminium-
bølgeplader anvendes med fordel
til tagdækning og beklædning,
såvel ved industrielt- som
ved privat byggeri.
Ring til Fasan 7000!
Vor salgsafdeling står til
Deres disposition med
alle yderligere oplysninger
om aluminiumbånd og
aluminiumbølgeplader.

KTIESELSKABET NORDISKE KABEL- & TRAADFABRIKER - KØBENHAVN F

Byggecentrums kursusprogram

I ugen 6. til 11. februar 1961 afholder Byggecentrum en kursusuge på Hindsgaul ved Middelfart, der omfatter nedennævnte 6 kurser:

Kursus A: Byggelederkursus for arkitekt- og ingeniørkonduktører i tiden fra den 6. februar kl. 9,00 til 11. februar kl. 13,00.

Kursus B: Byggelederkursus for mestre og entreprenører i tiden fra den 6. februar kl. 9,00 til 11. februar kl. 13,00.

Kursus C: Kursus i blikkenslager- og glarmesterarbejde for arkitekter i tiden fra den 6. februar kl. 9,00 til 8. februar kl. 15,30.

Kursus D: Kursus i bygningsmaling og farveplanlægning for arkitekter og bygherrer i tiden fra den 8. februar kl. 16 til 11. februar kl. 13,00.

Kursus E: Kursus om montagebyggeri for arkitekter og ingeniører i tiden fra den 6. februar kl. 9,00 til 8. februar kl. 15,30.

Kursus F: Kursus i projektering for økonomisk produktion for arkitekter og ingeniører i tiden fra den 8. februar kl. 16,00 til 11. februar kl. 13,00.

Kursusafgift incl. ophold: 6-dages kursus: kr. 510,-, 3-dages kursus: kr. 260,-. Tilmelding til kurserne skal ske til BYGGECENTRUM, Gyldenløvesgade 19, København V, tlf.: MI 7373, senest onsdag den 25. januar 1961. Kursusleder: Arkitekt M.A.A. Ove Hove.

Byggelederkursus for arkitekt- og ingeniørkonduktører

Mandag den 6. februar 1961:

kl. 9,00–9,30 Almindelig orientering for samtlige kurser ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove

Byggesagens forudsætninger

kl. 9,30–10,45 Ansvar og forpligtelser ved: advokat Bjørn Saltorp
kl. 11,00–12,00 Spørgetime om ansvar og forpligtelser ved: advokat Bjørn Saltorp
kl. 13,30–15,30 Arbejdsgrundlaget – tegningerne ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove
kl. 16,00–18,00 Arbejdsgrundlaget – beskrivelsen ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

Tirsdag den 7. februar 1961: Byggesagens tilrettelæggelse

kl. 9,00–10,30 Vinterbyggeri ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove
kl. 10,45–12,00 Byggepladsens organisation ved: lektor, civilingeniør Henrik Nissen, Danmarks Ingeniørakademi
kl. 13,30–15,30 Arbejdsplaner ved: lektor, civilingeniør Henrik Nissen, Danmarks Ingeniørakademi
kl. 16,00–18,00 do.

Onsdag den 8. februar 1961:

kl. 9,00–10,30 Byggesagens attester, dokumenter og papirer
kl. 10,45–12,00 Konduktørens arbejdsforhold

(fortsættes side A 62)

Brumunit bytter navn -

Hensynet til en enkel form og lettest mulig udtale på fremmede språk førte til nytt navn da Brumunit skulle ut og erobre verden. Derfor har våre trefiberplater lenge hett Brumunit på hjemmemarkedet og i Danmark og Brunex på andre markeder.

Dette har allerede skapt visse vanskeligheter, og i den tid vi nu går inn i med frihandelsområde, vil det bli mer og mer vanskelig med to varemerker for samme vare.

Derfor har vi besluttet å gå over til navnet BRUNEX på alle markeder. Vi håper at De vil vise BRUNEX trefiberplater den samme tillit som De har vist Brumunit, og vi vil på vår side alltid gjøre vårt beste for at De skal bli tilfreds med våre plater.

nå heter det
BRUNEX
TREFIBERPLATER

BERGER LANGMOEN BRUMUNDDAL

Generalagentur:

DALHOFF LARSEN & HORNEMAN Landgreven 4, København K . Tlf. C. 5611

BRUNEX

Ankarstrøm

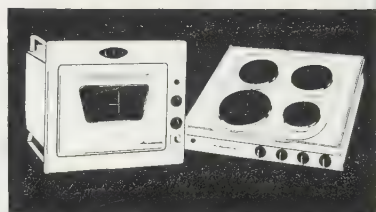
præsenterer

sin verdenskendte serie i el-køkkener SCANDINAVIA, CALIFORNIA og SEPARE der repræsenterer højdepunktet af elegant og hensigtsmæssig udførelse.

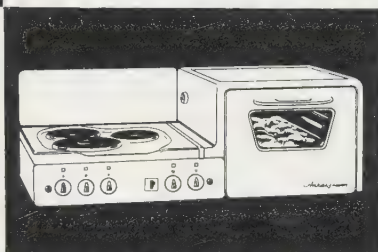
SCANDINAVIA

med det elegante udseende leveres i farverne hvid, grøn, gul og blå. Den rummelige stegeovn er forsynet med vindue og belysning og med udtageligt grillagregat – alt i meget praktisk og smuk kvalitetsudførelse.

CALIFORNIA

gør arbejdet legende let for husmoderen, fordi den rummelige stegeovn er anbragt i praktisk arbejds højde. Denne bordmodel er i samme smukke og gedigne udførelse som *Scandinavia*.

SEPARE

Denne model er beregnet til indbygning, og dimensioner og udførelse svarer til de øvrige modeller.

ANKARSTRØMS STØBTE BADEKAR

leveres i 13 forskellige størrelser – alle med den samme fine og stærke emalje, der er modstandsdygtig overfor lud og syre. Forlang specialbrochure med alle detaljer. De fleste modeller kan monteres med emaljerede stålplader for sider og gavle.

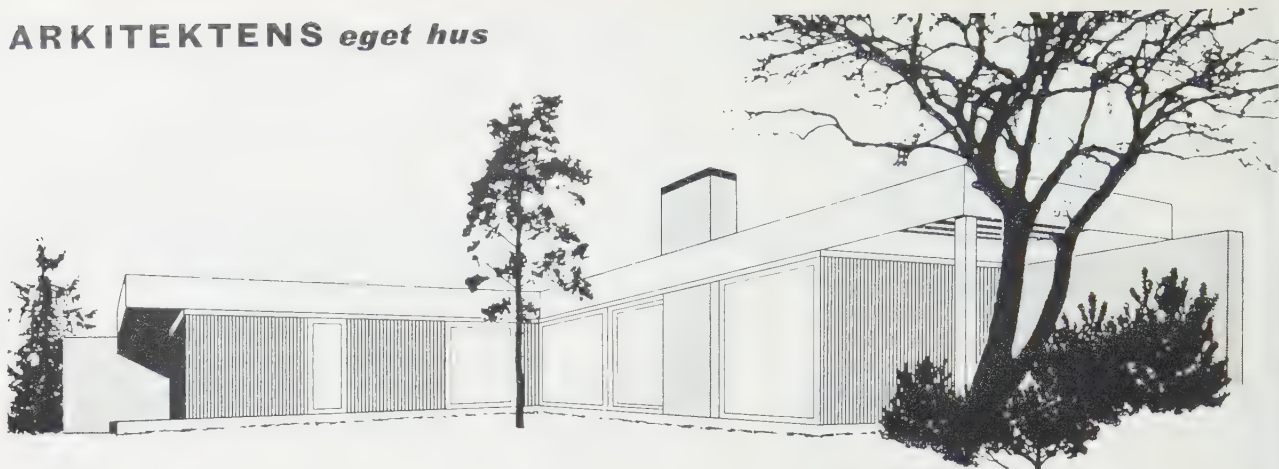
ANKARSTRØMS DANSKE SALGSKONTOR

Ankarstrøm

FOR HØJERE BOLIGSTANDARD

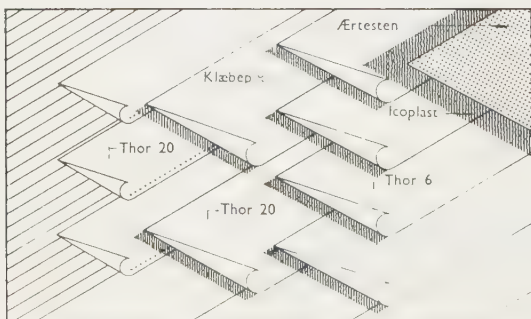
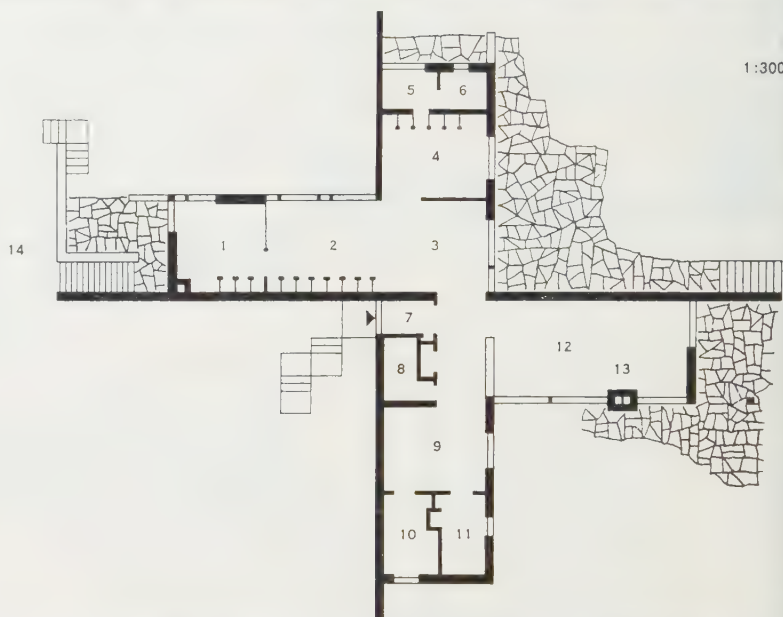
Vesterbrogade 84,
7ende etage,
København V
EVA 1303

ARKITEKTENS eget hus

Paul Ammentorp, arkitekt, m.a.a. Eget hus i Hørsholm

- Beskrivelse:
- 1 Fyr og bryggers
 - 2 Spisekøkken
 - 3 Tegnestue
 - 4 Forældre
 - 5 Bad
 - 6 Badstue
 - 7 Vindfang
 - 8 Bruse
 - 9 Ligestue
 - 10 Barn
 - 11 Barn
 - 12 Opholdsstue
 - 13 Pejs
 - 14 Carport

Built-up med pap på trætage

Specifikation nr. 20 A

Taghældning:	min. 1:100 (ca. $\frac{1}{2}^\circ$), max. 1:20 (ca. 2°)
Første lag:	1 lag Thor 20 tjærepap i 60 cm bredde, vægt ca. 2 kg/m ² , påsømmes.
Klæbemasse:	ca. 1,5 kg fast Klæbefix pr. m ² pr. lag.
Andet lag:	1 lag Thor 20 tjærepap i 100 cm bredde, påklæbes.
Følgende lag:	2 lag Thor 6 tjærepap i 100 cm bredde, vægt ca. 0,6 kg/m ² , påklæbes i forbandt. Banerne overlapper hinanden med 50 cm.
Overflade:	2-3 kg/m ² Isoplast, hvori der udlægges et ca. 20 mm lag ærtesten eller granitskærver.
Bitumenvægt:	ca. 9 kg/m ² .
Totalvægt:	ca. 40 kg/m ² .

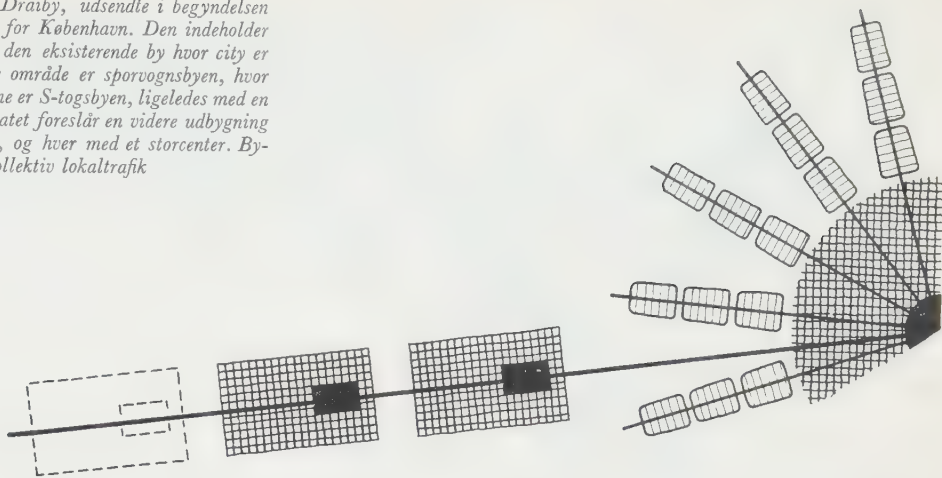
tilkald os under projekteringen

VILLADSEN

AKTS. JENS VILLADSENS FABRIKER . KØBENHAVN - MALMØ - OSLO - HELSINGFORS

HOVEDKONTOR: ISLANDS BRYGGE 41 - KØBENHAVN S - ASTA *2800

Egnsplansekretariatet, hvis leder er Roy Draiby, udsendte i begyndelsen af januar en principskitse til en egnsplan for København. Den indeholder bl. a. dette diagram. Til højre har man den eksisterende by hvor city er det sorte cirkeludsnit. Det krydsskraverede område er sporvognsbyen, hvor rejsetiden til city er højst $3\frac{1}{4}$ time. Fingrene er S-togsbyen, ligeledes med en max-rejsetid til city på $3\frac{1}{4}$ time. Sekretariatet foreslår en videre udbygning med bydele på ca. $\frac{1}{4}$ million indbyggere, og hver med et storcenter. Bydelene betjenes af gennemgående tog og kollektiv lokaltrafik

Hvor skal det nye København bygges?

Det er godt ti år siden, der blev udarbejdet en skitseplan for Københavnsegnen. Den blev i 1951 fulgt af en byudviklingsplan, der fulgte fingerprincippet fra egnsplanen. Som en bræmme omkring hver finger lå en mellemzone og derudenfor yderzonen.

Ti år er ikke meget i den ærværdige stad Københavns historie. Det er forbløffende, at en radikal fornyelse allerede nu er nødvendig. Men varslene er ikke til at tage fejl af. De ubebyggede områder mellem fingrene viger for presset fra den voksende by. Hånden er ved at blive en kage. Bolig-arbejdssted-trafikken er for de nye områder uhensigtsmæssig og rejsetiden lang. Spredt og tilfældig bebyggelse er ved at erobre Nordsjælland.

Endnu mere alarmerende er imidlertid prognoserne for Københavns vækst. Landdistrikterne vil i de kommende år blive yderligere affolkede. Byernes stærkt voksende industri vil sørge for beskæftigelsen af befolkningsoverskuddet. Ifølge prognoserne vil Københavnsregionen omkring år 2000 have en befolkning på nærværd $2\frac{1}{2}$ million. Automobiltilvæksten vil stige efter en endnu stejlere kurve.

Det er på høje tid, vi finder ud af i hvilken retning vi skal lede Storkøbenhavns vækst.

Nordsjælland frister med sine dejligheder. Hvis man tænker sig hele denne egn urbaniseret, vil den også sagtens kunne rumme Storkøbenhavns vækst. Og hvis en stor stab af fremragende arkitekter fik til opgave at detaljere denne nye by, kunne der måske opnås et lykkeligt sammenspil mellem skove, søer og byer, skabes en parkby, der ville overgå alle andre i skønhed. Men vi ved jo dog, at det er alle kategorier af byggefolk, der skal medvirke ved byens fortsatte vækst. Af bare begejstring for lagkagen vil de sætte sig midt i den. Og hvad er der så tilbage at glæde sig over. Hellerup, Gentofte og Lyngby var alle engang det smukke Nordsjælland. Man vil gøre det endnu vanskeligere for københavnernes at nå de frie landskaber, der for byboerne betyder hvile og berigende afveksling. Den tætbebyggede by kan byde på så store praktiske fordele og så mange oplevelsesmuligheder,

som den spredte parkby må savne. Kontrasten mellem det klart urbane og det åbne land er en oplevelsesmulighed, der nødtigt skulle gå tabt.

De, der har interesseret sig for disse problemer, bl. a. i forbindelse med det sidste års Nordsjællandsdiskussioner, vil med forventning have set hen til egnsplansekretariatets arbejde. I den fornylig offentliggjorte principskitse til en egnsplan for Københavns byudvikling indtil 1980 er der adskillige nye synspunkter, som nok skal vække røre. Synspunkterne er ikke afklarede, men fremlægges som et diskussionsgrundlag.

Det mest iøjnefaldende er skitsens forslag om bygningen af to nye satellitbyer på hver ca. 250.000 indbyggere i Vestegnen. De kan ikke rumme hele Københavnsregionens befolkningstilvækst. Men der vil jo samtidig ske en afrunding af bebyggelserne andre steder i regionen. Det er imidlertid først og fremmest den del af byvæksten, der er baseret på Københavnsregionens nye erhvervsområder, sekretariatet tænker sig samlet i de to nye bydannelser. Udbygningen og afrundingen af de allerede forberedte bebyggelser i Nordsjælland vil kunne rumme et meget stort antal boliger. De beskæftigede i det centralt placerede erhvervsliv, handel og administration vil vokse i antal i de kommende år og vil altså kunne få bolig her. En sådan befolkningsfordeling efter erhverv svarer til den traditionelle.

Industriens lokaliseringsønsker må selvfølgelig få stor indflydelse på byudviklingen. I „skitsen“ gøres der rede for de typiske tendenser i den hidtidige udvikling, der alle peger i retning af vestegnen, og man siger herom:

„I vestegnen kan den opvoksende industri støtte sig til en erfaren arbejderstab, uden at det umiddelbart forudsætter ændringer af bopæl eller uforholdsmæssigt lange bolig-arbejdsstedrejser. Endvidere vil det være en støtte for den opvoksende industri, at den ligger nær eksisterende hjælpeindustrier og nær eksisterende trafik anlæg: som havn, godsbanegård, fragtmandscentral, lufthavn o.s.v. De nye store trafik-

De store industriområder (krydsskraverede) placeres i god forbindelse med såvel storcentre som tætte boligområder. Mindre industrikvarterer (ikke vist) tænkes placeret direkte i forbindelse med boligkvartererne.

Storcentre i de nye bydele (sorte kvadrater) giver med de store befolkningsoplande (ca. $1\frac{1}{4}$ mill.) erhvervslivet rige muligheder og beboerne en god betjening.

Bydelene tænkes herudover at rumme mindre lokale centre (ikke vist).

Et overordnet trafiknet må sikre, at de nye storcentre er i effektiv sammenhæng såvel indbyrdes som med city – hovedcentret for hovedstaden og landet.

I de to nye centre er der til forskel fra city mulighed for ren bilbetjening.

læg, der er planlagt gennem disse områder, forbinder effektivt den nye industri med de nye boligområder og med city. Samtidig opnår man den korteste og hurtigst mulige forbindelse såvel til det øvrige land som til udlandet.

Betragtninger over industriens placeringsmuligheder viser, at de nye bydele hensigtsmæssigt kan placeres i området mod Roskilde og Køge omkring de eksisterende og påtænkte trafikanel.

Befolkningen i de nye bydele lever ikke af industri alene, og en by er mere end boliger og fabrikker.

Satellitbyerne vil ikke i praksis kunne gøres uafhængige af moderbyen. Skitsen regner da heller ikke med at de nye byer skal formes over det klassiske satellitbyideal.

I den gamle fingerplan var de nye bydele en del af moderbyen med Københavns gamle bydel som fællescenter. Men ved den fortsatte byvækst vil allerede de øgede afstande motivere oparbejdningen af store, lokale centre. I engelske og svenske satellitbyer er det centrale anlæg med butikker, institutioner og forlystelser det, der i enhver henseende ofres mest på. Det

tilfører byen liv, farve og prestige. Og endelig rummer det i vor merkantiliserede tid også store beskæftigelsesmuligheder. Yderligere er automobilismen en stærk tilskyndelse til dannelsen af sådanne centre, hvor man langt lettere end i de eksisterende bydele kan skaffe tilstrækkelige parkeringsarealer. Skal man lette presset på den gamle bydel i det stærkt voksende storbyfund, må der dannes nye centre, der har det gamles attraktioner. Erhvervslivet skal med fordel kunne placere hovedkontorer her. Centraladministrationen og landsorganisationer vil kunne placere kontorer her, hvis de kan opnå direkte bane- og vejforbindelse med det øvrige land o.s.v.

Befolkningsunderlaget for et center af denne betydning synes at være omkring 100.000 familier eller af samme størrelsesorden som Århus, Odense og Ålborg med oplande. Det lyder ikke usandsynligt, men skitsen indeholder ingen dokumentation for påstanden, og det er et af de områder, der trænger til yderligere studium. Ikke mindst da det er centerstørrelsen, der er den stærkeste motivering for byernes dimensionering.

De to byers afhængighed af moderbyen kræver, at de trafikalt er hægtet på et højklasset vej- og banenet. Man tænker sig stambanen flyttet fra Roskildelinjen så den kommer til at gå igennem de nye centre, der altså får direkte forbindelse til det øvrige land. Men ved en fornuftigt udbygget lokaltrafik i de nye byer, vil stationsantallet på banen kunne nedbringes til et minimum, muligvis kun én station i hvert af de to centre. Kun det af de to centre, det der ligger nærmest København, vil blive bybanebetjent. Det er særlig betydningsfuldt i udbygningsperioden. Men da man tænker sig en vis ligevægt mellem boliger og arbejdssteder, spiller det en mindre rolle på længere sigt.

En række overvejelser knyttet til trafikproblemerne og forholdet til den igangværende udbygning af byerne langs Roskildebane og den planlagte Køgebugtbane har bestemt skitsens placering af de to nye sammenhængende bydele parallelt med Køgebugtfingeren og således at disse bydannelser gror sammen. Man får derved mulighed for at inddrage Køgebugtområdet, hvis udbygning knapt er påbegyndt, i en senere langsigtet planlægning. Hvis Køgebugtområdet udvikles som et isoleret område, vil det blive en soveby. Som en del af satellitbyregionen vil beboerne i Køgebugtkommunerne få mulighed for beskæftigelse i de nye erhvervsområder.

De to nye bydannelser udgør ikke klare led i den kædeby over Sjælland, som sekretariatet tidligere har vist interesse. Men de hindrer ikke en videre udvikling på basis af denne idé. De to centre er ihvertfald de første stationer på stambanen over Sjælland.

Men det afgørende er dog, at der med denne skitse er lagt op til grundig undersøgelse af mulighederne for at skabe bydannelser af en her i landet ukendt type. Både i England og Sverige har satellitbyerne vist sig egnede til løsningen af en række byudviklingsproblemer, selvom de ikke har opfyldt forventningerne til bolig-arbejdsstedbalancen. Centrene har også vist sig at være for små til at kunne aflaste

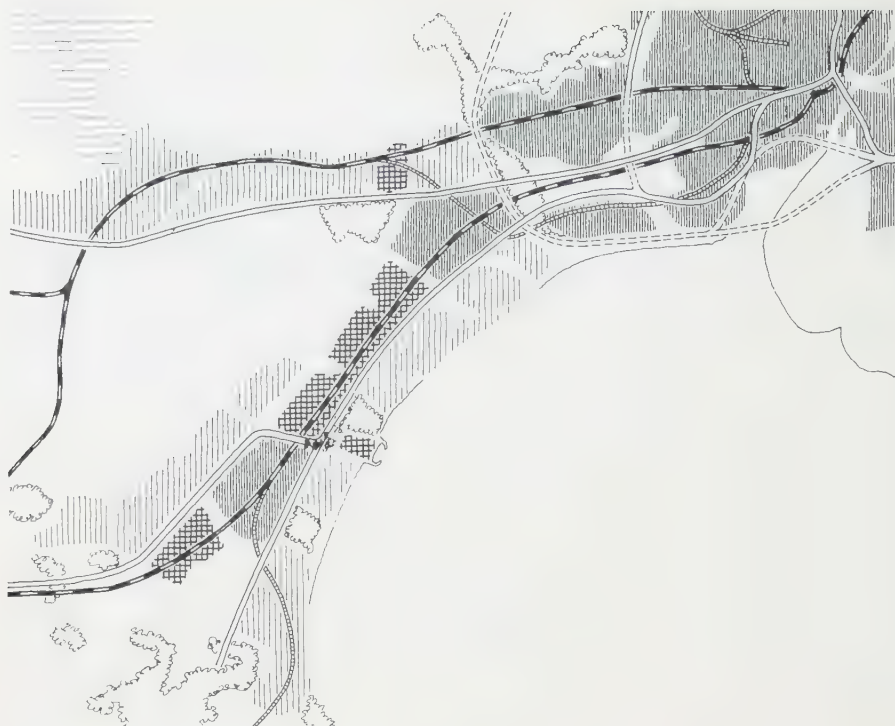
De to bydannelser ses som V-former der danner de første led i en eventuel kædeby over Sjælland og som samtidig inkorporerer Roskilde-fingeren og Køgebugts-fingeren. Hovedstadens sjællandske sommerhusland rykker uden for det skraverede område og udnytter de righoldige muligheder i det øvrige Sjælland – iøvrigt har Sverige storslåede naturområder, som med en Øresundsbro, rykker København ganske nær

city-området i moderbyen. Kritikløst er de heller ikke blevet modtaget. I England er det miljøproblemerne, man har haft størst besvær med. I Sverige er man strandet på byarkitektoniske skær. Men selvom Vällingby har skræmt mange danske arkitekter må man dog indrømme, at som bybygningsopgave hører satellitbyen til de mest fristende.

Udbygningen af en by med 100.000 boliger vil næppe kunne gøres på mindre end 15 år. Der skal jo samtidig bygges i andre dele af storbyen. Det rejser vældige problemer. Det værste, der kan ske er, at man ud fra et rent rationaliseringssynspunkt standardiserer boligbyggeriet, f. eks. af hensyn til industrialiseringsbestræbelserne. Det næstværste vil være, at individualiteten får frit spil, så det hele falder fra hinanden. Hvis det skal blive en fristende bybygningsopgave, må grundlaget være et program, hvor de mange interesser er indbyrdes afbalancerede. I England har man som bygherrer for de nye byer haft råd eller udvalg, hvor de mange interesser var repræsenteret. Disse råd støttede sig til tekniske kontorer med planlæggere og arkitekter ledet af nogle af landets bedste folk. De skabte grundlaget for de enkelte byggeopgaver.

Egnsplansekretariatets skitse er det første forsigtige skridt mod noget, der kan blive skelsættende i dansk bybygnings historie. Trods det utraditionelle i hovedidéen må forslaget siges at være meget realitetsbetonet. Skal det blive en succes kræves det dog, at kræfterne på et tidligt tidspunkt forenes om at løse denne uhyre komplicerede opgave. Den burde kunne påkalde politikernes entusiasme. Det er jo ikke den, der er slidt mest på i den senere år. Heldigvis synes der at være en stigende politisk interesse for hovedstadsproblemerne.

I Danmark er der et ubegribeligt fedteri, når det gælder at forberede de store byggeopgaver. Når der trods alt findes vellykkede bebyggelser, skyldes det som regel, at de ikke har været større end at et bolig-

*Principskitsens hovedtrafiknet
Tegningen viser eksisterende og fastlagte motorveje og jernbaner i hovedstaden samt de motorveje og jernbaner, som er en følge af byens udvikling mod sydvest*

— Jernbaner for fjerntrafik og hurtiggående nærtrafik
- - - S-baner og andre lokalbaner
— Eksisterende fastlagte og nødvendige fremtidige motorvejslinier
- - - Mindre sikre og alternative motorvejslinier

*Nære rekreatiomsområder
Ved de nye bydele: Skove, badestrande og større kystarealer. (Der er ikke skelnet imellem eksisterende og foreslåede områder)*

selskab har kunnet løse de dermed forbundne planlægningsopgaver – og at der eksisterer boligselskaber, der kan se perspektivet i en sådan opgave.

Bygningen af nye bydele af størrelse som vore største købstæder er ingen boligselskabsopgave. Det er en samfundsopgave – og kræver en tilsvarende organisation. Det organisatoriske vil måske endda blive det afgørende for succes'en. Og så må der selvfølgelig stilles de tilstrækkelige midler til rådighed.

Det er et udmærket arbejde, der er afleveret af egnsplansekretariatet, så fyldigt som man kan forlange

med de beskedne midler, sekretariatet har kunnet disponere over. Man savner imidlertid en række oplysninger om de erfaringer, der er gjort andre steder, f. eks. i England og Sverige. En belysning af svaghederne ved andre byudviklingsmuligheder ville have gjort det lettere at tage stilling til den foreslåede mulighed. Lidt mere dokumentarisk materiale ville have styrket de fremsatte ideer. Men det kan nås endnu. Skitsen er en arbejdshypotese. Næste etape skal vise, om den er indledningen til en ny epoke i dansk byplanlægning. Og det beror på politikernes initiativ.

Salgshallen omgivet af købervogne. Køberne transporterer de købte varer fra hallen ud til deres biler ved hjælp af små håndvogne

Københavns Engros Grønttorv

Arkitekter: Gunnar Krohn og Hartvig Rasmussen, M.A.A.

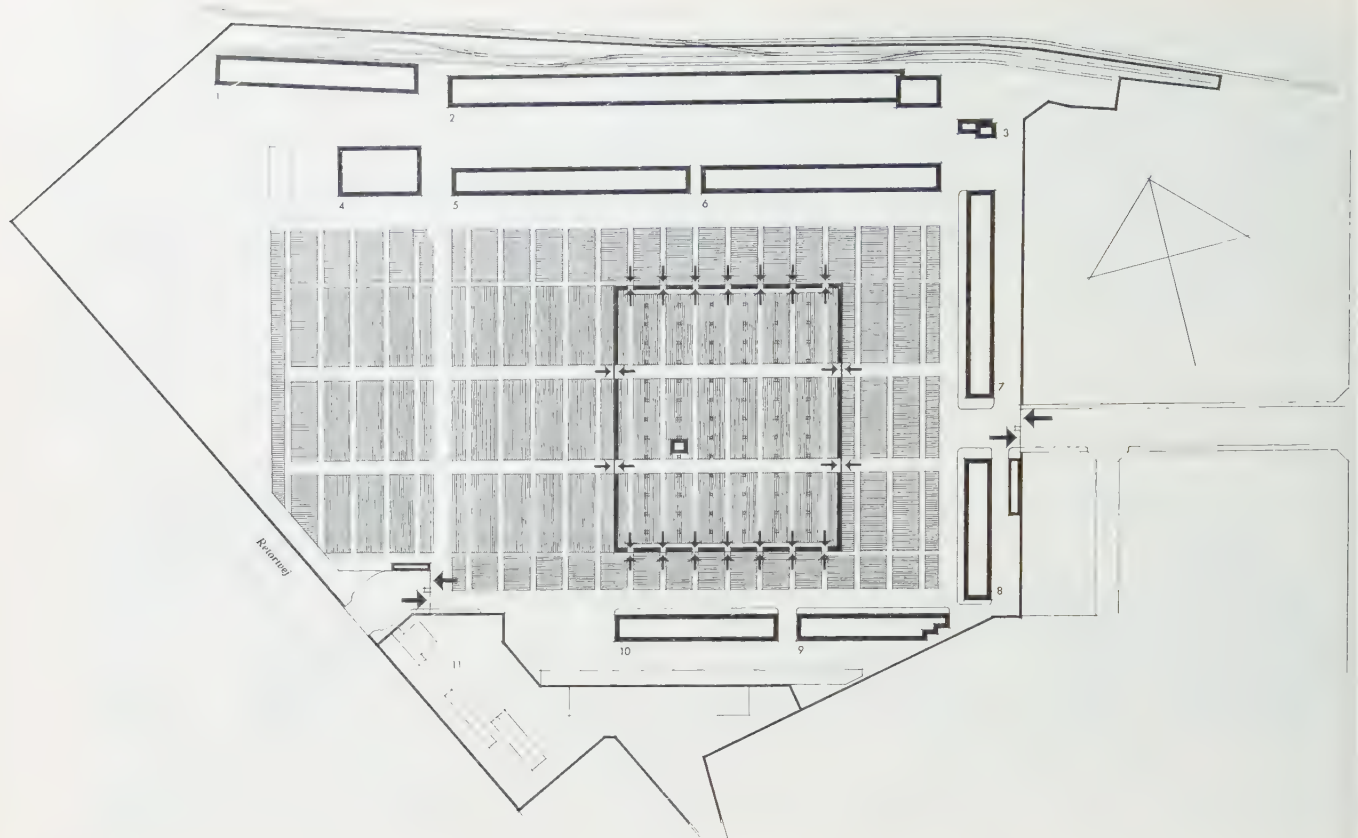
Til en storbys forsyning med levnedsmidler hører et en gros grønttorv, hvor hovedforsyningerne af byens forbrug af grøntsager dagligt bliver forhandlet fra producenter eller fra grossister til byens detailhandlere.

Torvebegrebet i forbindelse med en by er et gammelt fænomen. I mange tilfælde har torvet været en oprindelig kerne i bydannelsen. Byen København har i mange århundreder haft torve og markedspladser, og disse er blevet et så hævdvundet begreb i byen, at man både ved anlæggelsen af Kødbyen i 1936 og ved oprettelsen af grønt- og fisketorvene mente, man havde en pligt over for sine borgere til at sørge for, at der på stadens grund fandtes et passende areal, hvor torvehandel dagligt kunne foregå. Dette torv har igennem mange år ligget ved Frederiksborggade. Denne centrale beliggenhed gjorde efterhånden de trafikale forhold i byen vanskeligere i torvetiden, fordi de torvesøgendes antal blev større og større, og fordi byens købere efterhånden alle anskaffede sig biler, som skulle have plads i torvetiden nær torvet. Det blev derfor aktuelt i byens udkant at opføre et moderne grønttorv, som også kunne tilfredsstille kravet til en trafikalt hurtig afvikling i det daglige arbejde.

Torveforholdene på det københavnske grønttorv har fra gammel tid haft den traditionelle udformning, at handelen sker direkte fra producenterne til detail-

handlerne på den måde, at producenterne (gartnerne) kører ind fra deres gartneri i byens omegn og sælger deres varer fra et stade på torvet direkte til forbrugerne (grønthandlerne).

Ved at undersøge torveforholdene i andre lande stødt vi på andre handelsformer, nemlig grossisten som opkøber varerne ude på produktionsstederne og på torvet forhandler dem videre til køberne (grønthandlerne). I mange tilfælde kunne produktionsstedet ligge hundreder af kilometer fra byen. Desuden stødt vi på begrebet salg af frugt, grøntsager og blomster ved auktion, idet producenterne ofte sælger deres varer på denne måde. Denne salgsform, som oprindeligt er udviklet af hollænderne, foregår ved et auktionsur, som er placeret i et auktionslokale. Dette lokale er opbygget som et amfiteatralsk tilskuerrum, og opkøberne kan fra deres pladser bese varerne, inden de giver deres bud. Uret starter ved den høje pris og falder langsomt. Den køber, som trykker først på sin knap, får uret til at stoppe og kan herefter overtage varelageret til den tilbudte pris. Denne handelsform anvendes hovedsageligt ved grossisternes opkøb af større varepartier (fra producent til grossist) og er derfor ikke egnet til et en gros torv, som skal omsætte store varemængder, der skal fordeles til mange opkøbere på kort tid.

Københavns Engros Grøntorv. Beliggenhedsplan, 1:4000. 1: Kartoffellager og -pakkeri, 2: Pakhus for importører og kølehus, 3: Varmecentral, 4: H.B. lager og pakkeri, 5: Blok VII, frugtimportører, lager- og salgslokaler, 6: Blok VI, frugtimportører, lager- og salgslokaler, 7: Blok V, grossistbutikker og kontorer, 8: Blok I, administration, restaurant, bank og butikker, 9: Blok II, butikker, 10: Blok III, butikker, 11: F.D.M.s prøvestation og A/S Motorbyen.

I og omkring den store hal viser de lodret skraverede arealer stadepladser for sælgere og de vandret skraverede stadepladser for købere. Det lille kraftigt optrukne rektangel inde i hallen er torvekontoret (se tegning side 26)

Da man planlagde det nye torv i København, overvejede man den mulighed, at en del af produkterne senere hen skulle sælges over en auktion.

Ved de fleste store byer i Europa er forholdene som beskrevet ovenfor, hvor grossister gennem auktion eller på anden måde opkøber varerne på fjerntliggende produktionssteder, transporterer dem via bane eller bil til torvet og videreforhandler dem der til grønthandlerne. Dog har alle grønttorve, vi har besøgt, altid haft en større eller mindre afdeling med stader til producenter.

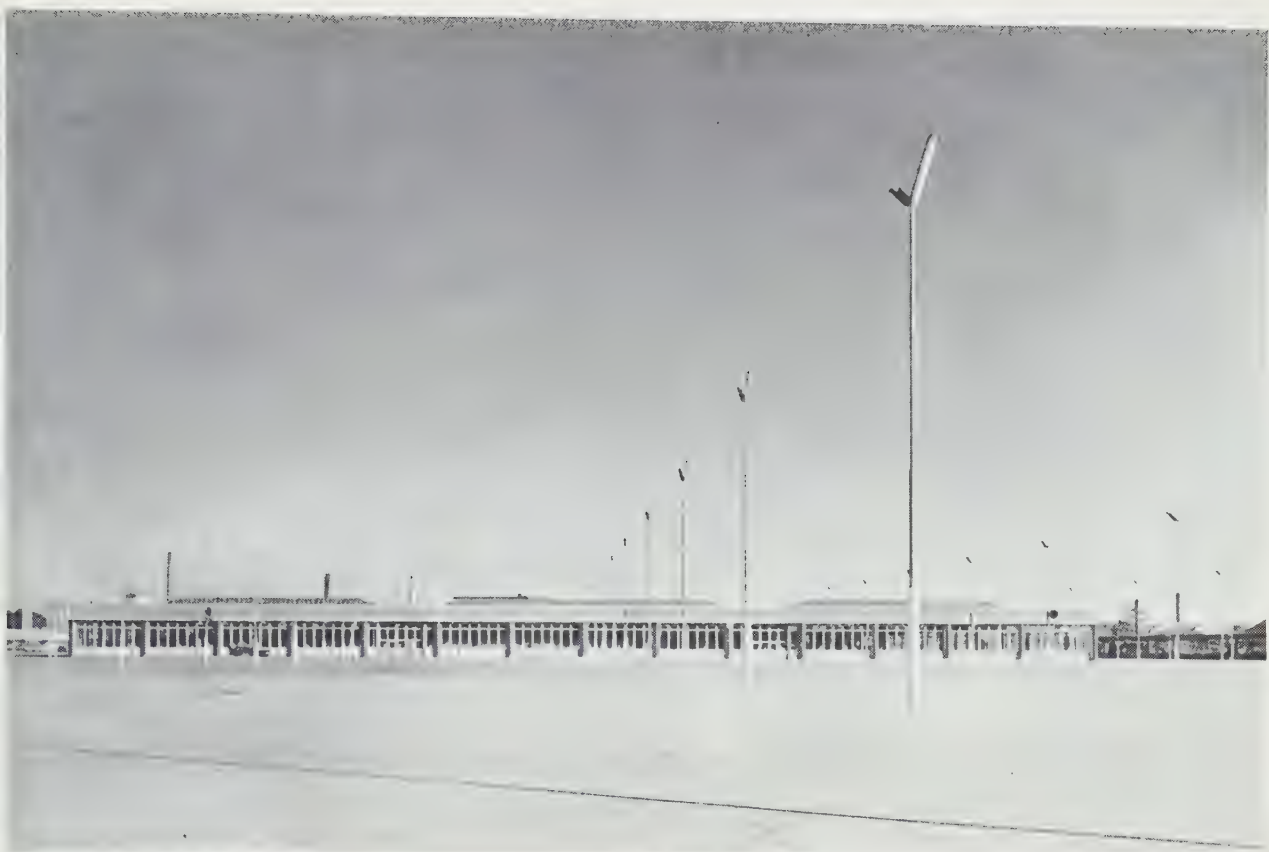
Forholdene omkring København er imidlertid temmeligt specielle, idet der rundt om København i dens umiddelbare nærhed findes mange både store og små gartnerier, som producerer praktisk talt alle de varegrupper inden for blomster og grøntsager, som der er behov for i København. Dette betyder, at producenterne, hvis de har tilstrækkeligt mange varer, med fordel selv kan køre ind om morgenen og forestå salget af egne varer fra torvet.

Ved projekteringen af et torv under disse forhold gjaldt det derfor om at finde frem til en løsning, som bestod af et stort overdækket areal (en torvehal), hvor producenterne gnidningsfrit kunne køre ind med deres vogne og placere dem i rækker (torvegader) på i forvejen afstregede stadepladser. Da producenternes vogne selvfølgelig er af forskellige størrelser, måtte

man opdele dette torveareal på en sådan måde, at man uden vanskelighed kunne skifte om fra mindre til større stader uden at komme i konflikt med de konstruktioner (søjler), som var nødvendige.

I udlandet havde vi set, hvorledes man der havde opført haller med store spændvidder, hvilket betød en friere udnyttelse af gulvarealet. Dette indebar imidlertid den ulempe, at man, efterhånden som kravet til overdækket torveplads voksede, havde vanskeligt ved at udvide et sådant bygværk. Derfor valgte man i København en byggeform med søjler. Disse søjler er placeret med en afstand på 10 m på den ene led og 17,2 m på den anden led. To sådanne felter udgør ét modul $20 \times 17,2$ m, som kan opdeles i enten 16, 12 eller 10 stader.

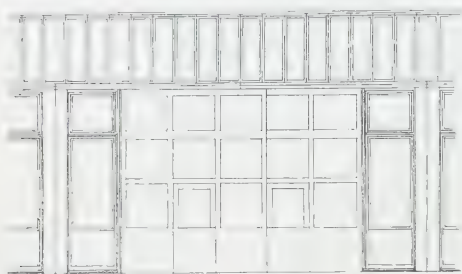
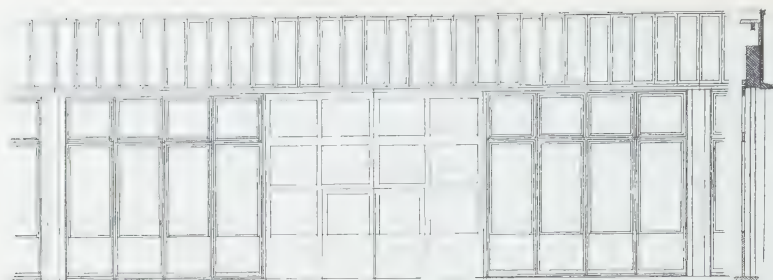
Om konstruktionen til salgshallen kan nævnes, at den er udført som en helt pre-fabrikeret konstruktion med søjler og dragere udført af beton. Ved udvidelse af en sådan hal må man regne med, at arbejdet skal foregå samtidigt med, at der hver morgen holdes torv på stedet. Dette muliggøres ved den pre-fabrikerede metode og ved, at man forskyder arbejdstiden ca. 3 timer. Det har vist sig i praksis at være muligt at foretage så stort et byggearbejde på en plads, hvor der hver morgen fra kl. 7 til kl. 9 foregår torvehandel, ved at starte byggearbejdet kl. 10 og efter fyraften rydde pladsen, så den igen er klar til torvet

Salgshallen set fra det åbne sælgertorv

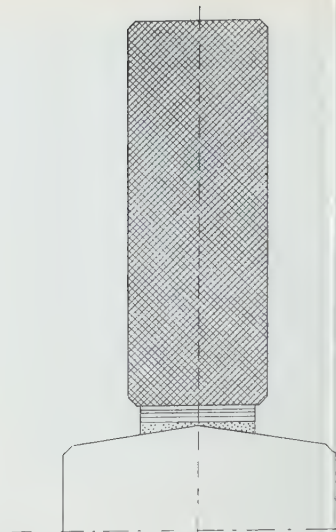

En del af parkeringsarealet for købere mellem hallen og Torveporten

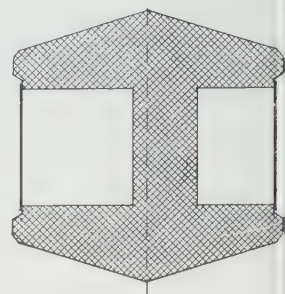

Herover facadeudsnit, vandrette og lodrette snit af salgshallens facader med skydeporte med gående døre, 1:200

Til højre. Detalje af søjle og hoveddrager, 1:20. De to „kamre“ i søjlen er beregnet til ventilationskanal for udsugningsanlæg og for faldstamme fra tagnedløb. Da søjlerne er udsat for påkørsler, er de nævnte installationer beskyttet i søjlekroppen

Lodret snit i hoveddrager

Vandret snit i søjle

om morgenen. Hallen, som oprindeligt var planlagt 16.000 m² stor, er året efter indvielsen udvidet med yderligere 10.000 m², som er opført under disse forhold.

Københavns nye en gros grønttorv blev opført i Valby på et areal, som har forbindelse med Køgevej via Torveporten samt til Retortvej. Bebyggelsen er opført af en sammenslutning af københavnske gartnere, og sammenslutningen har form af et andelsselskab med 1.100 andelshavere, hvoraf de fleste er gartnere. Navnet er Københavns Engros Grønttorv, som er forkortet til K. G. T. Dette andelsselskab overtog Københavns kommunes torveretighed og fik af kommunen tilsagn om økonomisk støtte i form af kommunegaranti for en del af lånene inden for 85 pct. af anskaffelsessummen. Andelsselskabet påtog sig at opføre torvet og planlægge en homogen bebyggelse, som også indeholder lokaler for de grossister, der naturligt hører med til et moderne grønttorv. Endvidere skulle bebyggelsen indeholde lokaler for en række firmaer, som er knyttet til torvet, frøfirmaer og forhandlere af gartnerudstyr m. v. desuden lokaler til bank, restaurant, tobakshandler m. m. Et par store indkøbsorganisationer (H.B. og Irma) har også lejemål i bebyggelsen.

Torvet er udformet med et centralt beliggende producenttorv, som hovedsageligt er placeret i den overdækkede hal, som nu er ca. 26.000 m² stor (sælger-torv). En del af sælgertorvet består stadig af uoverdækkede stader. Rundt om dette sælgertorv er placeret parkeringspladser for ca. 1.500 købere. Dette producenttorv er omgivet af en randbebyggelse, som

indeholder de førnævnte grossistlokaler og tilsluttede virksomheder. Langs den ene side af torvet er der forbindelse til banespor, og det er her planen at opføre kølehus samt forskellige former for pakhus til grossister og importører. Af hensyn til fremtidige udvidelser er randbebyggelsen projekteret således, at den kan øges til 3 etager.

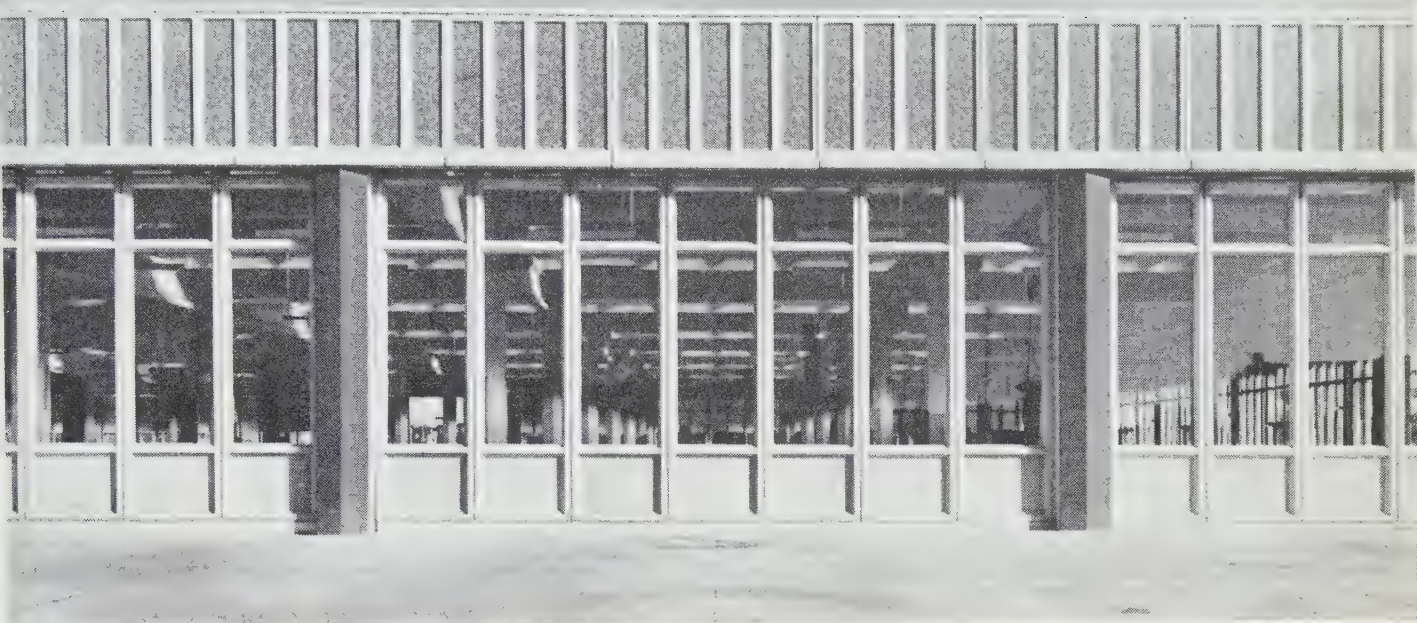
Øst for producenttorvet er placeret en 245 m lang bygning indeholdende lokaler til frugtgrossistfirmaer. Disse firmaer forhandler hovedsageligt udenlandske produkter (appelsiner, bananer o. lign.), men har også en del indenlandske varer, som er sæsonprægede. Bebyggelsen består af lejemål, som er 6 m brede og 15 m dybe. Lokalerne er ud mod torvet forsynet med en 4-flojet dør, som åbnes i torvetiden, således at lokalet fremtræder som én stor udstilling. Langs bagsiden af bygningen er gaden forsænket, således at man her har en 1 m høj læsserampe, og til denne side er bygningen forsynet med normale porte samt vinduer til et mindre kontor. Disse standardlejemål udlejes både enkeltvis og i større samlede grupper.

Ved udarbejdelsen af forarbejder og projekt var andelsforeningens kontaktperson med teknikerne Bjørn Linstad, som nu er torvets direktør.

Medarbejdere under projektering og udførelse har været arkitekterne Paul Berg, Andreas Heiberg, Kai Mortensen, Jon Skakke, Johannes Hertz, Hanne Strømberg, Salli Besiakow, Nils Andersen og Bodil Krohn.

Rådgivende ingeniør har været civilingeniør Johannes Jørgensen.

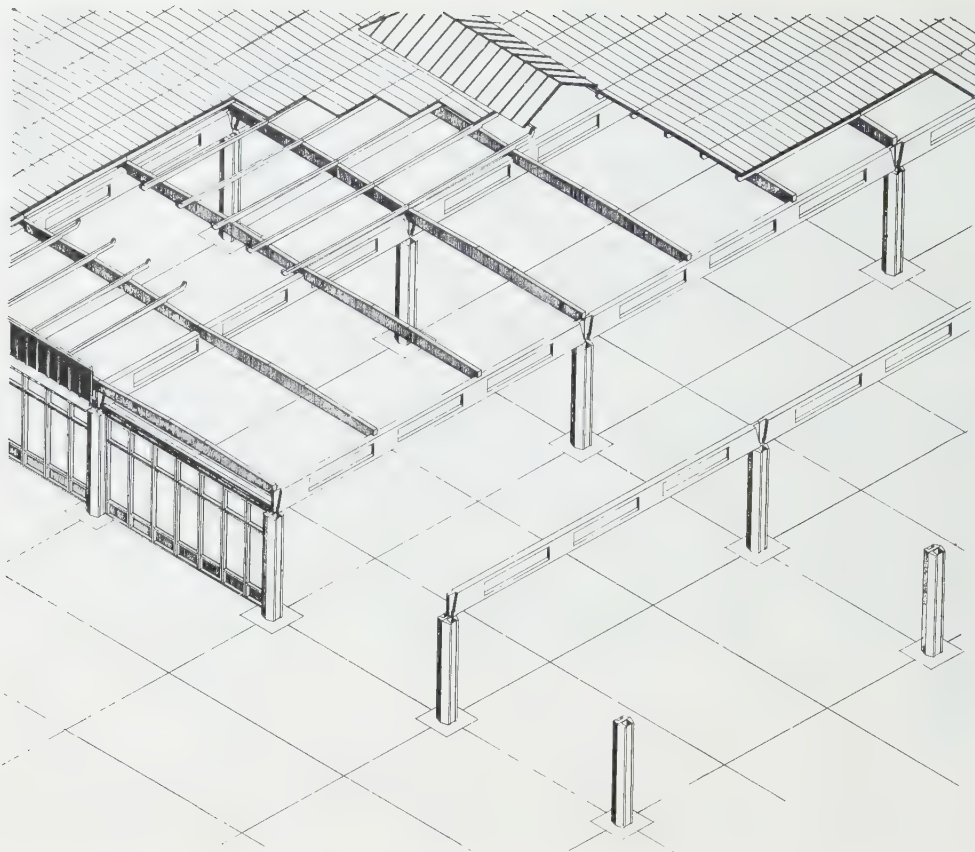
G. K.

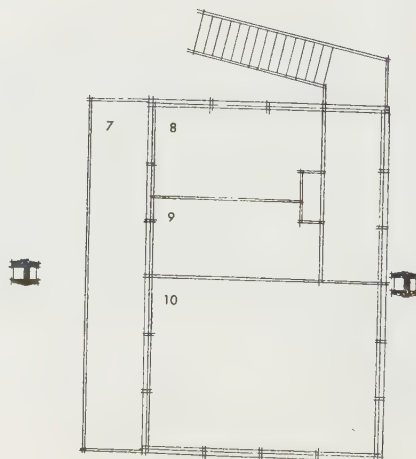
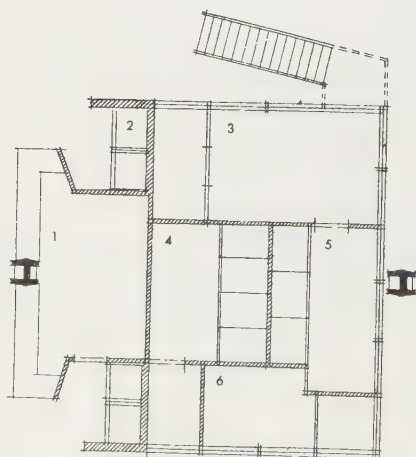
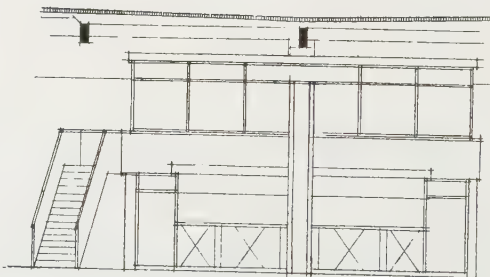
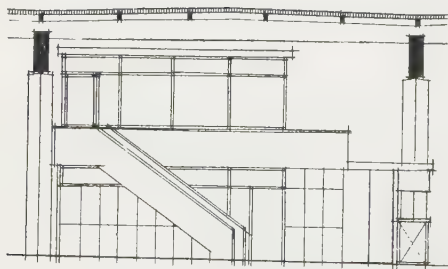
Façadeudsnit af salgshallen

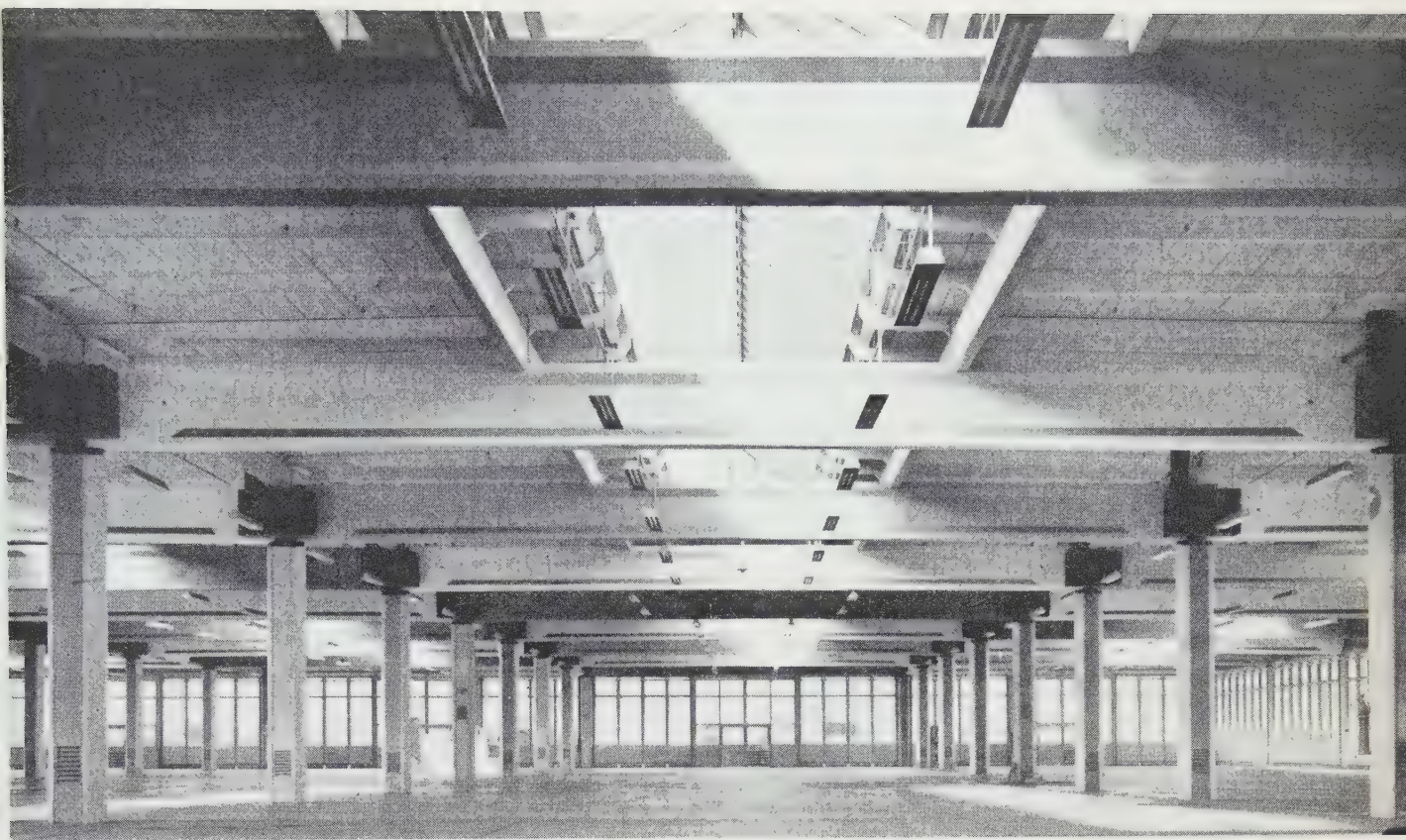
*Hjørne af salgshallen. Til
højre parkering for blom-
sterkøbere*

Axonometrisk gengivelse af hallens konstruktion. De tre „lag“ dragere, som konstruktionen består af, er monteret oven på hinanden uden brug af konsoller. Derved bliver det muligt at føre rørinstallationer frit under loftet. Hallen er opvarmet med gasstrålevarmere, og den er sprinklet.

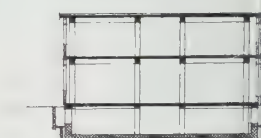
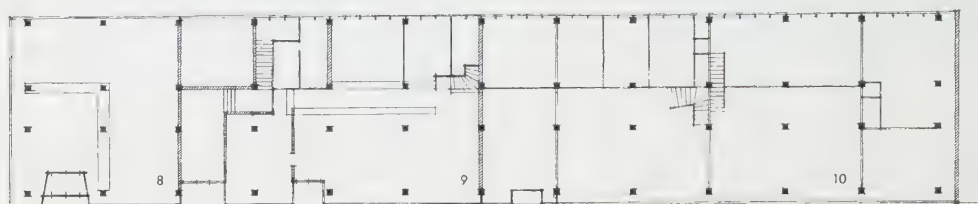
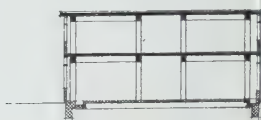
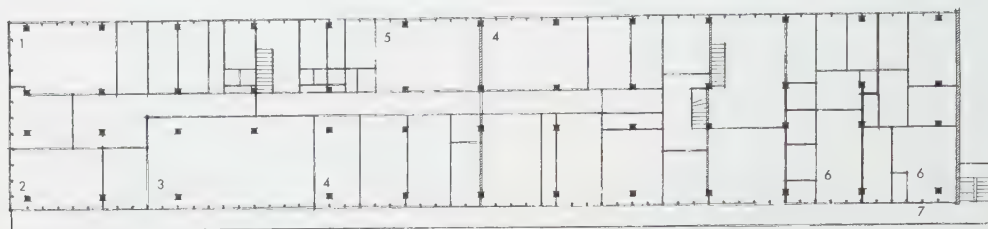
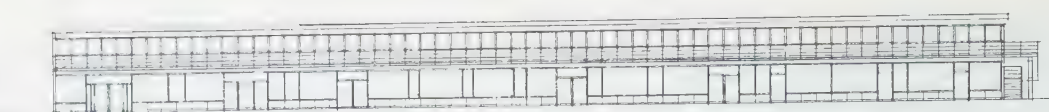
Torvekøntor og pølsekiøsk, planer og faader, 1:200
1: Pølsekiøsk, 2: Telefoner,
3: Pissøirer, 4: Dametoilet,
5: Herretoilet, 6: Opsyn, 7: Balkon, 8: Vagt, 9: Inspektør,
10: Torvekøntor

Salgsgade, 17,2 m bred

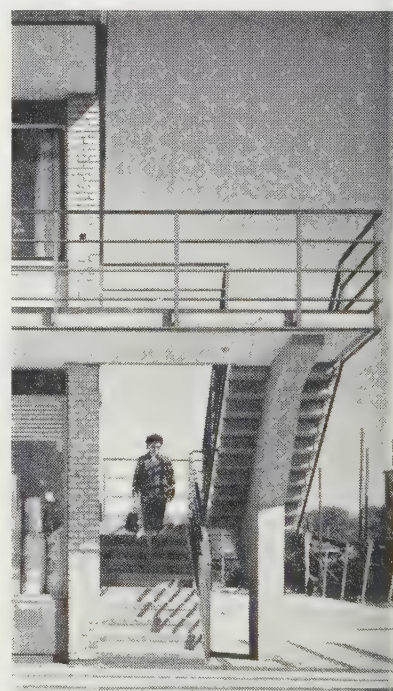
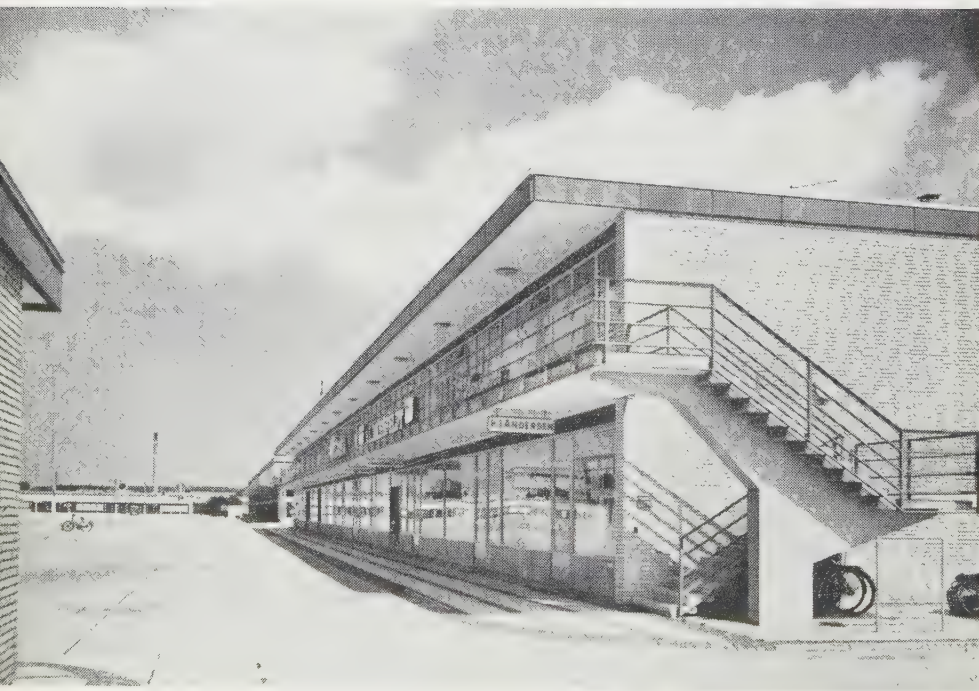

Salgsgade i torvetiden med parkerede sælgervogne, opstillede varer og håndvogne til varetransport

Façader, snit og planer, Blok I, 1:600. 1: Ekspedition, 2: Direktør, 3: Bestyrelsesværelse, 4: Kontorer, 5: Frokoststue, 6: Portnerlejligheder
7: Altangang, 8: Bank, 9: Restaurant, 10: Butikker

Blok I, øst for salgshallen, udført som altangang-hus med udvendig trappe ved den sydlige gavl

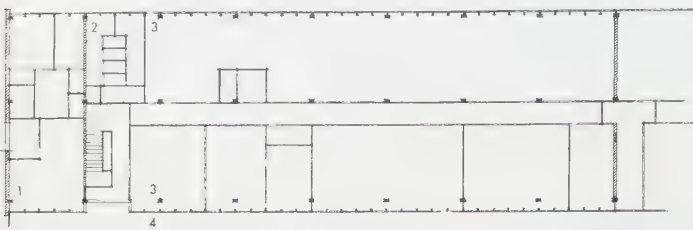
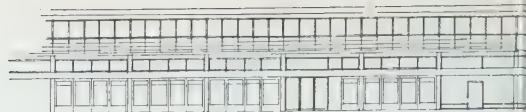
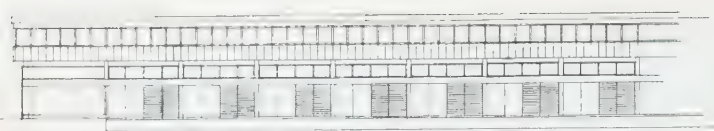

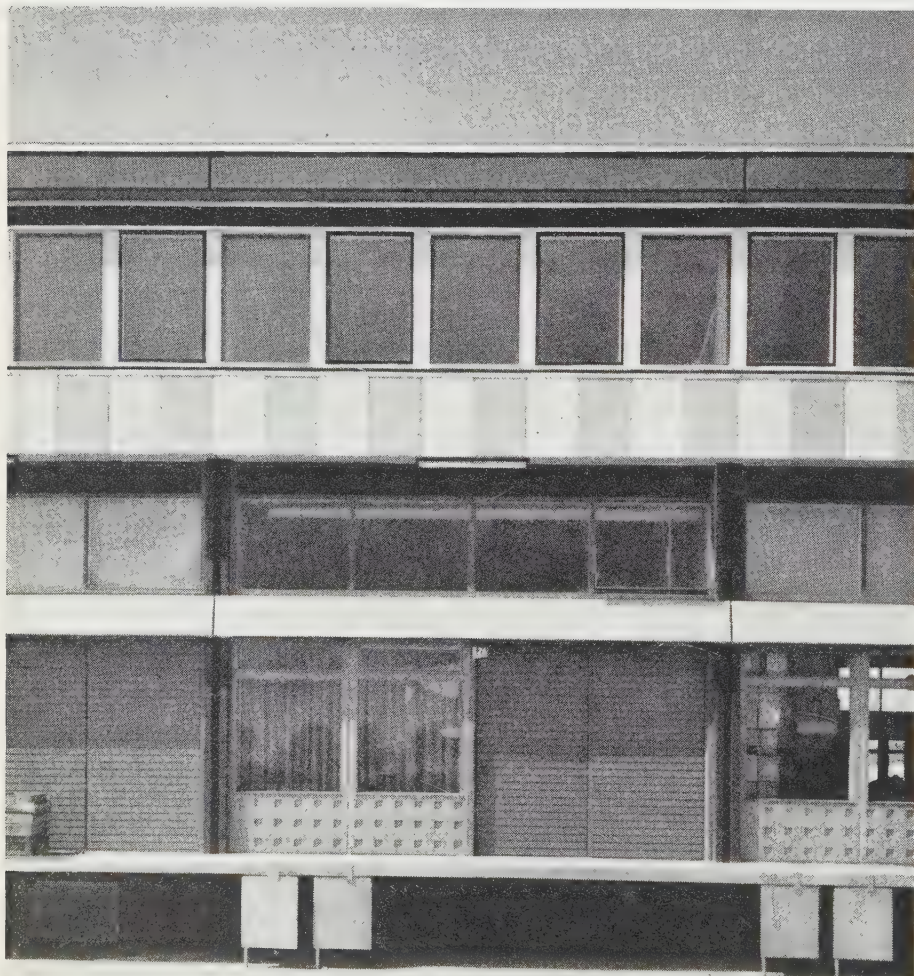
Indkørslen ved Torveporten

Façadeudsnit af Blok I med restaurant (nr. 9 på planen på modstående side)

Façader, snit og planer, Blok V, 1:600. 1: Lejlighed for maskinmester, 2: Toiletter, 3: Kontorer, 4: Altangang, 5: Løsserampe, 6: Restaurant, 7: Butikker, 8: Toiletter

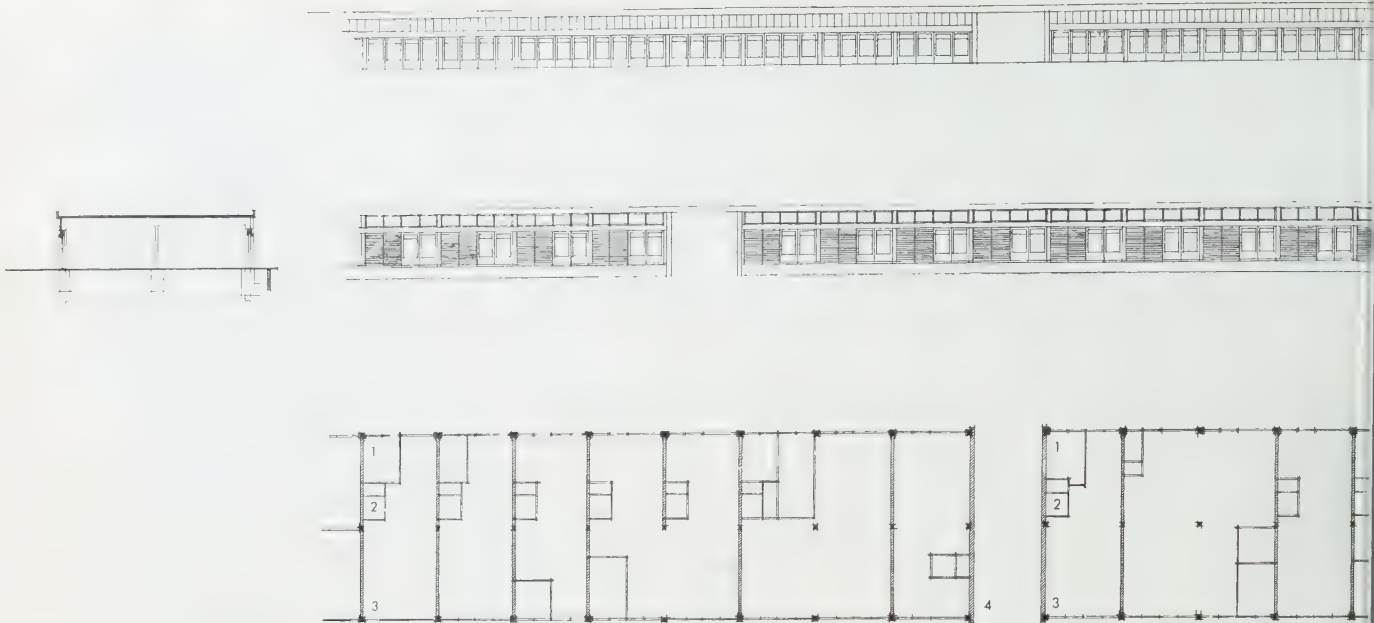
Blok V, façade med løsserampe mod tilkørselsvejen. Stueetagen indeholder lejemål til frugt-grossister

Blok V set fra pladsen nord for salgshallen

*Facadeudsnit af blok V.
Et lejemål er åbnet, som
et fremtræder i torvetiden*

Façader, snit og planer, Blok VII og VI, 1:600. 1: Kontorer, 2: Toiletter, 3: Lager- og salgslokaler, 4: Gennemkørsel

Grossistbebyggelsen blok VI og VII. En enetages lagerbygning med salgslokaler ud mod torvet. Læsserampe til bagsiden

Pakkeri og lager for H. B.

Indeudsnit af grossistbebyggelsen

Restaurant i blok V (nr. 6 på planen side 30)

Gunnar Krohn og Hartvig Rasmussen:
Københavns Engros Grønttorv

Detalje af udleveringskranke i cafeteriaet i blok I

Cafeteriet, eller restauranten i blok I, nr. 9 på planen side 28

U.I.A.s internationale udstilling i London

I forbindelse med U.I.A.s 6. kongres, som afholdes i London 3.-7. juli 1960, arrangeres en international udstilling af arkitektur. Mange lande har allerede sendt materiale til udstillingen, således blandt andet Bulgarien, Cuba, Frankrig, Grækenland, Japan, Mexico, Portugal, Tjekoslovakiet, Tyrkiet, Tyskland (både Forbundsrepublikken og Den Demokratiske Republik) samt U.S.A.

Til udstillingen vil der blive opført en interimistisk bygning på et areal mellem Royal Festival Hall og County Hall (London County Council), hvor kongressens møder vil blive afholdt. Festival Hall er velegnet for kongressens store møder, men der er ikke muligheder for at indrette kongreskontorer o.l.

Der vil derfor i forbindelse med udstillingsbygningen blive opført en særlig bygning, der skal rumme kongressens kontorer. Udstillingens arkitekt *Theo Crosby* har ændret sit oprindelige projekt, der kun havde én bygning, således at der nu er en bygning, der skal rumme udstillingen og en bygning med kontorer, cafeteria, information, presseværelse m.m. *Theo Crosby*, der selv er både billedhugger og arkitekt, vil i samarbejde med en gruppe på 12 kunstnere søge at indarbejde en række arbejder af disse kunstnere i bygningerne og deres nærmeste omgivelser.

Man kan endnu nå at melde sig til kongressen, som bliver årets store begivenhed for arkitekter. Tilmelding sker i D.A.L.S sekretariat, Bredgade 66, København K. tlf. Minerva 1290, hvor alle oplysninger kan fås.

Studierejse til U.S.A.

For arkitekterne, der er et rejselystent folkefærd, åbner de billige flyverejser forjættende muligheder. Man kan spare både tid og penge ved at deltage i et fællesarrangement og rejsebureauerne har øjnene åbne for byggefolkernes behov for at komme ud og se nyt.

Et af de billigste arrangementer, vi hidtil har været præsenteret for, er en 16 dages tur til U.S.A., frem og tilbage med en DC-8 Jet med planlagte besøg på byggepladser og i nybygninger i byerne New York, Philadelphia, Washington, Pittsburgh og Detroit. Turen er planlagt med henblik på at studere byggemetoder og tilrettelægning. De store arkitektturnumre er ikke på programmet, men i New York ligger mange af de berømte bygninger indenfor rækkevidde. Prisen for rejsen, der inkluderer ophold og transport i U.S.A. samt en skandinavisk talende rejsefører er 5.260 kr. Yderligere oplysninger og indtegning hos Frederiksberg Rejsebureau, Falkoneralle 7, København F.

Ud at se med D.A.L.

Arkitekternes landsforbund undersøger muligheden for at arrangere en studierejse for medlemmerne i forbindelse med Akademiets opmålingsrejse til det tidligere Dansk Vestindien. Rejsens hovedmål vil blive U.S.A. men med mulighed for også at besøge de vestindiske øer. Rejsen vil i givet fald vare ca. én måned i april-maj og til en særdeles rimelig pris.

Senere på året vil der muligvis i samarbejde med de nordiske arkitektforeninger blive arrangeret en rejse til Brasilien, bl. a. med besøg i den nye hovedstad Brasília.

Sekretariatet, Minerva 1290, vil gerne allerede nu høre fra interesserede.

Uddeling fra Bryggeriet Stjernens Studiefond

Når der i april-maj måned 1961 foretages uddeling fra Bryggeriet Stjernens Studiefond, er det 13. gang, der fordeles midler fra denne fond. Siden fondens første uddeling i 1949 er der hvert år foretaget uddeling fra fonden, således at det samlede beløb, som er fordelt, andrager 825.000 kr. Uddelingen i 1961 vil blive på 65-70.000 kr.

Bryggeriet Stjernens Studiefond har til formål, fortrinsvis som rentefrie lån, at yde støtte til unge kvinder og mænd, der søger videre uddannelse af faglig karakter, eller som skal fuldføre deres akademiske studier. Lånebegæringer til den forestående uddeling kan rekvireres fra fondens kontor, Dronning Olgas Vej 6, København F., indtil den 1. februar, og begæringerne må være tilbagesendt inden udgangen af februar måned.

Costa del Sol

Den internationale idékonkurrence om en udstyknings- og bebyggelsesplan for et ferieområde ved Costa del Sol i Spanien er afgjort. 1. præmien tilfaldt: arkitekt Yves Vitart, Paris i samarbejde med Brian Colquhoun and Partners, London, C.O.F.E.R., Paris og Paul Retter, Luxembourg. 2. præmien tilfaldt: Carlos Martinez Caro, José Luis Picardo, Carlos Picardo, Cruz Lopez Muller, Madrid. 3. præmien tilfaldt: Georges Bize i samarbejde med Jacques Ducollet, Algier.

Byggevirksohmheden i 3. kvartal 1960

Statistiske Efterretninger nr. 55/1960 udsendt 23. december 1960 indeholder blandt andet en oversigt over byggevirksohmheden i Danmark i 3. kvartal 1960. Oversigten indledes med tabeller med tallene for 1958 og 1959 til sammenligning og omfatter herudover specificerede tabeller med kommentarer.

Privat-finansieret boligproduktion er stigende i Vesteuropa

Boligmangelen og nu også mangelen på byggegrunde kendetegner stadig boligmarkedssituationen i Europa. De vesteuropæiske lande søger at arbejde sig bort fra huslejerestriktioner og stor stat understøttelse på boligproduktionsområdet for at nå til en mere naturligt balanceret økonomi indenfor boligsektoren. I den seneste tid er omfanget af privat-finansieret boligbyggeri steget i Vesteuropa. I de østeuropæiske lande er husleje og boligproduktion stadig for en stor dels vedkommende et problem, der hviler på statsmagten.

Disse oplysninger og en række interessante enkeltheder vedrørende boligproduktion, boligpolitik og andre forhold på dette område både i Europa og U.S.A. finder man i en netop offentliggjort rapport - *European Housing Trends and Politics in 1959*, der er udgivet af Den økonomiske Kommission for Europa, ECE.

Boligsituationen er gennemgående blevet forbedret i løbet af 1959. I Europa (Sovjetunionen ikke medregnet) produceredes der i 1959 8 procent flere boliger end året forud. Man regner med en yderligere forbedring i løbet af indeværende år. Den store ekspansion i Sovjetunionen fortsætter. 55 procent af hele boligproduktionen i Europa i løbet af 1959 beregnes at falde på dette land. En sammenligning mellem Sydeuropa og de øvrige vesteuropæiske lande viser, at kløften mellem den forholdsvis lave standard i de førstnævnte lande og den høje standard i de øvrige ikke mindsket.

Den akutte boligmangel er større i de østeuropæiske lande end de vesteuropæiske og beboerantallet pr. bolig også dobbelt så stort. Som forklaring nævner rapporten bl. a. hurtigere befolkningsforøgelse og betydeligt større omflytning af indbyggerne som følge af industrialiseringens hurtigere tempo.

U.S.A. viser en højere standard end Europa både hvad angår boligernes udstyr og med hensyn til beboerantal. Også den amerikanske boligproduktion ligger højere end gennemsnittet for Europa. Den overgås i tal kun af Forbundsrepublikken Tyskland og Sovjetunionen.

En stabilisering - i visse lande til og med en nedgang - med hensyn til det statsunderstøttede boligbyggeri karakteriserer stillingen i flere vesteuropæiske lande. Samtidig noteres en forøgelse af den private boligproduktion. I U.S.A. dominerer den sidste nævnte.

Børns leg er sjældent lydløs

Det er ikke let at undgå støj, når børn skal more sig, men man kan gøre meget, for at støjen ikke skal forplante sig til under- og overbo. Med Rockwool Pladebatts indstøbt i svømmende betongulve bliver lyddæmpningen i etageadskillelsen meget effektiv. Batts'en udlægges, så enhver lydbro undgås og det stive, fjedrende materiale står for selv de hårdeste belastninger. Vi har netop udsendt en grundig vejledning i arbejdets udførelse. Skulle De ikke allerede have modtaget den, sender vi den gerne, hvis De vil ringe eller skrive til os.

Et fællesnordisk forslag til normer for lydisolering og lyddæmpning er i Sverige ført ud i livet. Det ventes indført herhjemme uden væsentlige ændringer.

234

ROCKWOOL

Pladebatts til svømmende gulve

ROCKWOOL . CODANHUS . GL. KONGEVEJ 60 . KØBENHAVN V . CENTRAL 9575

Murersvendenes Aktieselskab

*Tikøbgade 9, N * Telefon ÆG 6400*

Udført murerarbejde på Københavns Engros-Grønttorv

*Entreprenør- og
Murerfirma*

CARLSEN & MADSEN

Harsdorffsvej 10,
København V
Telefon Hilda 156

Udført tagarbejdet
på Københavns
Engros-Grønttorv

Murermester

Carlo Colmorten

Frimestervej 36, NV
Telefon Taga 848

Udført
murerarbejde
på
Københavns
Engros-Grønttorv

JORD- OG BETONARBEJDERNES ^{A/s}

*Islevdalvej 208,
Brønshøj
Tlf. 948200*

Udført beton- og jernbeton, kloak- og vejarbejde på Københavns Engros-Grønttorv,
HB's lagerbygning blok 6

Kjøbenhavns Grundejeres Renholdningsselskab

Herjedalgade 3, S . Tlf. Asta 1033

Renholdelse af

Københavns Engros-Grønttorv

FRODE OLSEN & CO. SNEDKERI A/s

ØRESUNDSVEJ 145, S . TELEFON CENTRAL 592-14.092

Udført snedkerarbejdet på Københavns Engros-Grønttorv

JOHS. MADSEN & SØN

SØBORG

Udført snedkerarbejde på Københavns Engros-Grønttorv

Bonnesen & Danstrup
INGENIØRER OG MASKINFABRIKANTER

INDEHAVER: P. H. WEST, ING., M. af I.

AABOULEVARD 74, KØBENHAVN N, C. 733 - 3323

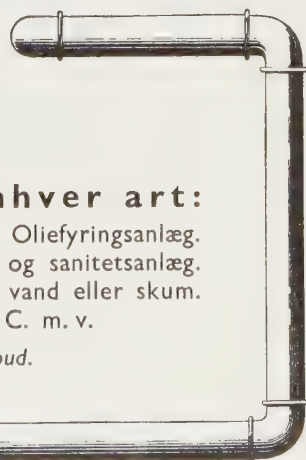
RØRINSTALLATIONER af enhver art:

Centralvarmeanlæg. – Fjernvarmeanlæg. – Dampanlæg. – Oliefyryngsanlæg.
Strålevarme: System »Crittall« og »Frenger«. – Vand- og sanitetsanlæg.
Automatiske sprinkleranlæg og brandslukningsanlæg for vand eller skum.

Rørledninger og syrefaste installationer af P.V.C. m. v.

Rekvirer venligst brochurer, referencer, forslag og tilbud.

Udført sprinkleranlægget på Københavns Engros-Grønttorv.

Den Danske Trådvarefabrik *GLOSTRUP*

Telefon *962440

Leveret og opsat hegn, porte og låger
til Københavns Engros-Grønttorv

MALERFIRMA

Ove Bjørn & Willemoes Sørensen

EVANSTONEVEJ 9, HELLERUP
TLF. RYVANG 3977

Udført malerarbejde på Københavns Engros-Grønttorv

TØMRERMESTRE

Axel Fog & Knud Fog

*Grants Allé 16, Hellerup
HE 8318 GE 4619
Værksted: Tlf. Søborg 4092*

Udført tømrerarbejde
på Københavns Engros-Grønttorv

Svend Krogsgaard

SNEDKERMESTER

*Virumgade 23, Virum
Telefon *853433*

Udført snedkerarbejde
på Københavns Engros-Grønttorv

Malerfirma

Jens Hansen & Søn

(ved Albert Hansen)

Kronprinsensvej 6, F
Tlf. GØthåb 4117-8217

*Udført malerarbejde
på Københavns Engros-Grønttorv*

Glarmester Robert Larsen

Engelsborgvej 9, Lyngby
Telefon 874674

*Udført glarmesterarbejde
på Københavns
Engros-Grønttorv*

Svane Petersen

Aut. gas- og vandmester

Gullfossgade 4, S

*Udført vand-, varme
og sanitetinstallationer på Københavns
Engros-Grønttorv*

GLARMESTERFIRMAET

C. L. Christiansen & Sønner

Kronprinsensvej 33,
København F
Telefon FA 468

Udført glarmesterarbejde
på Københavns
Engros-Grønttorv

Brdr. Ryø

M. ING. F.

KASTELSVEJ 20, Ø . TLF. C. 8029

Varme . Sanitet

Udført
centralvarmeanlægget
på
Københavns
Engros-Grønttorv

MURERMESTER

J. Nisgaard

HYBEN ALLÉ 25,
KASTRUP
TLF. 501918

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Udført murerarbejde
på Københavns
Engros-Grønttorv

MALERFIRMA

**ROBERT
RASMUSSEN**

SKT. GJERTRUDS STRÆDE 6
TLF. C. 202-11302

Udført malerarbejdet på indertorvet af Københavns Engros-Grønttorv

Kit

For fugearbejde

TERMOMASTIC-FUGEMASSE

For isolérglas (dobbelgtglas)

TERMOKIT

For façadeglas og isolérglas

TERMOSEALER

For betonrammer

åffa-plast

For stålrammer

JERNKIT

For ovenlysvinduer

åffa-plast

»åffa« - **SEALER** -

THIOKOL-baseret, Fugemasse

ÅLHOLM KITFABRIK A/S

VALHØJ ALLÉ 152 . VANLØSE

TELEFON 70 41 55

Skandinavisk Port Industri

Toftegærdet 11,

Lyngby

Telefon 874003

Leveret porte

til Københavns Engros-Grønttorv

Indertorvet og HB blok 6

Byggecentrums kursusprogram (fortsat)

Byggesagens gennemførelse

kl. 13,30-15,30 Konduktørens daglige arbejde

ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

kl. 16,00-18,00 do.

Torsdag den 9. februar 1961:

kl. 9,00-10,30 Byggemødet

ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

kl. 10,45-12,00 Dagbogen

ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

kl. 13,30-15,30 Arbejdspladsens psykologi

ved: konsulent, cand. psych. P. Vide-
riksen, Arbejdsdirektoratet

Fredag den 10. februar 1961:

kl. 9,00-10,30 Byggemøderapporten

ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

kl. 10,45-12,00 Materialeprøvning

ved: laboratoriechef, civilingeniør
H. Dührkop, Kalk- og Teglværkslabora-
toriet, Aarhus

Byggesagens afslutning

kl. 13,30-15,30 Bygningens aflevering

ved: arkitekt M.A.A. Jørgen Borre

kl. 16,00-18,00 do.

Lørdag den 11. februar 1961:

kl. 9,00-11,15 Byggeregnskabet

ved: murermester Emil Gjerding

kl. 11,30-12,15 Afsluttende konkluderende møde for
alle kurser

ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove

Byggelederkursus for mestre og entreprenører

Mandag den 6. februar 1961:

kl. 9,00- 9,30 Almindelig orientering for samtlige
kurser

ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove

Glarvester **W. Zederkop**

ISTEDGADE 109, V

TELEFON VESTER 5

Udført glarmesterarbejde
på Københavns
Engros-Grønttorv

luftkonditioneringsanlæg for administrations- bygninger og kontorlokaler m. m.

Frisk luft . . . ren luft . . . konditioneret luft betyder øget velvære og energi. UNI-PRES er det moderne, effektive luftkonditioneringsanlæg, der sikrer en stabil luftfordeling uafhængig af ydre forhold. UNI-PRES anvendes i alle bygninger, hvor man ønsker de bedst mulige arbejdsvilkår, f. eks. i kontorlokaler, skoler, hoteller og lignende. UNI-PRES's kvalitative standard er baseret på resultaterne af forskning i vore laboratorier, på et væld af erfaringer og på en højt udviklet værkstedsteknik.

Konferenceværelse i TO-R's ny administrationsbygning udstyret med UNI-PRES luftkonditioneringsanlæg. Kabinetterne er indbygget i vinduesbrystningerne og glider på en harmonisk måde ind i interiøret.

NORDISK VENTILATOR CO

FABRIKKER OG HOVEDKONTOR: NÆSTVED, TLF. (03 725) 3000
KØBENHAVNSAFDELING: NYROPSGADE 43, TLF. MI 3003
AARHUSAFDELING: JÆGERGÅRDSGADE 66, TLF. (061) 2 29 33

**Ingen afbrydelse
i jernbetonstøbningen
med FRIOLITE-oC**

Akts. SIKA-BETON

Falkoner Allé 7 Kbhvn. F FA 7660

Friolite-oC bevirker, at betonen binder af ned til $\div 5^{\circ}$ Celcius, dog tilsvarende langsommere.

Friolite-oC nedsætter faren for ødelæggelse af betonen, selv om denne under afbindingen udsættes for temperaturer lavere end $\div 5^{\circ}$ Celcius.

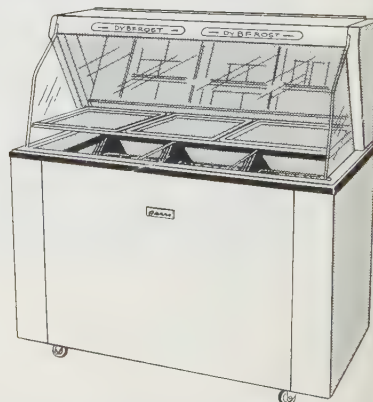
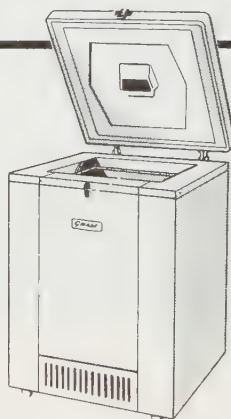
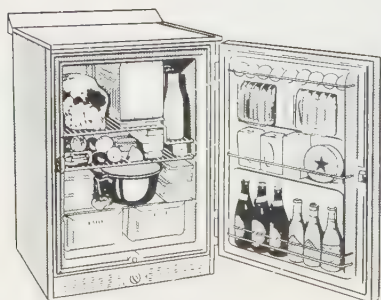
Friolite-oC behøver ikke at være en ekstraudgift, da man ved at anvende denne kan nøjes med mindre afdækning.

Der står

GRAM *

på arkitektens program..

Køleskab KS 130: 130 l rumindhold.

Hjemmefryser HF 150: 150 l rumindhold.

Dybfrostkonservator HBS 345: 345 l rumindhold.

GRAM kulde betyder den ideelle løsning af alle kuldeproblemer i moderne bolig- og industribyggeri, simpelthen fordi der på alle felter er gode erfaringer at bygge på.

Også DE er velkommen til at gøre brug af GRAM's køletekniske erfaringer. Forlang overslag og brochurer.

BRØDRENE GRAM A/S

Sønnesson
A/s WILH. SØNESSON & CO.

NØRRE FARIMAGSGADE 13

KBHVN K . C. 8363

Alle artikler til
sanitets- og centralvarmeanlæg

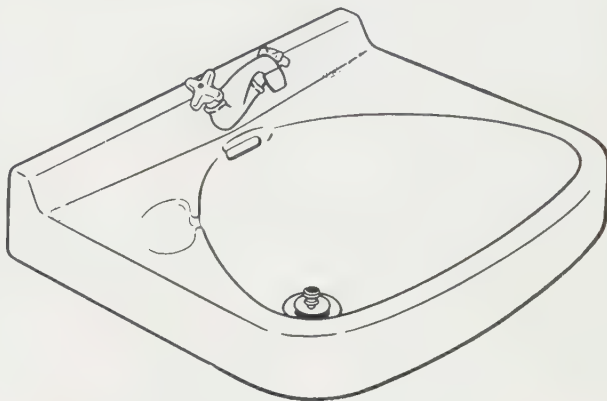
Hovedforhandler for

**TRITON-BELCO sanitetsarmatur
med patent. NEO-REX overdel.**

Kan ikke ødelægges ved for hård tilspænding - der er indbygget sikring.

— og *Oscar*

DEN FULDKOMNE HÅNDVASK

Durisol **facadebrystninger**

HADERSLEV ANDELSBOLIGFORENING, HJORTEBROVEJ, afd. 20
Arkitekt Grønlund Larsen og Bank-Rasmussen

Byggesagens forudsætninger

- kl. 9,30-10,45 Arbejdsgrundlaget – tegningerne
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove
- kl. 11,00-12,00 Arbejdsgrundlaget – beskrivelsen
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen
- kl. 13,30-15,30 Ansvar i relation til bygherre og myndigheder
ved: advokat Bjørn Saltorp
- kl. 16,00-18,00 Ansvar i relation til andre entreprenører samt til arbejderne
ved: advokat Bjørn Saltorp

Tirsdag den 7. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Arbejderbeskyttelse
ved: Fabriksinspektør, civilingeniør Bent Møllerhøj, Vejle
- kl. 10,45-12,00 Arbejdssanitære forhold
ved: fabriksinspektør, civilingeniør Bent Møllerhøj, Vejle

Byggesagens tilrettelæggelse

- kl. 13,30-15,30 Arbejdsplaner
ved: lektor, civilingeniør Henrik Nissen, Danmarks Ingeniørakademi
- kl. 16,00-18,00 do.

Byggepladsens organisation

Onsdag den 8. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Byggepladsens tilrettelæggelse
ved: civilingeniør Aage Jespersen

- kl. 10,45-12,00 Byggepladsens adgangsforhold og skure
ved: civilingeniør Aage Jespersen
- kl. 13,30-15,30 Materialeoplag og stilladser
ved: civilingeniør Aage Jespersen
- kl. 16,00-18,00 Intern transport – vandret og lodret
ved: civilingeniør Aage Jespersen

Byggesagens gennemførelse

Torsdag den 9. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Myndighedsbesigtigelse og attester
ved: arkitekt M.A.A. Kaj Å. Halse
- kl. 10,45-12,00 Prisstigninger og ekstraydelser
ved: arkitekt M.A.A. Kaj Å. Halse
- kl. 13,30-15,30 Arbejdspladsens psykologi
ved: konsulent, cand. psyk. P. Videriksen, Arbejdsdirektoratet
- kl. 16,00-18,00 do.

Fredag den 10. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Vinterbyggeri
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove, Byggecentrum
- kl. 10,45-12,00 Byggepladsens æstetik
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen, Byggecentrum
- kl. 13,30-15,30 Materialekontrol og -prøvning
ved: laboratoriefører, civilingeniør Henry Dührkop, Kalk- & Teglværkslaboratoriet, Aarhus.

EXOPLAST

FACADE FARVER

EXOPLAST façadefarve anvendes i stadig stigende udstrækning i byggeriet. Fremragende dækkraft og enestående holdbarhed gør EXOPLAST façadefarve til den ideelle maling til **beton, murværk og eternit.**

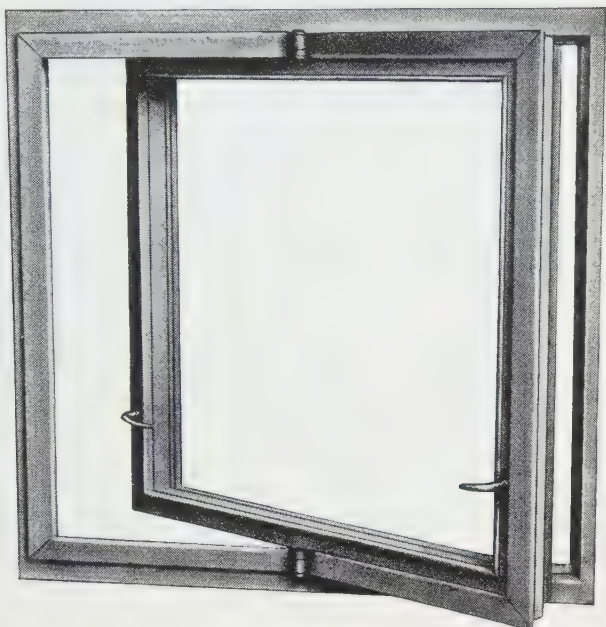
EXOPLAST façadefarve er let at påstrykke og giver en ensartet mat overflade, der tørrer på $\frac{1}{2}$ time.

Farvenuancerne spiller i dag en stor rolle, derfor er sortimentet udvidet, så de helt og fuldt dækker øjeblikkets krav.

Økonomisk i brug · Lysægte · Anvendelig ude og inde
Tåler kraftig afvaskning · Vejrbestandig · Holder 1 årevis

PH-DREJEVINDUER

Grundlagt 1877

For skole- og boligbyggeri

Firmaet er gerne til tjeneste med nærmere oplysninger om beslag og vindue. Brochure og arbejdstegninger tilsendes på forlangende.

AKTIESELSKABET

PEDER NIELSEN

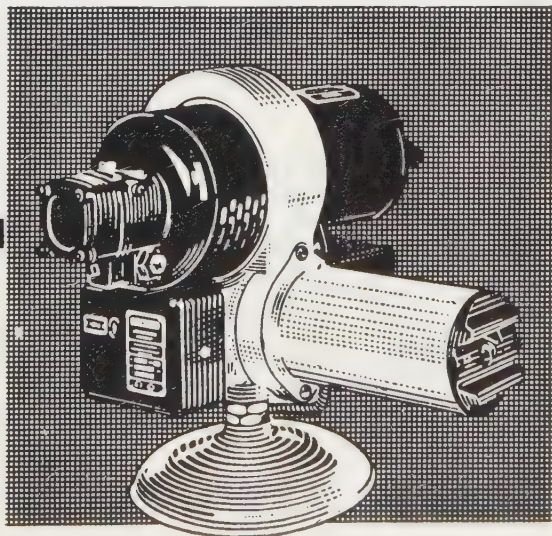
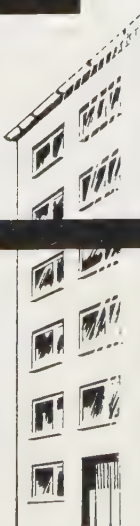
PEDERSHAAB . BRØNDERSLEV
TELF. *9

Det er en
betryggende
følelse at kunne
anbefale

GILBARCO

oliefyr

Esso

Det er rart at vide, at det oliefyr, De som sagkyndig går ind for, vil kunne leve op til klienternes forventninger. Tilfredse kunder fortæller det til andre ... og det er den form for anbefaling, der skaber good-will og tillid.

GILBARCO oliefyr har bestået sin prøve i mere end 25 år og er i dag landets mest solgte. Der findes et GILBARCO oliefyr til ethvert anlæg.

Vor GILBARCO-afdeling er med glæde parat med alle oplysninger.

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

Stiftet 1731

KØBSTÆDERNES
ALM. BRANDFORSIKRING

Stiftet 1761

DEN ALM. BRANDFORSIKRING FOR
LANDBYGNINGER

Stiftet 1792

JYDSK BRANDFORSIKRING

Stiftet 1855

ØSTIFTERNES BRANDFORSIKRING

Stiftet 1889

DANSK BRANDFORSIKRINGSSKAB
„VERMUND“

Stiftet 1904

DANSKE GRUNDEJERES
BRANDFORSIKRING

Stiftet 1907

HUSMANDSBRANDKASSEN FOR
DANMARK

Stiftet 1908

*Gensidige
bygningsbrandforsikringsselskaber
under justitsministeriets tilsyn*

kl. 16,00–18,00 Kvalitetskontrol af arbejdsudførelse
ved: laboratoriechef, civilingeniør
Henry Dührkop, Kalk- & Teglværks
laboratoriet, Aarhus

Byggesagens afslutning

Lørdag den 11. februar 1961:

kl. 9,00–11,15 Aflevering og slutregnskab
ved: hovedbogholder Kaj Jensen,
Arbejderbo

kl. 11,30–12,15 Afsluttende konkluderende møde for
alle kurser
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove

Blikkenslager- og glarmesterarbejde for arkitekter

Mandag den 6. februar 1961:

kl. 9,00–9,30 Almindelig orientering for samtlige
kurser
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove

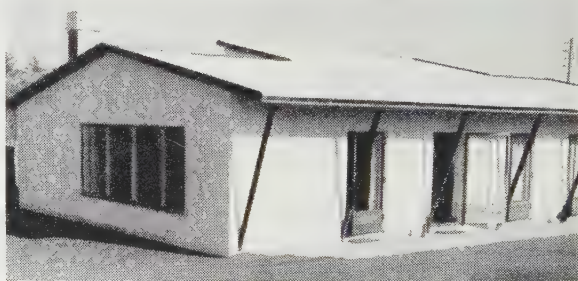
Blikkenslagerarbejdet

kl. 9,30–10,45 Tagafløb
ved: værkfører Joh. Petersen, Aalborg

kl. 11,00–12,00 Inddækninger og afdækninger med
plade
ved: værkfører Joh. Petersen, Aalborg

kl. 13,30–15,30 Tagbelægning med plane og bølgede
plader
ved: værkfører Joh. Petersen, Aalborg

kl. 16,00–18,00 Hætter, kvistinddækninger m. m.
ved: værkfører Joh. Petersen, Aalborg

SKILLERUM

155 m² helårshus med Stramit/Gipsonit skillerum

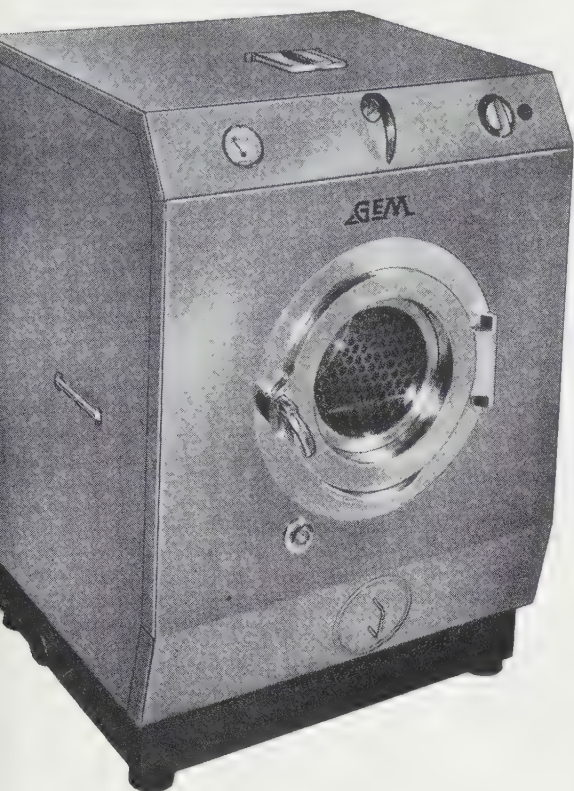
Egenskaber: hurtig og nem opsætning, billighed,
god lyd- og varmeisolering

Se firmaets brochure: SKILLERUM

DANSK STRAMIT

MALTEGÅRDSVEJ 18 . GENTOFTE *4500

Vi præsenterer den nye

»PETIT« OPEN-END vaskemaskine

med tromle og yderbeholder af
rustfri stålplade!

Uovertruffen vaskeevne og kvalitet
Halvautomatisk og driftssikker
Stor afløbsventil (2" RG) for hurtig tømning
Lyd- og varmeisoleret
Skal ikke smøres

*Den ideelle maskine til vaskerier i ejendomme og
private husholdninger m. m.*

Leverandør til Det kgl. danske hof

Aktieselskabet

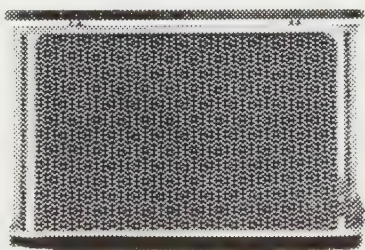
Georg E. Mathiasen

Se **HFB** side 660

VORDINGBORGGADE 12 KØBENHAVN Ø TELF. CENTRAL 9043

GAS er moderne

VARMT VAND
HELE ÅRET MED
FULDAUTOMA-
TISKE VAND-
VARMERE

· GAS · GAS · GAS · GAS · GAS ·

NEM, ENKEL
OG BEKVEM
OPVARMNING
MED RADIATOR

Bang & Jørgensen A/s

KØBENHAVN SV
TEGLHOLMSGADE 25
TLF. C. *6286

ÅRHUS
NØRREBROGADE 28-30
TLF. *3 34 00

VIKTORIA

VIPPE-VINDUER

REPRÆSENTATION OG FABRIKATION FOR JYLLAND

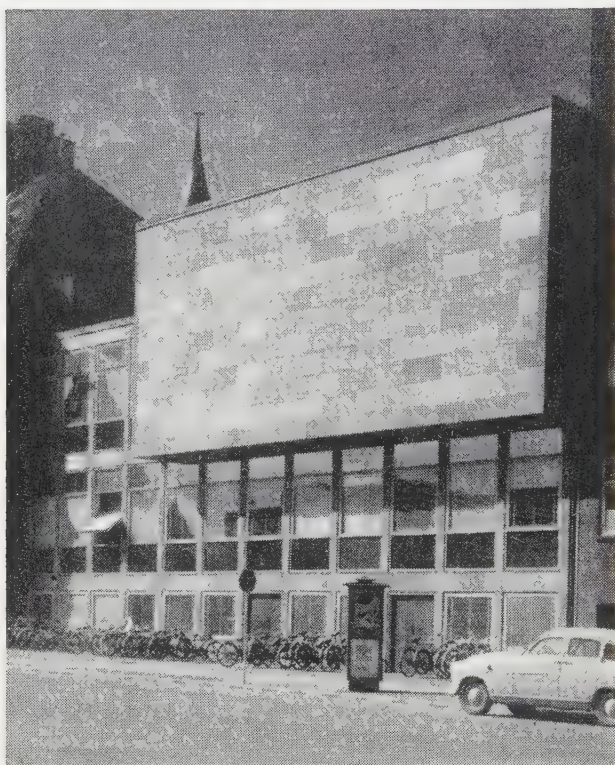
Marcus Pedersen & Sønner

SNEDKERMESTRE

ETABL. 1907

TELF. AALBORG (081) 3 40 66 *

Se **HFB** side 380

Aarhus Katedralskole. Arkitekt kgl. bygningsinspektør C. F. Møller M.A.A.
Facadebeklædning af lys & mørk Oppdal skifer

CHR. CHRISTENSEN Stenhuggeri og Marmorværk A/S
Frederiksgade 26-30 . Telf. Århus 2 07 20

Tirsdag den 7. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Blikkenslagerens pladematerialer
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen
- kl. 10,45-12,00 Blikkenslagerens hjælpematerialer
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

Glarmesterarbejdet

- kl. 13,30-15,30 Glas og glasdimensioner
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen
- kl. 16,00-18,00 Glarmestrenes supplerende materialer
ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

Onsdag den 8. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Indsætning af ruder i almindelighed
ved: glarmester Hermann Olsen
- kl. 10,45-12,00 Specialruder - thermoruder & ovenlys
ved: glarmester Hermann Olsen
- kl. 13,30-15,30 Façadearbejder - butiksfacader -
beklædninger
ved: glarmester Hermann Olsen

Bygningsmaling og farveplanlægning for arkitekter og bygherrer

Hele kurset gennemføres ved: laboratorieførstander
civilingeniør Svend Andersen, De danske Malere-
Forsøgsstation, Teknologisk Institut.

Onsdag den 8. februar 1961:

- kl. 16,00-18,00 De vigtigste materialer

Torsdag den 9. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Behandlinger på træværk
- kl. 10,45-12,00 do.
- kl. 13,30-15,30 do. samt behandling af façader
- kl. 16,00-18,00 Behandling af indvendige vægge

Fredag den 10. februar 1961:

- kl. 9,00-10,30 Behandling af indvendige vægge.
- kl. 10,45-12,00 do.
- kl. 13,30-15,30 Behandling af jern m. v.
- kl. 16,00-18,00 Farveplanlægning

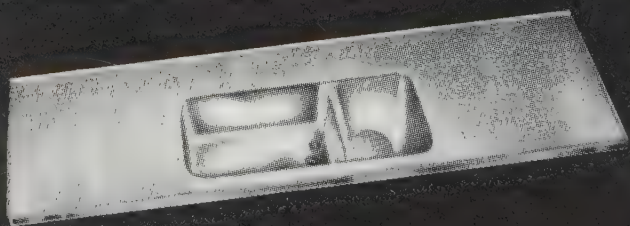
Lørdag den 11. februar 1961:

- kl. 9,00-11,15 Planlægning - beskrivelse - aftaler -
kontrol
- kl. 11,30-12,15 Afsluttende konkluderende møde
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove.

STÅLBORDET

Det rigtige køkkenbord
- hygiejnisk og holdbart

AKTS. RUSTFRI STAALMONTAGE
Sandtoften 10 Gentofte Tlf. 877611

EN HJÆLPENDE HÅND I BYGGERIET

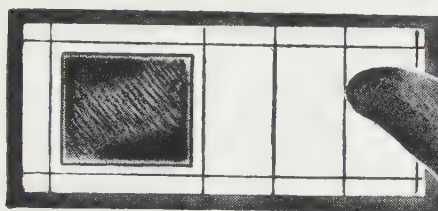
Y-P LAK
forhindrer
misfarvning
af impræg-
neret træ.

ALIFA D. B. plastic opløsning gør be-
tongulve støvfri og beskytter mod ned-
trængen af misfarvende vædsker.

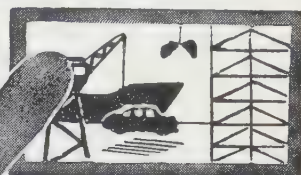
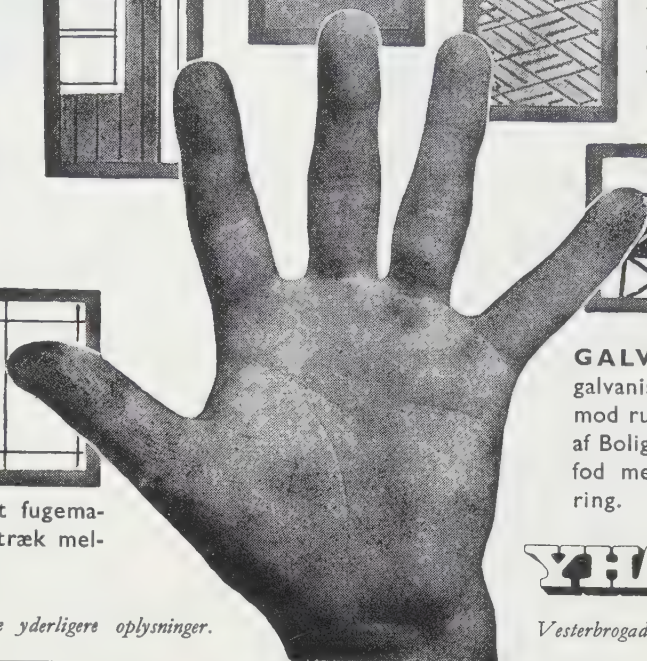

YTONIT plastic-
lak til alle træ- og
korkgulve er slid-
stærkt og lysægte,
YTONIT-behandle-
de gulve kan både
vaskes og bones.

SECOMATIC vejrbestandigt fugema-
teriale tætter mod væde og træk mel-
lem arbejdende bygningsdele.

Ring eller skriv venligst efter alle yderligere oplysninger.

GALVAFROID kold-
galvanisering sikrer 100%
mod rust og er godkendt
af Boligministeriet på lige
fod med varm-galvanise-
ring.

YHANCO

Vesterbrogade 6 D, V. Mi. 3131.

Variationen De har ventet på

philippinske mahogni gulve

Dette gulv er af philippinsk mahogni.

Philippinsk mahogni er ideel til gulve. Denne hårde tropiske træsort arbejder ikke, kan lægges med tætte fuger – og bevare dem – er slidstærkt, let at vedligeholde, og så er det smukt.

Lægningen sker som for andre brædegulve*) kort sagt: philippinsk mahogni er den variation i trægulve, De har ventet på. philippinsk mahogni er iøvrigt også velegnet til lofter og til egge – udvendig som indvendig.

Forhandler for Danmark:

Philippinsk mahogni er ikke dyrere end f. eks. ask og eg! Og i forhold til bøg vil merudgiften til et almindeligt eenfamiliehus kun andrage en bagatel sammenlignet med den forhøjede salgsværdi, huset opnår.

Kan leveres gennem førende trælast- og bygningsmaterialeforhandlere.

*) Philippinsk mahogni leveres i dimensionen 1 x 4" og i længder på 6-7 og 8'. Da brædderne er notet i enderne, er der ingen spild ved lægningen. Brædderne er knastfri og leveres kun i en sortering.

KTH

KØBENHAVNS NY TØMMER-HANDEL A/S

NYGATEN 10

-

KØBENHAVN NV

-

REG. 7091

Meissner

vægfliserne
med klassisk
stil og
elegance

A/S KNUD GOTTLIEB

BYGGMATERIALER

RÅDHUSPLADSEN 4 — KØBENHAVN V

MI. (0154) *7383

Montagebyggeri for arkitekter og ingeniører

Mandag den 6. februar 1961:

- kl. 9,00–9,30 Alm. orientering for samtlige kurser
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove
- kl. 9,30–10,45 Montagebyggeriets målsætning
ved: arkitekt M.A.A. Marius Kjeldsen,
Boligministeriet
- kl. 11,00–12,00 Montagebyggeriets udvikling
ved: arkitekt M.A.A. Marius Kjeldsen,
Boligministeriet
- kl. 13,30–15,30 Montagebyggeriets råhus – væg-, dæk-
og tagelementer
ved: civilingeniør Preben Vissing
- kl. 16,00–18,00 Façadeelementer i beton
ved: civilingeniør Preben Vissing

Tirsdag den 7. februar 1961:

- kl. 9,00–10,30 Lette elementfaeader
ved: afdelingsleder Thorkild Olsen
- kl. 10,45–12,00 Inventar i montagebyggeri
ved: arkitekt M.A.A. C. H. Beckmann
- kl. 13,30–15,30 Montagebyggeriets færdiggørelses-
arbejder
ved: civilingeniør J. F. Munch-Petersen
- kl. 16,00–18,00 Montageplanlægning
ved: civilingeniør J. F. Munch-Petersen

Onsdag den 8. februar 1961:

- kl. 9,00–10,30 Projektaterialet
ved: arkitekt M.A.A. Svend Høgsbro
- kl. 10,45–12,00 Modulprojektering
ved: arkitekt M.A.A. Svend Høgsbro
- kl. 13,30–15,30 Montagekvotaens program og forelø-
bige resultat
ved: arkitekt M.A.A. Svend Høgsbro

Projektering for økonomisk produktion for arkitekter og ingeniører

Onsdag den 8. februar 1961:

- kl. 16,00–18,00 Projektaterialets forenkling
ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove,
- kl. 9,00–10,30 Projekt og produktion
- kl. 10,45–12,00 do.

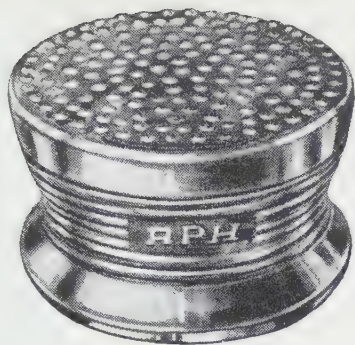
**1/3 HERNING
PENGESKABSFABRIK**

ved F. HANSEN
Telefon *3288

Pengeskabe . Boxanlæg . Boxdøre
Brandbøxe . Indmuringsbøxe
Arkivskabe . Garderobeskabe

Grundlagt 1922

A. P. H. BETONGLAS

DANSK FABRIKAT
fremstillet af
Holmegaards Glasværk

15×15×5,6 cm
15×15×6 cm
runde 10×6 cm

GLASBYGNINGS STEN

ENGELSK OG TYSK FABRIKAT

20×20 ×9,5 cm
20×20 ×8,5 cm
25×12,5×8 cm

A. P. HJORTSØ

Civilingeniør

Gothersgade 158, København K, Central *11392

JERN- KONSTRUKTIONER

AARHUS FLYDEDOK OG MASKINKOMPAGNI A/S

TOLDBODGADE, AARHUS.
TELEFON 3 40 00 ORDUP *4616

Telegram-adr.: FLYDEDOKKEN. TELEX 4262

Arkitekt

til

Danmarks Radios fjernsyn

Danmarks Radio søger til tiltrædelse snarest en yngre arkitekt med afgang fra Kunstakademiets bygnings-skole.

Arkitekten vil blive ansat i fjernsynets dekorationstjeneste og kommer dér til at beskæftige sig med skitsering, planlægning og udformning af dekorationer til de forskellige grene af fjernsynets studieproduktion, desuden med tilrettelæggelse af arbejdsgangen i dekorationstjenestens værksteder, standardisering og organisering af dekorationsofbygningen.

Løn- og ansættelsesvilkår efter overenskomst mellem Finansministeriet og Danske Arkitekters Landsforbund vedrørende arkitekters ansættelse i statens tjeneste.

Skriftlig ansøgning til Danmarks Radio, personalekontoret, Rosenørnsalle 22, København V, senest den 31. januar 1961.

Danmarks Radio, København, den 10. januar 1961.

Fripladser til

byggekursus på Hindsgaul

Som meddelt i pressen afholder Byggecentrum i ugen fra den 6. til den 11. februar 1961 en kursusuge på Hindsgaul ved Middelfart.

Der vil blive afholdt flere parallelt løbende kurser, bl. a. i forlængelse af hinanden to 3-dages kurser for arkitekter og ingeniører om henholdsvis montagebyggeri og projektering for økonomisk produktion.

Da produktivitetsfondsudvalget finder, at navnlig de to nævnte kurser har interesse for produktivtetsarbejdet, har udvalget besluttet at stille et antal fripladser til rådighed for deltagelse i kurserne.

Fripladserne er tænkt at skulle tildeles yngre arkitekter og ingeniører, som ellers ville have vanskeligheder ved at få lejlighed til at deltage i kurserne.

Fripladserne dækker kursusafgiften, der incl. kost og logi udgør 510,- kr. Det er en forudsætning, at ansøgerne deltager i begge kurser.

Ansøgning om friplads, indeholdende oplysning om personlige data, herunder tidligere og nuværende beskæftigelse, samt en motivering for ansøgerens interesse i at deltage i kurserne, stiles til: Boligministeriets Produktivitetsfondsudvalg, Gyldenløvesgade 19^b, København V, og må være udvalget i hænde senest den 23. 1. 1961.

kl. 13,30-15,30 Mekaniske hjælpemidler på byggepladsen

kl. 16,00-18,00 Arbejdsplanens betydning for projektet ved: arkitekt M.D.A. Palle Rostock

Fredag den 10. februar 1961:

kl. 9,00-10,30 Beskrivende mængdefortegnelse ved: arkitekt M.A.A. Bjørn Bindslev

kl. 10,45-12,00 do.

kl. 13,30-15,30 Materialevalg og forenklingmuligheder ved: arkitekt M.D.A. G. Boni Jensen

kl. 16,00-17,00 Planlægning for byggeri hele året

kl. 17,00-18,00 Instruktionsmøder begge ved: arkitekt M.A.A. O. Hove

Lørdag den 11. februar 1961:

kl. 9,00-11,15 Det samlede udbudsmateriale ved: arkitekt M.A.A. Bjørn Bindslev

kl. 11,30-12,15 Afsluttende konkluderende møde for alle kurser

ved: arkitekt M.A.A. Ove Hove.

Arkitekter

søges snarest til hel- eller halvdagsbeskæftigelse i Stadsbygmesterens direktorat. Afsløning i henhold til overenskomst med D.A.L.

Personlig eller skriftlig henvendelse bedes rettet til Stadsbygmesterens direktorat, Rådhuset, København V.

Stadsingeniøren i Frederikshavn

søger:

en arkitekt til byplansager,

en civil- eller akademiingeniør samt

en teknikumingeniør til vej- og kloakarbejder

Byens hastige vækst med forestående banegårdsflytning stiller byen overfor store byplanmæssige og kommunaltekniske opgaver. Der kan påregnes et alsidigt og selvstændigt arbejde.

Om ansøgeren er ny kandidat eller har nogle års erfaring er ikke afgørende.

Løn-vilkårene er i henhold til købstadsforeningens overenskomst med de respektive organisationer eller efter kvalifikationer.

Frederikshavn, den 21. december 1960

J. Mørup
stadsingeniør

IMPRÆGNERING AF TRÆVÆRK

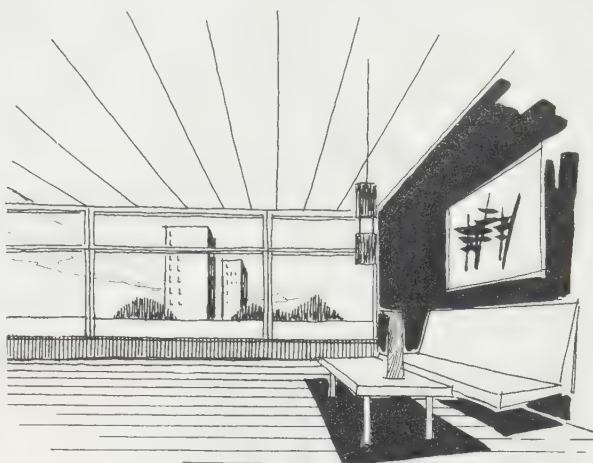
er en nødvendighed for at forebygge ødelæggelse gennem svamp og råd. SOLIGNUM er anerkendt som yderst effektiv og billig. SOLIGNUM bevarer træværket frisk og stærkt. SOLIGNUM giver træværket en smuk farve. SOLIGNUM bør anvendes ved det byggeri, der står under Deres tilsyn.

**CARLSEN
& PLENGE**

Mørkhøj Bygade 30-32
København-Søborg
Søborg *7001

Godkendt af Boligministeriet

ESWA i loftet giver solvarme inde

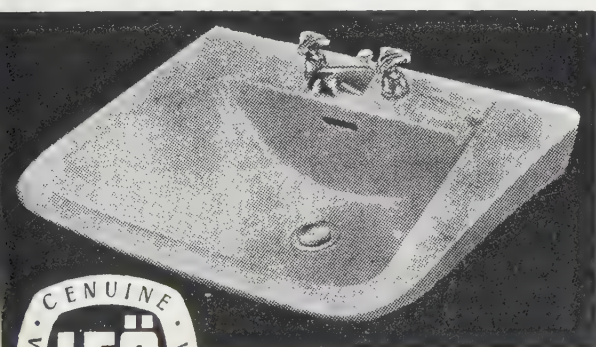

ESWA-EL-stråleanlæg

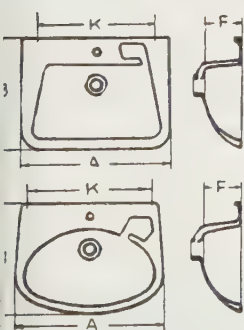
Et el-stråleværmelanlæg jævnt fordelt over hele loftsfladen – Et lavtempereret stråleværmelanlæg ca. 150 W/m² – Et strålende produkt brugt i mange boliger, flere central-skoler, kontorlokaler, fjernsynsstationer med videre. ESWA kan sikkert også med fordel anvendes i mange af Deres projekter. Specialbrochure samt referenceliste fremsendes gerne.

DANSK ESWA

VESTERGADE 7 - TØNDER - TELEFON (047) 22045

Carezza

2 moderne håndvaske

enkle linier, elegant armatur
(også ethulsbatteri) med
IFÖ EVIGHEDSPAKNING

	A	B	F	K
1422	560	420	145	400
1472	640	460	160	470
1502	560	420	145	465
1482	640	460	160	530

MAX SIBBERN

SVANEMØLLEVEJ 122 HELLERUP HE.9595

Generalagentur

THRIGE

PERSONELEVATORER

Til Nordisk Ventilator Co.'s hovedkontor i Næstved har Thrige leveret 2 personeleva-torer med kollektivt kaldesystem.

THOMAS B. THRIGE . ODENSE

323-329:72

ARKITEKTERNE OG BYGGERIETS INDUSTRIALISERING

Af arkitekt Hans Henning Hansen, M.A.A.

I det her gengivne uddrag af formandens, Hans Henning Hansens tale ved D.A.L.s repræsentantskabsmøde d. 26. november 1960 behandles spørgsmålet om arkitekternes stilling til byggeriets industrialisering.

Arkitekten nr. 1/1961 side 1

727.3(420)

ST. CATHERINE'S COLLEGE, OXFORD

Arkitekt: Arne Jacobsen, M.A.A.

Projektet til St. Cathrine's College i Oxford gengives her med modelfotografier, plan, facade og snit samt en udførlig beskrivelse.

Arkitekten nr. 1/1961 side 3

711.4

HVOR SKAL DET NYE KØBENHAVN BYGGES

Egnsplanssekretariatet for Storkøbenhavn har udsendt en principskitse til egnsplan for byudviklingen indtil 1980 i København, Frederiksborg og Roskilde amter. Planen behandles her udførligt.

Arkitekten nr. 2/1961 side 17

STILLING SØGES

Erfaren arkitekt M.A.A., 35 år, søger forbindelse med praktiserende arkitekt, helst i provinsen, med optagelse som hel eller delvis partner for øje. Nærmere oplysninger under billet mrk. 1017 til *Arkitekten*, Nyhavn 43, K.

Arkitekt M.A.A., rutineret og hurtig tegner, ønsker hjemmearbejde grundet invaliditet. Telefon Amager 8498 efter kl. 10.

Bygningsingeniør tilbyder projekteringsarbejde, gerne én-familiehuse. Henvendelse tlf. 60 04 72 efter kl. 17.

STILLING TILBYDES

Arkitekt eller ingeniør fra Bygmesterskolen eller med tilsvarende uddannelse søges til vor projekteringsafdeling. Arbejdet er interessant og omfatter alle bryggeriets nyanlæg, herunder mange forskellige former for industribyggeri. Skriftlig henvendelse med alle oplysninger bedes sendt til personaleafdelingen *A/S Tuborgs Bryggerier*, Strandvej 54, Hellerup.

Arkitektkonduktør.

Til H. C. Ørstedsinstituttet i Universitetsparken søges erfaren arkitektkonduktør. Mulighed for varig beskæftigelse kan påregnes.

Konduktør. Til vedligeholdelse og nyindretning af Statens bygninger søges en selvstændig konduktør. *Eva og Nils Koppel*, arkitekter M.A.A. Lundtoftevej 100, Lyngby. Telefon 88 05 88.

Medarbejdere søges til projektering af skoler. Arkitekterne *Andersen & Besiakow*, St. Møllevvej 2, S. AM. 2171.

Hans Chr. Hansen & Søn

Entreprener

Arnesvej 11 Brh.

60 14 29

Spec.
nedrivning af
ejendomme
og
villaer

Lys- og Fotokopieringsanstalt
Duplikeringsbureau

VEJLE Niels Skousvej 17. Tlf. 3194

METALBOGSTAVER · SKRIFTA

ILTE-STEMPLER · SKABELONER · RELIEFSKILTE
KILTE · SKRIFTA · PLASTISKE

**KØBENHAVNS
SKILTEFABRIK**
Knabrostræde 9
C. *693

SIIM MARCUSSEN

LÆSSØESGADE 11

Tlf. Central 1158

Tlf. Luna 445

CENTRALVARME

Sanitet · Gas · Vand

Blikkenslagerarbejde

H O B E N C O A

H Y L L I N G

T L F : 1 1 8 - 1 2

H O B E N C O A

H Y L L I N G

T L F : 1 1 8 - 1 2

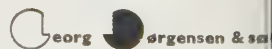
H O B E N C O A

CAUDEX

D Ø R I

H Y L L I N G

T L F : 1 1 8 - 1 2

vesterbrogade 196 · ve 1912

boligindretning
udstillingsmontage

**SMEDE-
ARBEJDE**

VIGGO DENCKER

Gl. Kongevej 136 - 138
Kbhvn. V. — *C. 1188

**EL-
ANLÆG**

Isolering mod Kulde og Varme

Godkendt af Boligministeriet og Københavns Magistrat som Indskudsmateriale og til ekstra Isolering af forskriftsmæssigt udførte Konstruktioner som: hule Mure, Lægteskillerum og Skraavægge i Tagetager.

- * Yderst let — Rumvægt ned til 60 kg/m³
- * Kan ikke raadne eller brænde og er lugtfri
- * Hurtigt og behageligt at arbejde med
- * Billigt i Brug

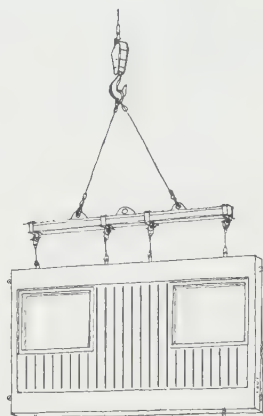
AERO ISOLERING

udføres ved indblæsning af VERMICULIT i hule ydermure med specialmaskine

A. RINDOM

KAMPMANNSGADE 2 . KØBENHAVN V . MINERVA 2222 *

Forhandles af Trælast- og Bygningmaterialeforretn.

SUPER-RAPID CEMENT

den ekstra hurtighærdnende
PORTLAND-CEMENT

- til betonarbejder, der haster
- til støbning i koldt vejr
- til præfabrikation og forspændt beton

FORHANDLERE OVER HELE LANDET

Se **HFB** side 740

Sikkerhedsstillelse

for entrepriser og leverancer

Dansk Kautionsforsikring- Aktieselskab

Gl. Torv 14 Telefon 6143 København

ZINKTRYK
LYSKOPI
REFLEKSKOPI

FOTOKOPI
MASKINSKRIVNING
DUPLIKERING

VESTERPORT PALÆ • 507

Marienburgvej 28 - Tlf. 4740 - 4739

BYNX FABRIKER - RANDERS

svært beslag fra kr. 90,-
do. med **SKF** kuglelejer kr. 99,-

Firma R. Reusch

V/ SMEDEMESTER E. S. HANSEN

Herlev Hovedgade 213

Herlev

Tlf. 94 25 64

**Alt smedearbejde udføres
speciale: Bygningsarbejde**

ZENITH

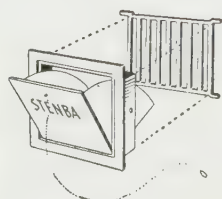
Byg
billigere
hurtigere
bedre

FUNDAMENTBLOKKE

GODKENDT TIL
BYGGERI MED
STATSSTØTTE

Ang. tekniske oplysninger se **HFB** side 35

Friskluftventilen Stenba

fremstilles i 2 størrelser og benyttes såvel til bolig- som industri- og landbrugsbyggeri. Ventilationsåbning $13\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$ cm samt $13\frac{1}{2} \times 36$ cm til brug for industri- og landbrugsbyggeri.

Anvendes af:

Den kgl. Grønlandske Handel * Arbejdernes Andels-Boligforening * Københavns almindelige Boligselskab * Dansk almennyttigt Boligselskab * Socialt Boligbyggeri * Fagforeningernes Boligforening m. fl.

Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi
Roskilde * Telefon 41

Esbjerg kommune.

Til stadsbygmesterens kontor søges en yngre arkitekt- eller ingeniørmedarbejder med konstruktøksamten eller teknikum og med interesse for byplanarbejde.

Løn efter overenskomst mellem Den danske købstadsforening og Teknisk Landsforbund eller købstadsforeningens regulativ vedrørende teknikumingeniører.

Begyndelseslønnen vil for konstruktører for tiden andrage 13.950 kr. og slutlønnen 20.250 kr. årligt. Den tilsvarende løn for teknikumingeniører udgør henholdsvis 14.850 kr. og 26.100 kr.

Tiltrædelse kan ske ca. 1. april 1961, til hvilket tidspunkt en af kontorets nuværende medarbejdere påbegynder videreuddannelse.

Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til stadsbygmesterens kontor, telefon Esbjerg 4040, lokal 286.

Ansøgning med oplysning om kvalifikationer og tidligere beskæftigelse indsendes hertil inden 1. februar 1961.

Personalekontoret, den 6. december 1960. *Brochorst.*

Arkitektmedarbejdere. Til projektering af interessant institutionsbyggeri (plejehjem i Vejgaard) søges omgående erfarne medarbejdere. Intereserede bedes ringe mig op på tlf. Aalborg (081) 28800, lokal 90, så vi kan aftale tid for en nærmere drøftelse af arbejdets karakter og arbejdsforholdene iøvrigt. *Stadsarkitekten i Aalborg.*

Yngre alsidig arkitekt kan få arbejde på min tegnestue ved varierende opgaver under gode arbejdsvilkår. *N. Blinkenberg, m.A.A., Brødregade 15, Randers, tlf. 671 - 672.*

Arkitekter. Medarbejdere med nogen tegnestuepraksis søges snarest. Alsidigt arbejde - gode løn- og arbejdsforhold. *Willy Hasselager & Georg Nielsen, arkitekter m.A.A. Stationsvej 13, Ballerup, telefon 97 21 07.*

Arkitekturmodeller

Holger Sylvest Hansen
Tlf. Birkerød 2387

Tegnestueservice for arkitekter. *H. Nannestad, arkitekt m.A.A. Telefon 95 05 06*

Tegnestueservice for arkitekter. *P. Have-Jørgensen, Hermodsvej 39, Esbjerg, tlf. 7166.*

DUPLIKERING

Byggeskrivelser, referater og renskrivning af statiske beregninger. Duplikeringsbureauet **Dania**, Minerva 428.

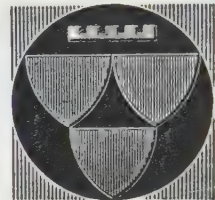
Zinktryk og Lystryk

*Byen 7457 - Byen 351

ATELIER ALFA

Lysskopieringsanstalt
Frederiksborggade

**JOHAN
BIRK OG SØN**

MALERFIRMA
BANASVEJ 29 - VESTER 4572

Malerfirmaet

L. WISMANN

v/ KNIGGE OLSEN

Kontor og værksted:
KULTORVET 13, K

Telefon:
PA *3410

Hegn . Gitre

Trådkurve . Gelændere

Porte og låger

Alt smedearbejde

EMIL DEDERDING

Glasvej 10 . Tlf. Ægir 103

KØBENHAVNS TØMRERLAUG

TØMRERMESTER-, SNEDKERMESTER- og
BYGMESTERFORENING

Nybrogade 20 * København K

Lauget har organisationsmæssig overenskomst med:

HUSTØMRERNES FAGLIGE AFD.

BYGNINGSSNEDKERNES FAGFORENING

JORD- & BETONARBEJDERNES FAGFORENING

MALERFIRMA

**ROBERT
RASMUSSEN**

Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11.302

A/S KORSØR GLASVÆRK

FABRIKATION AF VINDUESGLAS

A/S CUDOGLAS

FABRIKATION AF DOBBELT-RUDER
TEKN. AFD.: EWALDSGADE 9. LU. 2801

5 ÅRS GARANTI

Vaccinér Deres træværk med

C-TOX

træimpregnering

Afprøvede, godkendte midler mod svamp,
blåsplint, forrådnelse. C-TOX 53 og D-505
mod husbukke, borebiller m. m.

Let at stryge – Farveløst, brun, grøn, gul

KIRK & KOMPAGNI, København Ø, C. 27 50

TERRACOL

Façadepuds . Murmaling . Stenkpuds

I FORSKELLIGE FARVER

Forlang brochure hos

A/S TERRACOL

Englandsvej 274, Kastrup . Tlf. 50 52 18

Fabrikant Chr. Ørum . Tlf. 50 62 02

eller hos Deres forhandler

se vor stand på Byggecentrum nr. 122 samt Aarhus permanente udstilling

HFB side 698

TØMRERSVENDENES AKTIESELSKAB

Alt tømrerarbejde udføres

DEGNEMOSE ALLÉ 28 TELEFON 60 11 33

AXEL PRIOR

AKTIESELSKAB

**VÆGFLISER . GULVFLISER . GULVKLINKER
MOSAIKGULVFLISER (»Kleinmosaik«)**

Frost- og syrefaste glaserede VÆG- og FAÇADEFLISER

Format 122×69 mm, 120×120 mm, 245×120 mm, 250×120 mm
samt dobbelte skillerumsfliser 120×120×57 mm

* * *

WAPROTECT

færdige dobbelte bygge-elementer af glaserede vægfliser,
15×15 cm til opstilling af fritstående skillevægge
i bad, toilet m. m.

Brochure over WAPROTECT er gerne til tjeneste

Bredgade 33

Telf. C. 23

København K

Fundamentforstærkning

med hydraulisk nedpressede megapæle
(forlang vor udførlige brochure)

Grundundersøgelser

med sondebor, vingebor, kandebor
fjedervægtskegle etc.

Pilotering

(også indendørs, i kælderrum etc.)

C.T. WINKEL

HELLERUPLUND ALLÉ 21 . HE. 9010

**LØGSTRUP
& HØYER**
INGENIØRFIRMA

ÆGIR *8700 FREDERIKSBORGVEJ 1. NV

VARME

FJEDRENDE *Elasto gulve*
til gymnastiksale og sportshaller

ELASTO GULVKOMPAGNI
NYKØBING F . TELEFON 85 01 20

Malerfirmaet

JOHAN N. SCHRØDER
Griffenfeldsgade 13 — Telefon Central 974

BYGNINGSSNEDKERNES A/s
Hillerødgade 30 — København N

Maskinsnedkeri og Listefabrik
Alt Bygningsarbejde udføres Telefon 14769 . 11284

Tømrerfirmaet

H. P. KASTRUP-NIELSEN
v/ AXEL KASTRUP-NIELSEN

C. F. RICHTSVEJ 65
TELEFON GODTHAAB 143
PRIVAT: — 4379

Firma

H. Schübelers Sønner
Malermestre

Kontor og værksted
Slagelsegade 5 . C. 4206

ANDREASEN & HENNINGSEN
CENTRALVARME • SANITÆRE ANLÆG

Se **HFB** side 450

K.T. DAMGÅRD-JENSEN
TELEFON *315 55 • ÅRHUS • ROSENKRANTZG. 12
I/SKOPI - ZINKTRYK - TEKNISK FOTO - MASKINSKRIVNING

Sådan siger de andre

Sagt om St. Catherine's College i BBC

I Berlingske Aftenavis for 8. december refereredes en udsendelse i den engelske radio, hvor man bl. a. diskuterede valget af Arne Jacobsen til arkitekt for St. Catherine's College i Oxford i stedet for en engelsk arkitekt.

Vi har ikke søgt efter en dansker til at bygge Oxford, vi har ønsket at få Arne Jacobsen!

Det var en af de udtalelser, der faldt forleden aften da BBC's Brain Trust tog stilling til et brev, de havde fået om, hvorvidt det ikke var bedre at understrege en national stil inden for arkitekturen end at importere noget fremmed.

Det skal slås fast, at samtlige fire medlemmer af Brain Trusten var rørende enige om at give et svar. De var ingenlunde enige om vor tids arkitektur, og de var absolut ikke enige om, hvad der var „national stil i arkitekturen“, og det lurede måske også noget lidt i baghjørnerne, at man fandt den moderne arkitektur en anelse steril – men det der med udelukke den udenlandske påvirkning, det stod man sammen om – at gå imod.

Her er lidt citater fra udsendelsen:

– Vi ville frarøve os selv uhyre meget, hvis vi udelukkede eller havde udelukket fremmed indflydelse.

– Havde vi altid været „nationale“, så var vi gået glip af gotik, barok og renaissance.

– Hvad ville man egentlig mene om et kulturforsøg der nægtede at spille eller høre på „udenlandsk musik – og hvad ville man sige, hvis vi smed Rembrandt ud af vore museer?

Svar på kritik

Bygherren for Bo og Wohlerts huse på Piniehøjs arealer i Rungsted, Ole Palsby, har i Berlingske Aftenavis svaret på den kritik, der i bladet har været rettet mod husene.

I anledning af at Berlingske Aftenavis mandag d. 7. november 1960 bragte en artikel, som var kaldet „Parcelhuses arkitektur sidder ikke i badekar eller mekanik“, har jeg fået lyst til som bygherre på syv enfamiliehuse, tegnet af arkitekterne Jørgen og Vilh. Wohlert, under opførelse på Piniehøjs grund ved Rungsted Strandvej, at fortælle lidt om, hvad jeg forstår ved arkitektonisk kvalitet.

Den logiske og funktionalistiske strenghed har i nogle år præget arkitekturen ikke alene i etagebygninger men også i væsentlig grad i enfamiliehuse, og det har i vor tid overordentligt populært blandt folk at beskæftige sig med arkitekturen og formgivningen i huset, møbler og i brugsting. Denne interesse kan for kunstneren give grobund og store udviklingsmuligheder, men vel at mærke kun, hvis kunsten bliver forstået og ikke misforstået. Et hus skal først og fremmest virke og fungere ved den fornuftige planlægning. Det skal i sin plan gøre det daglige arbejde for den trætte husmoder let, det skal indbyde til et frit og grønt, ningsløst boligliv, nødvendige funktioner som arbej-

Malerfirmaet
PETERSEN & ANDERSEN
 GRUNDLAQT 1896 INDEHAFER SVENERIK RUFF
 C. ØRSTEDSVEJ 22 B · CENTRAL 2365
 KØBENHAVN V

F. Friedmann & Søn
 v/ HARALD FRIEDMANN

NYTORV 11
 Telefon Minerva 1760

Aktieselskabet
SILVAN

Maskinsnedkeri
 og
 Trælasthandel

Vagtelv. 21
 København F
 Telefon: *1978

ALLEGADE 23

H. H. BLÜCHER & SØN
SMEDEMESTRE

RENTEMESTERVEJ 25
 Telefon C. 3143

Jernbeton

RASMUS SØRENSEN

Murermester og Entreprenør
 ROSKILDE TELF. 550

CHR. E. CHRISTENSEN

Tømrermester og Entreprenør · Autoriseret Kloakmester
**Alt Bygnings-, Entreprenør- og
 Jernbetonarbejde**
 Maltevangen 12 · Gentofte · Telf. Ordруп 4473

Firmaet

P. J. STORM
TØMRERMESTRE
 Tesdorpsvej 44
Central 5172

Se **HEB** side 52

*Nybygninger
 Akustisk regulering
 Inventar til fabrikker
 og en gros virksomheder
 Radiomaster
 Opstilling til jernbeton*

Frederik Mylting

Tranegårdsvej 72 · Helrup 2799
MURERARBEJDE · JERNBETON

Tømrerfirmaet

Th. P. Stillinge & Co. A/S
 Sejrosgade 11 · Nyvang 1225

Anbefaler sig med udførelsen af tømrerarbejde
 Alt bygningsarbejde overtages i entrepriser

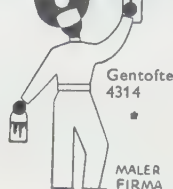
1/5 KLEINSMEDEN
 v/ Holger Petersen

Marienborgallé 69-71 · Telefon Søborg 2383

E. PIHL MORTENSEN
TØMRERMESTER

MARSALAVEJ 15, KØBENHAVN S
 TELEFON: AMAGER 6811

S-T

STENSLE THOMSEN's Effh.
 J. VENDELBO JENSEN

Firma CHR. HANSEN
ENTREPRENØR

Vi er specialiseret i hel
 eller delvis nedrivning
 af gamle ejendomme og
 bygningsforandringer af
 enhver art.

Tilbud og overslag gives
 med kort varsel uden
 forbindelse.

Køb og salg af brugte
 materialer

Frederikssundsvej 129
 Telefon: Balla 129

**Efter Deres
 Tegning**

udfører vi Støbnin-
 ger i ethvert Metal

Bogstaver leverer
 vi i alle Størrelser
 og Stilarter

Lauritz Rasmussen
 Kgl. Hof-Broncestøber
 Rådmandsgade 16 Tlf. C 5762

MALERFIRMAET

AXEL SEEHUSEN
 Central 3670

SKOLE- MØBLER

»Labofa-59« skolebordet er pædagogisk og arkitektonisk tidssvarende – ingen generende afstivningsrør – tilgang fra alle fire sider – støjfrit grundet sin enkle udførelse – den i de fleste tilfælde unødvendige underhylde forefindes ikke (giver bedre siddestilling). Bordet har solide taskekroge.

»Labofa-59« skolebordet er forsynet med stærkt stoleophæng, der »fanger« stolene let og støjfrit. De slanke koniske bordben tager meget lidt plads, således at bordene kan sammensættes i mangfoldige kombinationer – f. eks. til gruppeundervisning.

»Labofa-59« skolebordet leveres i højderne 72 – 67 – 62 og 57 cm
Bordpladestr.: 120 x 50.

2-mandsbord

1-mandsbord

FABRIK FOR KVALITETSSTÅLMØBLER
SKÆLSKØR TLF. *800

i køkkenet, vask, tøjtørring, børnenes leg, husfaderens arbejde, familiens hobbies og selskabelighed. Huset er blevet mindre på grund af de stigende priser, og planen er derfor blevet vigtigere. Huset skal være lille som muligt, når husarbejdet skal udføres, stort som muligt ved selskabelige lejligheder, døre og vinduer skal være anbragt på det mest hensigtsmæssige sted hele dagen, hele natten, forår, sommer, efterår og vinter og alt dette på én gang for at tidsfredsstille vor nutidige funktionalistiske idé.

En anden opfattelse af arkitekturen kunne det være at opfatte boligen som et stykke kunst på linie med maleriet, skulpturen og musikken. En bolig for mennesker, præget af skønhed, med rum for rummelig skyld, med farve for farvens skyld og med materialer for materialets skyld. At bygge, dimensionere rummet efter farven og materialet sammen til en enhed, som bliver til en levende skulptur, der kan bo mennesker i, men denne idé kan ikke gøres til virkelighed, uden at man gør vold på funktionalismen, men hvad er rigtigst? Maskinen, der kan køre hele dagen, hele natten, forår, sommer, efterår og vinter! eller skulpturen, som inspirerer og fortæller om bedre liv, bedre humør, bedre forståelse af tingene.

Det upraktiske er dog ikke så upraktisk endda.

Mange hensyn til det praktiske bliver sprængt. I hvide murværk med de tilbageliggende fuger er ikke så praktisk, som den rå mur, den rå mur er ikke praktisk, som de pudsede og tapetserede vægflader. Skal væggene være praktiske og ikke skønne? Det er dog dem, som lukker og omgiver os. Meget glas og gulv til loft – ingen vægplads? – Vægplads i stedet for naturen. Man lægger klinker på gulvet – ligesom i gamle dage – går det tilbage? Eller erkender man at man vil blæse de praktiske gulve, som blitzbehandlede parket, vinyl, linoleum, kunstgulv i plastic alder og en hat fuld! Man vil skønhed for enhver pris – æstetik – og dog ikke fuldt ud. Man må være moderat, og gå til ekstremer bliver straffet. Den yderligt gårdristige kunst har altid i øjeblikket svært ved at blive accepteret.

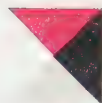
Hvis et hus ikke bliver bygget mere eller mindre traditionelt, er det liebhaveri, det bliver anderledes vurderet i det åbne marked og deraf selvfølgelig til låneinstitutterne, både her og der arbejdes med øjet som ser efter funktion, efter størrelse, efter materialer efter øjeblikkets tradition. Den ny arkitektur bestemte ikke lette vilkår, her er konservatismen stærk. Hvilken konservatisme? Man har dog bygget boliger til mennesker i tusinder af år og vel nok i den fyldige periode analogt med opfattelsen af, at huset skal virke ved sin skønhed, ikke ved sin plan.

Den arkitektoniske kvalitets bedste klasse ligger i et sted imellem disse to opfattelser, men at tilføje det æstetiske til det funktionalistiske vil altid være det vanskelige, næsten uløselige problem.

I mine øjne er arkitektur ikke ensbetydende med det praktiske, og selv om den ny arkitektur på enkelte punkter har disse mangler, kan vi bestemt ikke undvære den. Lad den få støtte, vi har ikke for meget af den.

PERSTORP ***P***LADEN

Hvis man i dag skal bruge plasticplader – og plasticplader finder anvendelse indenfor stadig flere og flere områder – er det god politik at spørge efter

PERSTORP PLADEN

Tidligere anvendtes plasticplader hovedsageligt kun til køkkenborde. Perstorp plasticpladen har imidlertid gennem tiden bevist, at den på grund af sin stadi- gtt forbedrede kvalitet og sine mange fortræffelige egenskaber er velegnet til at løse mange andre op- gaver. En del af disse mange anvendelsesmuligheder – men også kun en del – er vist i denne brochure.

De mange smukke farver – såvel kraftigere som sarte pastelfarver – giver en mængde kombinationsmulig- heder. Perstorpfabriken har netop skabt en række nye mønstre og farver, og flere kommer til stadighed til. Med Perstorp som inspirerende materiale vil det være muligt at tilfredsstille selv de mest kræsn, hvad enten det drejer sig om indretning af køkken og badeværelse, butiksmøntering, indretning af restaura- tionslokaler, skolestuer eller laboratorier.

Overalt, hvor der lægges vægt på et stærkt materiale, et smukt og delikat udseende, let rengøring og stor holdbarhed, ligger Perstorp pladen i toppen.

Foruden den kendte forsidekvalitet fremstiller Per- storp også bagsideplader, de såkaldte spærreplader. Man kan her vælge mellem type M, en hvid, mat plade, samme tykkelse som forsidepladerne, 1,2 mm, og type F, der er brun og lidt tyndere, 0,8 mm. Spærrepladerne er naturligvis væsentlig billigere.

Vi henleder opmærksomheden på, at Perstorp pladen også kan leveres i afpassede mål og modtager gerne Deres forespørgsel herpå.

Endvidere kan vi oplyse, at vi på lager fører færdige køkkenbordsplader i formatet 280 × 62,5 cm og 280 × 125 cm bestående af en spånplade med en Perstorp plade på forsiden og en Perstorp spærreplade på bag- siden. Samlet tykkelse ca. 22 mm.

Endelig kan vi nævne Perstorps VINDUESKARM, et særligt produkt, som denne fabrik har specialiseret sig i. Vindueskarmen er fremstillet af formpresset plasticlaminat og har således de samme fremragende egenskaber som Perstorppladerne. Den er let at mon- tere, hænger frit ud fra væggen og hindrer således ikke luftstrømmen fra varmeapparatet, den er let at holde ren, tåler vand og byder på mange andre for- dele. Yderligere oplysning om montage m.m. kan rekvireres hos os.

Sådan kan et moderne køkken se ud, når man bruger PERSTORP. Det må være enhver husmoders drøm at kunne arbejde i så venlige og hygiejniske omgivelser. Bemærk venligst skabslågerne og skuffeforsiderne, der alle er fremstillet i PERSTORP plader. Det giver en smuk virkning, det er meget let at holde rent og kræver absolut ingen form for vedligeholdelse.

Perstorp plasticplader anvendes i stadig stigende omfang som vægbeklædning i badeværelser. Det giver mulighed for nye og raffinerede farvekombinationer, er let at montere og let at holde rent. Vælg et nyt badeværelse med et eller flere af Perstorps nye dessiner.

det fremgår af disse billeder er Perstorp plasticplader yderst velegnede til ksinontering samt til vægbeklædning og inventar i restaurationslokaler. Perstorps smukke træimitation præger det hyggelige og intime barrum og dder samtidig de egenskaber, som er af betydning for en hygiejnisk og nomisk drift.

lasseværelset er de gammeldags pulte helt forsvundet og erstattet af fritende borde med Perstorp plasticplader, også væggene er beklædt med Perstorp. På dette felt har Perstorp pladen bestået en af sine sværeste prøver; ikke den hårde behandling, skoleborde normalt udsættes for, har kunnet lægge dem.

39

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

DOO

HELLST

PERSTORP PLADEN

ønskematerialet for den moderne arkitekt

En husmoder skulle have sit køkken moderniseret, og valget faldt på ... PERSTORP
 En tekstilfabrik skulle bruge et klippebord på $45 \times 5\frac{1}{2}$ meter og valgte PERSTORP
 En fabrikant skulle indrette ny kantine og fandt intet bedre end PERSTORP
 Et stort varehus skulle udvide, og også her blev det PERSTORP
 Skal også De bruge plasticplader, kan De ikke komme uden om PERSTORP

Serial No. 9189
BRITISH
 GOOD HOUSEKEEPING INSTITUTE
GUARANTEES
 REFUND OF MONEY OR REPLACEMENT
 IF NOT IN CONFORMITY WITH THE
 INSTITUTE'S STANDARDS

Køb PERSTORP hos

WALTER JESSEN & CO^{A/S}

- der er lageret størst

KØBENHAVN: TLF. 15 725

AARHUS: TLF. 7 89

Der findes mere end 60 forskellige moderne farver og mønstre i PERSTORP, ligesom der også findes andre tykkelser end de nævnte. Rekvirer venligst prøvesæt.

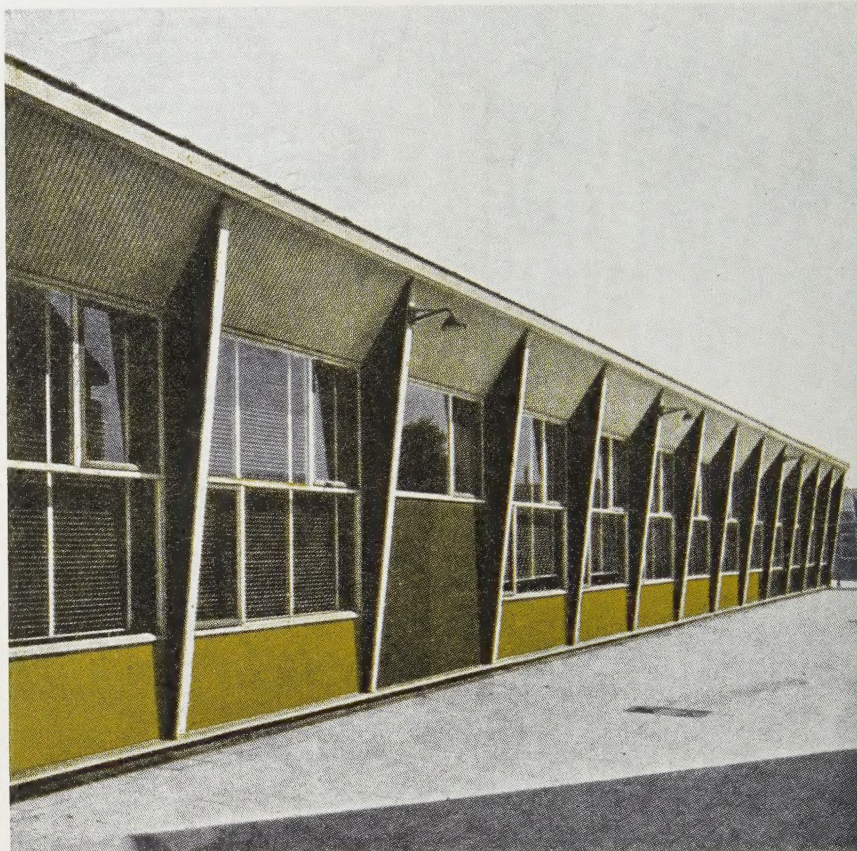
e under skitsens første streger fødes byggeriets farver på baggrund af
alernes stoflighed. Kort tid efter har De arbejdet Dem ind i det æstetiske
enspil mellem matte og glansfulde overflader, hvorefter De komponerer med
nuancer og klange, der giver en udsøgt farvesætning i det færdige byggeri.
opstår der maletekniske problemer i forbindelse med Deres planlægning og
else, kan De trygt henvende Dem til Sadolins Bygningsservice. Vore mange
ingeniører vil kunne hjælpe Dem ud af den vanskelige situation !
en maling
et smukt
sta 40 80

med karakter behandlingen tilsigter i første
udseende, slidstyrke og materialernes bevaring
Sadolin & Holmblad A/S, Holmbladsgade 70, Kbhvn. S

FLAMINGO--GLASAL

EN REVOLUTIONERENDE NYHED ...

*Så nyt endnu, at vi må tage vor illustration fra udlandet.
Den tekniske skole i Antwerpen.
Arkitekterne L. Clijmans, J. Flyen og I. van de Wiele.*

FLAMINGO--GLASAL er en hel ny type hårdt komprimeret asbestcement-plade med en stenhård glasoverflade i smagfulde, moderne farver – den kræver ikke særlig vedligeholdelse, men står smukt i farven år ud og år ind – en – en Flamingo--Glasal facade kan afvaskes ganske som almindelige glasfacader.

Facadeelementerne består af Glasal/Flamingo og leveres med indvendig beklædning af gipsplader (Gyptex, Gipsonit etc.), eternit, asbestolux eller træpaneler (Vedex etc.). En helt færdig isoleret væg, lige til at montere – simpelt som et vindue.

Elementerne er ganske lette – ca. 11 kg/m² – muliggør mindre søjledimensioner og enklere montage. Pladsbesparende tykkelser: 4 til 7 cm eller efter opgave.

Elementerne er lette at befæste, og Flamingo Foam A/S står til rådighed med oplysninger om profiler for anvendelse i forbindelse med de nye Flamingo--Glasal elementer.

Priserne er meget konkurrencedygtige: ca. 50–65 kr./m² – afhængig af elementtype.

Rekvirer farveprøver, beskrivelser og referencer — Flamingos ingeniører og arkitekter står til Deres disposition med råd og vejledning.

FLAMINGO FOAM AKTS.

Gustav Adolfsgade 3, Ø. Tria *940 - Øbro 7646

JYDSK FLAMINGO

Borgergade 2, Randers - Telefon 4719